

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७९

वीरेन्द्रनगर नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
कर्णाली प्रदेश, सुखेत
दोश्रो संस्करण २०७९

प्रकाशक : नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, वीरेन्द्रनगर, सुखेत

फोन नं.: ०८३ ५२१२९३ ईमेल : info@birendranagarmun.gov.np, bipadbnm@gmail.com

वेबसाइट : birendranagarmun.gov.np

सर्वाधिकार : नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, वीरेन्द्रनगर नगरपालिका, सुखेत

प्रकाशन सहयोग : वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति वीरेन्द्रनगर नगरपालिका

- युएसएआइडीको तयार नेपाल परियोजना
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उत्थानशिल नगरका लागी सामुहिक पहल परीयोजना

योजना मस्यौदा तयारी कार्यदल :

संयोजक :

प्रकाश पौडेल, वरिष्ठ अधिकृत वी.न.पा

सदस्य : राजेश शोनी : फिल्ड संयोजक, तयार नेपाल

सदस्य : माया सापकोटा परीयोजना संयोजक नेरेसो, उत्थानशिल नगरका लागी सामुहिक पहल परीयोजना

सहयोग:

युएसएआइडीको तयार नेपाल परियोजना

यो योजना अमेरिकी अन्तर्राष्ट्रिय विकास नियोग (युएसएआइडी) मार्फत अमेरिकी जनताहरूको सहयोगका कारण सम्भव भएको हो । यस योजना भित्रका विषयवस्तु र सामग्री वीरेन्द्रनगर नगरकार्यपालिकाका जिम्मेवारी हुन् र तिनले युएसएआइडी वा अमेरिकी सरकारको विचारको प्रतिविम्बित गर्दून भन्ने जरुरी छैन ।

यस योजनामा रहेका नक्सामा प्रयोग गरिएका सीमानाहरू र नामहरूले अमेरिकी सरकार वा युएसएआइडीद्वारा आधिकारिक समर्थन वा स्वीकृति जनाउँदैन ।

वीरेन्द्रनगर नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, सुर्खेत

मन्त्रव्य (नगर प्रमुख)

वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत जिल्ला तथा संघीय संरचना सँगै कर्णाली प्रदेशको राजधानीको रूपमा रहेको अत्यन्त रमणीय र पर्यटकीय दृष्टिले मनोरम, सुन्दर उपत्यका हो । भौगोलिक हिसाबले कमजोर भूभाग र मध्यम खालको जलाधारीय अवस्थाले गर्दा यस वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा वर्षेनी बाढी, पहिरो, डुवान जस्ता विपद् हुने गरेको छन् भने अर्को तर्फ कर्णाली प्रदेशकै राजधानी भएका कारण बढ्दो जनसंख्याले निम्त्याएको अव्यवस्थित शहरीकरणका कारण भूकम्पबाट समेत अति जोखिम शहरका रूपमा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाका बस्तीहरु रहेका कुरा विधितै छ । त्यसै गरी दिनहुँ जसो घटने सडक दुर्घटनाका घटनाहरुबाट समेत ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको यथार्थ लाई नजर अन्दाज गर्न सकिन्दैन । पटक पटक भईरहने विपद्का घटनाको जोखिम तथा क्षति न्यूनिरकण गर्न वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाले विभिन्न पहल गरिरहेकै छ । यद्यपी बाढी, डुवान, पहिरो, महामारी रोग तथा कोभिड-१९ लगायतका विपद्का समस्याहरू र कारण पहिल्याएर समाधानको लागि एक निकायलाई मात्र जिम्मेवार नठानी सम्बद्ध सबै निकायहरूले समन्वय र साझेदारी गरेर मात्र विपद्सँग सामना गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वासका साथ स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ र विरेन्द्रनगर नगर कार्यपालिकाको नगर विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६ को अधिकारभित्र रहेर २०७७ मा नगर विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन आएको थियो साथै सो योजनालाई अध्यावधि गरी कार्यान्वयन गर्नको लागी यस योजनाले नगरपालिकाको भौगोलिक क्षेत्रभित्र हुनसक्ने विपद्को जोखिम तथा क्षति न्यूनिकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिविधिलाई एकिकृत गरी मुलधारमा ल्याउन दिशानिर्देश हुने कुरामा विश्वस्त छु ।

यो योजना निर्माणमा सहयोग पुर्याउनु हुने सम्पूर्ण नगर विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु, विभिन्न विषयगत क्षेत्रका पदाधिकारीहरु लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक खिमलाल देवकोटा, सदस्यहरु दिनेश खत्रि, सरिता चौधरी साथै सदस्य सचिव प्रकाश पौडेल लगाएत सम्पूर्ण सदस्यहरु तथा प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न भई प्राविधिक सहयोगका लागि USAID तयार नेपाल कार्यक्रमका फिल्ड संयोजक राजेश शोनी साथै नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुर्खेत नेपालका माया सापकोटा लाई स-धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्षरूपमा सहयोग र सहकार्य गर्ने सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुको सहयोगलाई आत्मसाथ गर्दै योजना कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी सरोकारवाला संघसंस्था तथा निजि क्षेत्रको साथ सहयोग रहने कुरामा विश्वस्त छु र योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाहा गर्न प्रतिवद्ध छु ।

धन्यवाद ।

.....
कार्यपालिका प्रमुख एवम्
अध्यक्ष, नगर विपद् व्यवस्थापन
समिति
वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

विषय सूचि

विषय बस्तुहरु	
पृष्ठ संख्या	
सार संक्षेप	
परिच्छेद १ : पृष्ठभूमि	७
१.१.१. वीरेन्द्रनगरको सामान्य जानकारी तथा पृष्ठभूमि	७
१.१.२. विपद्वारे सक्षिप्त जानकारी	८
परिच्छेद २ : परीचय	१०
२.१.१ नगरको भौगोलिक बनावट सम्बन्धी सामान्य परीचय	१०
२.१.२. भू-उपयोग विश्लेषण	१०
२.१.३. नगरपालिकाको बहुप्रकोपिय जोखिम क्षेत्र, भूउपयोग क्षेत्र, आपतकालिन संचार र संरचना	११
२.१.४. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको सुचना प्रवाह तथा विपद् व्यवस्थापन संयन्त्र	१२
२.१.५ वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको जन सांख्यिक बनावट	१३
२.१.६. बडागत घरपरिवार संख्या तथा लिंगको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१३
२.१.७. शारीरिक असत्तता	१४
२.२.प्रकोपको जोखिम विश्लेषण	१५
२.२.१ विगतमा विपद्को प्रभाव (ऐतिहासिक समय रेखा विश्लेषण)	१५
२.२.२ वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा आगलागी सम्बन्धि २०७८ मा भएका घटनाहरुको विवरण :	१६
२.२.३. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा गरीएको प्रकोप स्तरीकरण	१६
२.२.४. उच्च जोखिममा क्रमस : भूकम्प, बाढी, आगलागी, हावाहुरी असिना, पहिरो, सडक दुर्घटना	१७
२.२.५. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाकाका मुख्य भूउपयोग क्षेत्रमा बहुप्रकोपिय जोखिमको सम्भावना	१७
२.३. विपद्को अनुमानित अवस्था तथा प्रभावहरु	१८
२.३.१ मानवीय प्रभाव	१८
२.३.२. आर्थिक प्रभाव	१८
२.३.३. सामाजिक प्रभाव	१८
२.३.४ भौतिक प्रभाव	१८
२.३.५ वातावरणीय प्रभाव	१९
२.३.६. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा विपद् आईपर्दा सुरक्षित स्थानहरु पहिचान तथा विवरण	१९
२.४.विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	२०
२.४.१.विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक कार्य र प्रक्रिया :	२०
२.४.२ .सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा	२०
२.४.३.नगरस्थित सरोकारवाला निकायहरुको स्रोत तथा क्षमता विश्लेषण	२०
२.४.४. बाट्य सहायताका लागि नगरको पहुँचको अवस्था	२३
२.४.५. योजनाको अपेक्षित प्रतिफल	२३
२.५.योजनाको उद्देश्यहरु	२३
२.५.३ विषयगत क्षेत्र/समिति सम्बन्धी अवधारणा (Cluster Concept)	२३
२.५.४. विषयगत क्षेत्रका अगुवा संस्थाको विवरण	२४
२.६.२ नगर विपद् व्यवस्थापन समिति विषयगत क्षेत्र र क्षेत्रगत अगुवाहरुको विवरण	२४
परिच्छेद ३ नगर समन्वय, खोज तथा उद्धार समिति	२६
३.१ विषय क्षेत्रको परिचय : नगर समन्वय, खोज तथा उद्धार उपसमिति	२६
३.२ विपद्ले पुऱ्याउन सम्बन्धी अवस्था :	२६
३.३ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य	२६
३.४ मानवीय सहयोगका मापदण्ड	२७

३.५ अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरु	२७
३.६ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण	२७
३.७ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	२९
३.८ विपद् पूर्व तयारी योजना	२९
परिच्छेद ४ : नगर खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमिति	३१
४.१ विषय क्षेत्रको परिचय : नगरस्तरीय खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमिति	३१
४.२ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य	३१
४.३ न्युनतम मापदण्ड तथा कार्यहरु :	३१
४.४ खाद्यान्न परिमाण निम्न बमोजिम हुनेछ,	३१
४.५ अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरु	३२
४.६ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण :	३२
४.७ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	३३
४.८ विपद् पूर्वतयारी योजना	३३
परिच्छेद ५ : नगर गैर खाद्य, अस्थायी आश्रयस्थल तथा राहात व्यवस्थापन उपसमिति	३४
५.१ विषयगत अगुवा क्षेत्रः गैर खाद्य, अस्थायी आश्रयस्थल तथा राहात व्यवस्थापन उपसमिति	३४
५.२ विपद्वाट संभावित मानवीय असरहरू यस प्रकार रहने छन्	३४
५.३ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य	३४
५.४ न्युनतम मापदण्ड तथा कार्यहरु	३४
५.५ अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरु :	३५
५.६ राहत व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य	३५
५.६.क दुवानी तथा वितरण :	३६
५.६.ख. राहत	३६
५.७ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण:	३६
५.८ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	३६
५.९ विपद् पूर्वतयारी योजना	३७
परिच्छेद-६ : नगर सुचना संकलन तथा व्यवस्थापन उपसमिति	३८
६.१ विषय क्षेत्रको परिचय :	३८
६.२ समितिका मुख्य क्रियाकलापहरु :	३८
६.३ समन्वय	३८
६.४ स्रोतका आधारहरु	३९
६.५ टोली	३९
६.६ सुचना संकलन तथा व्यवस्थापन उपसमितिका पदाधिकारीहरु :	४०
६.७ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	४०
६.८ विपद् पूर्वतयारी योजना	४०
KI/R5B-& : नगर खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	४१
७.१ अनुमानित अवस्था	४१
७.२ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य	४१
७.३ खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड	४१
७.४ विषयगत क्षेत्रका सदस्य कार्यालय/संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण:	४२
७.५ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	४२
७.६ विपद् पूर्वतयारी योजना	४३
परिच्छेद ८ : नगर स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमिति	४४
८.१ स्वास्थ्य तथा पोषण, अनुमानित अवस्था :	४४
८.२ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य	४४

८.३. स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमिति अन्तरगतका सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क ठेगाना	४४
८.४. गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	४५
८.५. विपद् पूर्वतयारी योजना	४५
परिच्छेद ९: नगर आपत्कालीन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति	४६
९.१ परिचय	४६
९.२ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य	४६
९.३ शिक्षामा मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड :	४८
९.४. अनुगमन तथा मूल्यांकनका लागि सुचकहरु	४८
९.५. विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण	४८
९.६ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु	४८
९.७. विपद् पूर्वतयारी योजना	४९
परिच्छेद १० : नगर भौतिक पुर्वाधार तथा पुनर्निर्माण उपसमिति	५०
१०.१ अनुमानित अवस्था :	५०
१०.२ उद्देश्य	५०
१०.३. अनुगमन तथा मूल्यांकनका लागि सुचकहरु :	५०
१०.६ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण :	५१
१०.७ विपद् पूर्वतयारी योजना गतवर्षको समिक्षा	५१
१०.८ विपद् पूर्वतयारी योजना	५१
परिच्छेद ११ : वीरेन्द्रनगर नगरपालिका विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना, सबै उपसमितिहरुको विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य कार्ययोजना	५२
परिच्छेद १२ : योजना कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनिति	५८
१२.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधि क्रियाशील हुने :	५८
१२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन रणनिति :	५८
१२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा तथा अद्यावधि	५८
१२.४ सहयोग र समन्वय :	५८
परिच्छेद : १३ : प्रतिवेदन तथा अभिलेखन	५९
१३.१ प्रतिवेदन तथा सञ्चार	५९
१३.२ संस्थागत व्यवस्था	५९
१३.३ अभिलेखिकरण :	५९
१३.४ अनुमोदन प्रक्रिया :	५९
अनुसुचिहरु १ देखि १७	६०
विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धि सम्बन्धि जानकारीमुलक सन्देश	८५
सन्दर्भ सामाग्री पुनरावलोकन तथा साभार	८६

परिच्छेद-१

पृष्ठभूमि

१.१.१. वीरेन्द्रनगरको सामान्य जानकारी तथा पृष्ठभूमि

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका सुर्खेत जिल्ला, कर्णाली प्रदेशको राजधानीका रूपमा अवस्थित नेपालको पर्यटकीय नगर मध्य एक हो । यस नगरपालिको अक्षांशः २८०३०'२२" देखि २८०४०'४५" देशान्तरः ८१०३२'५"देखि ८१०४०'४५" रहेको छ । वि.सं. २०७८ सालमा सम्पन्न नेपालको राष्ट्रिय जनगणनाको प्रारम्भिक नतिजा अनुसार ३१८४७ घरपरिवारमा कुल १५४८८६ जनसंख्या यस नगरपालिकामा बसोबास गर्दछन् । यस नगरपालिकाको स्थापना वि.स. २०३३ सालमा सुर्खेत उपत्यका भित्र पर्ने कट्टुवा, गोठीकाडा र जर्बुटा गाँउ पञ्चायत भित्र पर्ने केही भागलाई मिलाएर वीरेन्द्रनगर नगरपञ्चायतका रूपमा भएकोमा नेपाल सरकारको मिति २०७१०१।२५ गतेको निर्णय बमोजिम साविकका छिमेकी उत्तरराङ्गा र लाटिकोइली गा.वि.स. तथा मिति २०७१०८।१६ गतेको निर्णय अनुसार साविकको जर्बुटा गा.वि.स. गान्धुका साथै मिति २०७२।०३।१५ गतेको निर्णय बमोजिम एक वटा वडा थप गरी जम्मा वडा संख्या २५ कायम भएकोमा हाल १६ वडामा विभाजन गरिएको छ । नेपालको राजधानी काठमाण्डौ देखि लगभग ६०० कि.मि. उत्तर पश्चिममा तथा समुन्द्री सतहबाट लगभग ३६४ देखि २२८० मी. मा अवस्थित यो नगरपालिकाको उत्तरमा महाभारत पर्वत को रानीमत्ता, रातानाड्ला र दक्षिणमा चुरे पहाडको हर्रे देउरालीका मनोरम पहाड़द्वारा घेरिएको कचौरा आकारमा दक्षिणतर्फ ढालिएको सानो, न धेरै जाडो हुने न धेरै गर्मी हुने सुन्दर उपत्यका हो ।

नगरपालिकाको विस्तार अघि ३६ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल ओगटेकोमा हाल नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफल २४५.०६ वर्ग कि.मि. रहेको छ । वीरेन्द्रनगर नगरपालिकमा बसोबासको प्रारम्भ २०२३ सालबाट भएको पाइन्छ । यस भन्दा अगाडि नगरपालिकाको मैदानी भाग (उपत्यका क्षेत्रमा) औलो लाग्ने हुदा जिल्ला सदरमुकाम गढी गा.वि.स. मा रहेको र उपत्यकामा फाटफुट रूपमा थारु र राजी समुदायको बसोबास रहेको थियो । औलो उन्मुलन भए पश्चात् उपत्यकामा बसोबास गर्न थालियो र सबै सरकारी कार्यालयहरूलाई स्थानान्तरण गरी सदरमुकाम तोकियो । वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा औलो उन्मुलन पश्चात् सुर्खेत जिल्लाका विकट पहाडी क्षेत्र लगायत दैलेख जिल्ला र कर्णाली अञ्चलका विभिन्न जिल्लाबाट बसाई सरी स्थायी बसोबास गर्दै आएका व्यक्तिहरूको बाहुल्यता पाइन्छ । ब्राह्मण, क्षेत्री, मगर, थारु, कामी, सार्की, दमाई, दशनामी/सन्यासी आदि यहाँका प्रमुख जातिहरु हुन् । विभिन्न स्थानबाट बसाई सरी आएकाले यहाँको चालचलन रीतिथिति र संस्कृतिमा समेत विविधता पाईन्छ ।

कर्णाली प्रदेशका पहाडी र हिमाली जिल्लाहरूलाई जोड्ने कर्णाली राजमार्ग र भेरी राजमार्गको निर्माण भएसँगै यो नगर कर्णाली प्रदेशको प्रवेशद्वारको रूपमा विकास भएको छ र सुर्खेत उपत्यकामा अवस्थित यो नगरपालिका कर्णाली प्रदेशको राजधानी समेत रहेकोले तीव्र शहरीकरण भइरहेको नगर पनि हो । यस नगरमा २२.९२ प्रतिशत घरहरु कच्ची १७.१८ र प्रतिशत घरहरु अर्धपक्की छन् भने वस्ती विस्तारमा भूउपयोगलाई ख्याल गरिएको छैन । त्यसमाथि जलवायु परिवर्तनको

असर, गरिबी, जनचेतनाको स्तर, सामाजिक बहिस्करण, वृद्धबृद्धा, बालबालिका तथा अपांगता भएका जनसंख्या जस्ता संवेदनशीलताले यस नगरमा विपद्को जोखिम बढाईरहेको छ ।

१.१.२. विपद्बारे संक्षिप्त जानकारी

नेपाल विपद्को दृष्टिले अति जोखिमपूर्ण देशहरुमध्ये एक हो । विश्वका १ सय ९८ मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११ औं, बाढीको हिसाबले ३० औं स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसावमा चौथो तथा एसियामा छैठौं जोखिमपूर्ण देशको रूपमा रहेको छ । प्राकृतिक विपद्को हिसाबले विश्वको उच्च जोखिमपूर्ण देशको रूपमा रहेको छ । नेपालमा विशेष गरी नियमित रूपमा हुने बाढी, पहिरो, हुरिवतास, आगलागी, चट्याड, सडक दुर्घटना, असिना, हिमपहिरो तथा महामारीजस्ता मौसमी विपद्बाट हरेक वर्ष लगभग वीस हजारभन्दा बढी परिवारहरु प्रभावित हुने गरका छन् । नेपालमा प्रतिवर्ष विभिन्न विपद्हरुबाट सरदर औषतमा एक हजारको हाराहारीमा मानिसहरुको मृत्यु हुने गर्दछ । जसमध्ये वार्षिक ३ सय जनाको मृत्यु बाढी तथा पहिरोका कारणले मात्रै हुने गर्दछ । यसैगरी सबैभन्दा बढी आगलागीका कारण पशु चौपाया, पंक्षी, जग्गा जमिन, वन क्षेत्र र बालीनाली, धनसम्पत्तीको नोक्सानी हुने गरेको छ ।

विपद्को कारण नेपालले हरके वर्ष औसतमा १ अर्ब २१ करोडको बराबरको सम्पत्तिको क्षति व्यहोर्नु परेको छ । त्यसैगरी नेपालको विकास दर ३ देखि ४ प्रतिशतले रहेको छ भने विपदले विनाश गर्ने दर ८ देखि २५ प्रतिशतसम्म हुने गरेको देखिएको छ । कमजोर भु-बनोट, जटिल भुगभीर्य संरचनाका कारण नेपाल विपद्को उच्च संकटासन्ताको अवस्थामा रहेको छ । विगतमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धान र विगतको विश्लेषण अनुसार नेपालमा कुनै पनि समय धेरै ठूलो भूकम्प जाने र त्यसबाट धेरै संख्यामा मानिस मर्ने, घाइते हुने तथा भौतिक सरचना क्षतिग्रस्त हुने सम्भावना रहेको छ । २०७२ बैशाख १२ र २९ गते आएका भुकम्प यसैका उदाहरण हुन् । अझै पनि यस्तै प्रकृतिका भुकम्पहरु आउने अनुमान गरिए छ । विपद्जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेण्डाई कार्यठाँचा सन् २०१५ – २०३० मा विपद्जोखिम न्यूनीकरणका लागि निर्धारण गरेका विश्वव्यापी सातवटा लक्ष्यहरुमा विश्वव्यापी रूपमा विपद्बाट हुने मृत्युदर उल्लेख्य रूपमा कम गर्ने, विपद्बाट प्रभावित हुने जनसंख्या उल्लेख्य रूपमा कम गर्ने, विपद्को कारणबाट हुने आर्थिक क्षति उल्लेख्य रूपमा घटाउने, विपद्बाट हुने संवेदनशील पूर्वाधारको नोक्सानी घटाउने, विपद्जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय तथा स्थानीय रणनीति भएका देशहरुको संख्या बढाउने र बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद्जोखिम सम्बन्धीसूचनाको पहुँच र उपलब्धता बढाउने रहेका छन् । त्यस्तै दिगो विकाश लक्षा २०१५–२०३० ले उत्थानशील विकासका लागि विपद्जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका विषयलाई विकास लक्ष्यमा समावेश गरीएको छ । दिगो विकासका १७ लक्ष्यहरुमध्ये १० वटा र ६९ वटा प्रमुख सूचक मध्ये २५ वटा सूचकहरु विपद्जोखिम न्यूनीकरण र उत्थानशीलतासँग सम्बन्धित छन् ।

२५ असोज २०६६ मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपत्कालीन पूर्वतयारी (**Preparedness**), प्रतिकार्य (**Response**), तथा पुनर्नाभ (**Recovery**) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रूपमा समावेश गर्नेसमेत उल्लेख गरिएको छ । विपद्को सवाल भनेको राहत र उद्धारसंग मात्र सीमित छैन । आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गास, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा एवं सामाजिक, आर्थिक, सास्कृतिक लगायतका हरेक विषयहरुसँग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ ।

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा धरातलीय उचाईको विविधताले गर्दा समतल उपत्यकादेखि पहाडी भू-भाग समेत रहेका छन् । तल्लो क्षेत्रहरू नगरपालिकाकै प्रमुख उत्पादन क्षेत्रहरू पनि यस वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा पर्दछन् । माटो पाँगो एवं मोमट भएको हुँदा उत्पादन राम्रो हुन्छ । उच्च पहाडी क्षेत्रमा कडा खालको बलौटे र चुनढुङ्गा मिसिएको माटो भएकाले यस क्षेत्रमा भु-क्षय, पहिरो जाने संभावना बढी हुन्छ भने मध्य भाग समेत पत्रे चट्टानमा रातो माटो मिसिएको माटो बढी भएको हुँदा भु-क्षय र पहिरोको दृष्टिले बढी संवेदनशील मानिन्छ । भौगोलिक हिसाबले कमजोर भूभाग र मध्यम खालको जलाधारीय अवस्थाले गर्दा यस नगरपालिकामा पनि वर्षेनी भुक्षय, बाढी, पहिरो, नदी कटान हुनेगरको छ । भूकम्प, बाढी तथा डुबान, पहिरो, सडक दुर्घटना, आगलागी र महामारी जस्ता मुख्य प्रकोपहररु रहेको यस नगरमा हाल सम्म ठुलो क्षति २०७१ को बाढी रहेको छ । उक्त बाढी बाट ७ जनाको मृत्यु, १ जना बेपत्ता र ४३०४ जना मानिस प्रत्यक्ष प्रभावित भएका थिए भने ५६६ घरधरी पुर्ण रूपमा क्षति र ३०१ घरधरी आंशिक रूपमा क्षति भएका थिए । सार्वजनिक पुर्वाधारमा सडक, पुल, कल्भर्टका साथै अन्य सरचनाहरूमा समेत ठुलो क्षति भई कुल रु. ९९,५००,०००। बरावरको नोक्सानी भएको थियो । यस तितो यथार्थलाई मनन् गरी बाढी, डुबान, पहिरो लगाएत अन्य विपद्का समस्याहरू र कारण पहिल्याएर समाधानको लागि एक निकायलाई मात्र जिम्मेवार नठानी सम्बद्ध सबै निकायहरूले समन्वय र साभेदारी गरेर मात्र हुन सक्ने विपद् संग सामना गर्न सकिन्छ भन्ने विश्वासका साथ स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ११ उपदफा २ (न) मा तोकिए बमोजिमका विपद् व्यवस्थापन कार्य गर्न नगर विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६ को दफा ५ को उपदफा (ख) को अधिकार प्रयोग २०७७ सालमा विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यन्वयन गरीएको थियो उक्त योजनाको परीच्छेद ११.३ अन्तरगत विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समिक्षा गरी प्रतिवर्ष अद्यावधि गर्ने योजना अनुरूप यो विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना लाई समिक्षा सहित अद्यावधि गरीएको छ ।

परिच्छेद २

परीचय

२.१.१ नगरको भौगोलिक बनावट सम्बन्धी सामान्य परीचय

सिमाना

उत्तर : उत्तरतर्फ दैलखको गुँरास गाँउपालिका

दक्षिण : भेरी गंगा नगरपालिका तथा भेरी नदि

पश्चिम : वराहताल गाँउपालिका तथा गिरीघाट

पूर्व : लेकवेसी नगरपालिका तथा भुप्रा खोला

भू-धरातलिय स्वरूप तथा क्षेत्र

भू-आकृती

- उत्तरमा महाभारत पर्वतको रानीमत्ता, रातानाड्ला र दक्षिणमा चुरेपर्वतको हरे, देउराली पहाडले घेरिएको उपत्यका
- भुप्रा खोला र भेरी नदीको किनारमा अवस्थित नगर ल उत्तरदेखि दक्षिण तिर हल्का भुकाव समुन्द्री सतह देखि ३६४ देखि २२८० मिटर सम्म उचाइम । अवस्थित (श्रोत : वीरन्द्र नगरको GIS अध्ययन प्रतिवेदन) ।
- उपत्यकाको सम्पुर्ण पानी लाटीकोइली स्थित निकास खोला भन्ने साँघुरो ठाउँबाट बगी भेरी नदीमा एकिकृत हुन पुगदछ ।
- नेवारे, ईत्राम, खोर्के जस्ता खहरे खोला उपत्यकाको बीच भागमा बिगिरहेका छन् ।

२.१.२. भू-उपयोग विश्लेषण

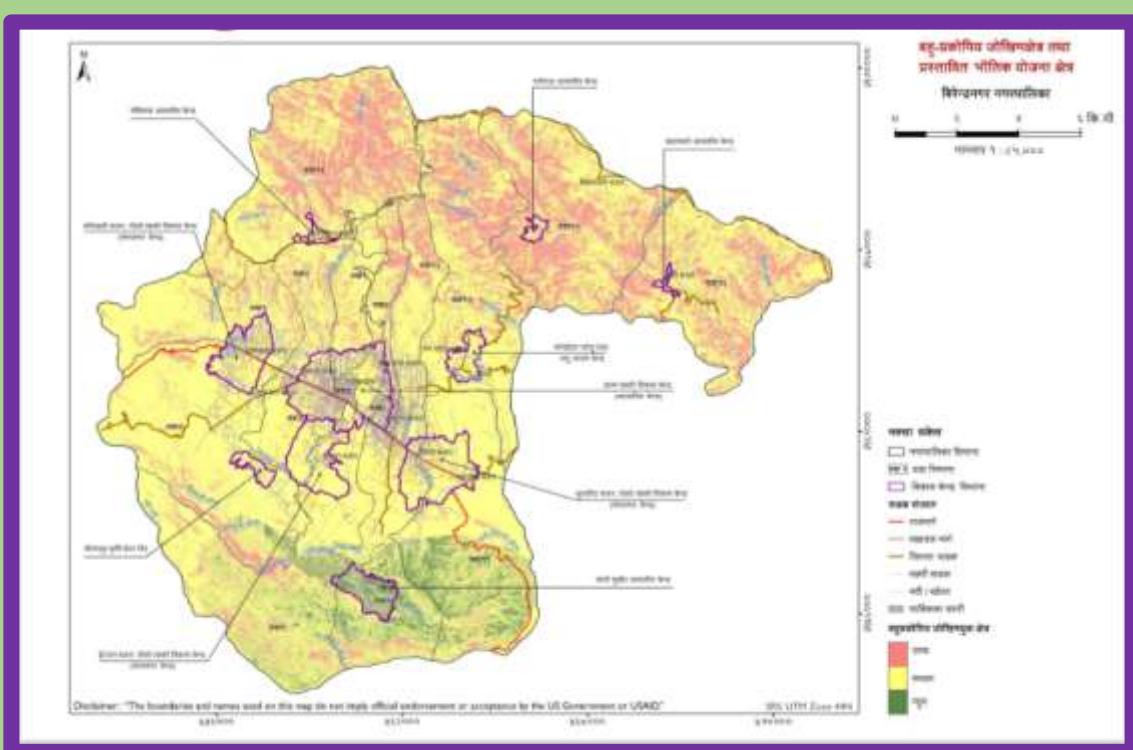
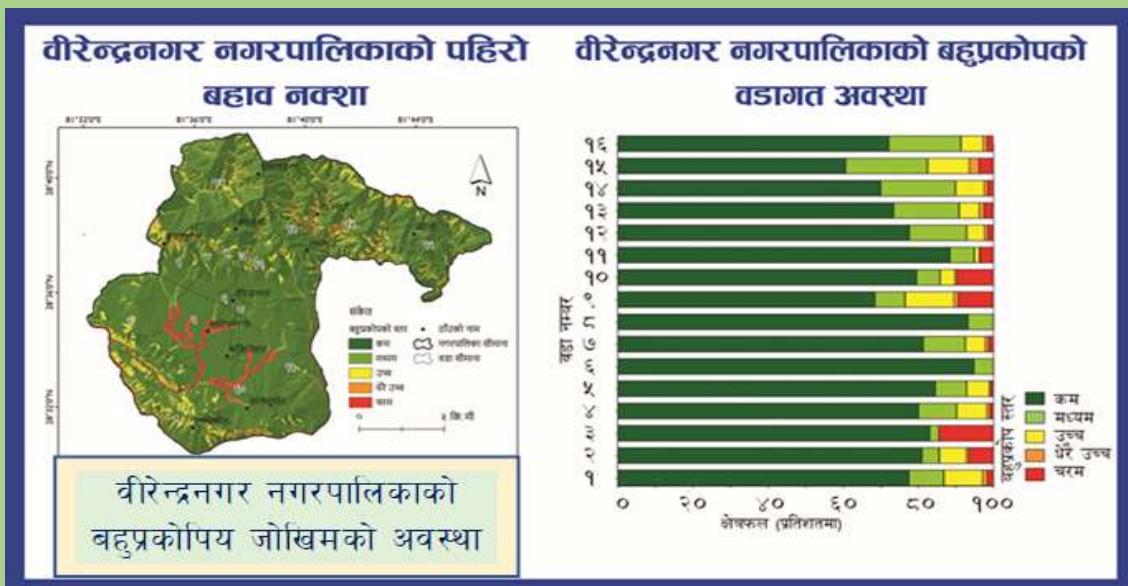
क्र. स.	जमिनको प्रयोग	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी)	प्रतिशत
१	खेतीयोग्य जमिन	७४.१९	३०.१८
२	वन जंगल	१२१.००	४९.२२
३	वागवानी बगैंचा	०.०२	०.०१
४	घाँसे जमिन	८.७४	३.५६
५	भाडी	३८.५८	१५.६९
६	वगार	२.३७	०.९६
७	बाँझो जमिन	०.१९	०.०८
८	खोला, नाला	०.६७	०.२७
९	तलाउ, पोखरी	०.०७	०.०३
१०	अन्य	०.०२	०.००
जम्मा		२४५.०६	१००

माथिको तालिकाले वीरेन्द्रनगर नगरपालिका भित्रका जमिनको वर्गीकरण जनाउँदछ । वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको विद्यमान भू-उपयोग हेर्दा कुल क्षेत्रफलको ४९.२२ प्रतिशत (१२१ वर्ग कि.मि.) वनजंगल क्षेत्रले ओगटेको छ भने ३०.१८ प्रतिशत (७४.१९ वर्ग कि.मि.) जग्गा कृषि क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । नगरपालिकामा माटोको बनावट, खेतीयोग्य जमिन, संरक्षित क्षेत्र, बस्तीयोग्य क्षेत्र आदिको विस्तृत अध्ययनको आधारमा नगरपालिकाबासीहरूको आर्थिक हैसीयत बढ्दि गर्न र वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्न नदिन के-कस्ता उत्पादन प्रणाली तथा नीतिहरू अवलम्बन गर्न सकिन्छ, यस विषयमा विस्तृत अध्ययन गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । भू-उपयोगको विस्तृत विवरण माथिको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

श्रोत : नगर प्रोफाइल २०७५

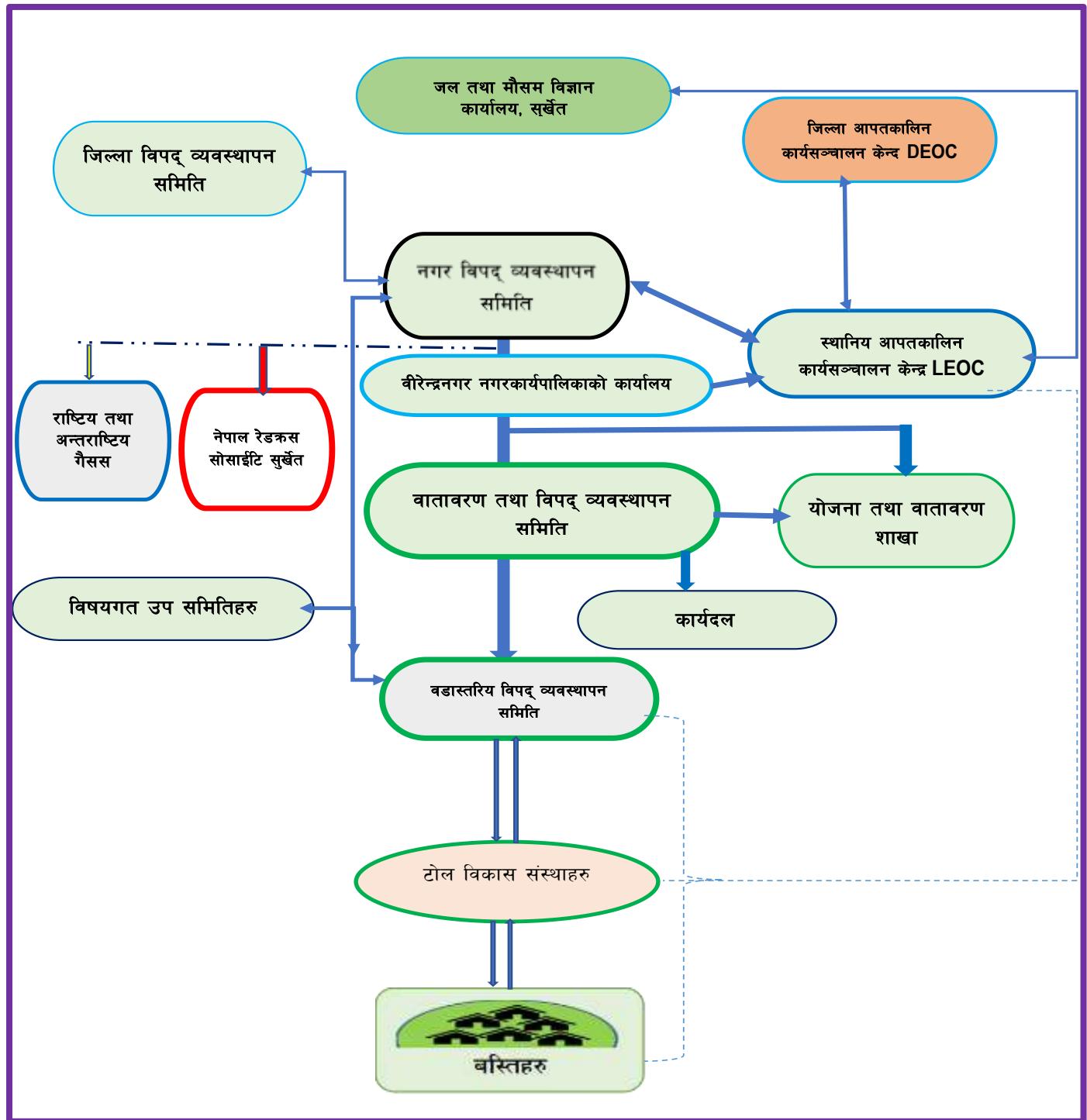
२.१.३. नगरपालिकाको बहुप्रकोपिय जोखिम क्षेत्र, भूउपयोग क्षेत्र, आपतकालिन संञ्चार र संरचना

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको बहुप्रकोपिय जोखिम क्षेत्र तथा भुउपयोग क्षेत्रको अवस्था

२.१.४. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको सुचना प्रवाह तथा विपद् व्यवस्थापन संयन्त्र

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको सुचना प्रवाह तथा विपद् व्यवस्थापन संयन्त्र अन्सार संचार प्रभाकारी रूपमा कार्यन्वयन गर्नको लागी भिएच एफ सेट, मोबाईल सेट र १०१ सक्रिय नम्वरलाई प्रयोगमा ल्याईएको छ भने निम्नान्सारको संचार संयन्त्र बनाई कार्यन्वयन गरीरहेको छ। आपतकालिन अवस्थामा यहि संचार सञ्चार अनरुप नगरपालिका विपद् जोखिम व्यवस्थापन गरी तयारी तथा प्रतिकार्य गर्ने छ।

२.१.५ वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको जन सांख्यिक बनावट

२०७५ सालमा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा सम्पन्न गरिएको घरपरिवार तथ्याङ्क संकलनबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार १६ वटा वडाको कुल २४५.८५ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको यस नगरपालिकाको २९,२९६ घरपरिवारमा कुल ११५४५१ जनसंख्या रहेको छ। तथ्याङ्कलाई हेर्दा लैङ्गिक अनुपात प्रति १०० जना महिलाहरूमा पुरुषको जनसंख्या भने कम अर्थात् ९५ रहेको देखिन्छ। अर्कोतर्फ प्रति वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा ४५८ जनाको दरमा जनघनत्व रहेको देखिन्छ। जनसंख्या तथा घरधुरीको हिसाबले वडा नं. ३ सबै भन्दा ठुलो वडा हो भने सबै भन्दा सानो वडाको रूपमा वडा नं. १५ रहेको छ। त्यस्तै क्षेत्रफलका हिसाबले वडा नं. २ सबैभन्दा ठुलो क्षेत्रफल (२९.२ वर्ग कि.मी.) रहेको छ, भने वडानं. ६ सबैभन्दा सानो क्षेत्रफल (०.६ वर्ग कि.मी.) रहेको वडा हो। साथै यस वडामा अरु वडाहरूको तुलनामा सबैभन्दा धेरै जनघनत्व अर्थात् प्रति वर्ग किलोमिटरमा ७,१७८ संख्या रहेको छ। यस तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा दुई पक्षहरू स्पष्ट देखा सकिन्छ। पहिलो जनघनत्व दोस्रो लैङ्गिक अनुपात। जनघनत्वको हिसाबले वडा नं. ६ सबैभन्दा बढी जनघनत्व भएको वडा हुनुका पछाडि अन्य वडाहरूको तुलनामा वडा नं. ६ मा रहेका विभिन्न मानवीय सुविधाहरू जस्तै : शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार, आवास, सुरक्षा, व्यापार आदीको सघनता हो। तसर्थ योजना निर्माणमा जनघनत्व र त्यसलाई प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने तत्वहरूको अध्ययन गर्न अत्यन्त महत्वपूर्ण हुन्छ। अर्थात् जनसंख्या वितरणलाई क्षेत्रगत हिसाबले सन्तुलनमा राख्न मानवीय सुविधाहरूको व्यवस्थापनमा केन्द्रीत हुनु पर्दछ। अर्कोतर्फ पुरुषको तुलनामा महिलाको जनसंख्या बढी हुनु समेत जनसांख्यिक विश्लेषणको महत्वपूर्ण पाटो हो। छोरा वा छोरी जन्मनु एउटा विशुद्ध प्राकृतिक जैविक घटना भएतापनि सामान्यतया नेपाली सामाजिक संरचना र परम्परालाई हेर्दा पितृसत्तात्मक स्वरूपको समाजमा छोराको चाहना पुरा गर्ने मनोविज्ञानका कारण छोरीहरूको संख्या अप्रत्यक्ष ढङ्गले बढेको देखिन्छ। अर्को तर्फ छोरीहरूको संख्या बढाउ महिलाहरूको विशिष्ट आवस्यकताहरू जस्तै : प्रजनन् स्वास्थ्य, महिला शिक्षा, महिला अधिकार जस्ता विषयहरूलाई सम्बोधन गर्ने योजनाहरू राज्यद्वारा निर्माण हुनु आवश्यक देखिन्छ। साथै लैङ्गिक अनुपातमा रहेको अन्तर बृद्धि हुदै जाँदा त्यसले सामाजिक स्वरूपमा नै लैङ्गिक रूपमा परिवर्तित गरिदिन्छ। यसतर्फ समग्र समाजको ध्यान जानु आवश्यक छ। थप वडागत विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

२.१.६. वडागत घरपरिवार संख्या तथा लिगको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	परिवार संख्या	बसोवास गर्ने जनसंख्या			लैंगिक अनुपात	औषत परिवार आकार	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी)	जनघनत्व(प्रति वर्ग कि.मी)
		पुरुष	महिला	जम्मा				
१	२१२४	४१४४	४५२३	८६६७	९१.६२	४.०८	६.१	१४२१
२	२१२६	४२९७	४६५२	८९४९	९२.३७	४.२१	२९.२	३०६
३	३४२६	७२३२	६७७१	१४००३	१०६८१	४.०९	६.६२	२११५
४	२०२७	४१०९	४०२१	८१३०	१०२.१९	४.०१	७.१	११४५
५	११६५	२३८५	२५२६	४९११	९४.४२	४.२२	५.८	८४७
६	२७३१	३७१	३७३४	७४४५	९९.३८	२.७३	०.६	१२४०८
७	१३४४	२७१४	२८८९	५६०३	९३.९४	४.१७	५.२	१०७८
८	१७६०	३०२१	२९६१	५९८२	१०२.०३	३.४०	१.४	४२७३
९	२०९९	४२४६	४४२९	८६७५	९५.८७	४.१३	२८.८२	३०१
१०	२७२४	५३०७	५११८	११२२५	८९.८८	४.१२	१७	६६०
११	२२१७	३८७१	४३१४	८१८५	८९.७३	३.६९	२६.७	३०७
१२	२८०४	५३१७	६०५८	११३७५	८७.७७	४.०६	८.८२	१२९०
१३	१२१५	२७८४	२८११	५५९५	९९.०४	४.६०	२५.९	२१६
१४	६६०	१४११	१४१०	२१०१	९४.७०	४.४०	२८.९६	१००
१५	३५६	८६०	८४०	१७००	१०२.३८	४.७८	२४.६१	६९
१६	४३८	१००३	१०६७	२०७०	९४.००	४.७३	२२.२३	९३
	२९२९६	५६३९२	५८९९४	११५४५१	९५.५९	३.९५	२४५.०६	४७१

स्रोत: नगर प्रोफाइल, २०७५
नगरपालिकामा रहेका कुल घरपरिवारहरूमा ५६,३९२ पुरुष, ५८,९९४ महिला र लिङ्ग उल्लेख नभएको ६५ गरी कुल १,१५,४५१ जनसंख्या रहेको

छ। वडागत विवरणअनुसार सबैभन्दा धेरै घरपरिवारहरू वडा नं. ३ मा ३,४२६ परिवारहरू र सबैभन्दा कम वडा नं. १५ मा ३,५६ परिवारहरू रहेका छन्। वडागत जनसंख्याको महिला/पुरुषको अनुपात अर्थात लैङ्गिक अनुपात विवरण असमान किसिमको देखिन्छ। वडा नं. ३,४ र ८ बाहेक सबै वडामा महिलाको जनसंख्या पुरुषको भन्दा बढी देखिन्छ।

२.१.७. शारीरिक असक्तता

प्रकृतिक तथा गैर प्रकृतिक प्रकोपका कारण मानव जातिमा विभिन्न समयमा विपद् निम्त्याउने गर्दछ जसले समग्ररूपमा मानव जातीको जिवन चब्रमा असाधारण अवस्था ल्याई जिवन निर्बाह पद्धतिमा असहज परिस्थिती निर्माण गर्दछ र यस्ता विपद्ले मानव जगत सबैलाई असर पारेता पनि विशेष गरी अपागंता भएका व्यक्ति, बालबालिका, गर्भवती लगाएत का विषेश व्यक्तिहरूलाई बढि प्रभाव पर्ने गर्दछ। देहायको तालिका अनुसार वीरेन्द्रनगर नगरपालिका का १६ वटा वडाहरूमा कुल जनसंख्या ११५४५१ रहेको छ जसमा शारीरिक अपागंता भएका व्यक्ति ७७३ (०.६७ %), दृष्टिअपागंता भएका व्यक्तिहरूको १६२ जना (०.१४%), श्वेत दृष्टिविहिन ४८ जना (०.०४%), स'नाई अपागंता भएका ११७ जना (०.१०%), स्वर बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता १३१ जना (०.३१ %), मानसिक अपागंता भएका ११९ जना (०.१० %) बौद्धिक अपागंता २९ जना (०.०३%) र बहु अपागंता १२३ जना (०.११%) गरि जम्मा १५०२ जना अर्थात कुल जनसंख्याको १.३०% विभिन्न किसिमका अपागंता भएका व्यक्तिहरू रहेका छन्।

वडा नं.	अपागंता नभएका व्यक्तिहरूको विवरण	शारीरिक अपागंता भएका व्यक्तिहरूको विवरण	दृष्टिअपागंता भएका व्यक्तिहरूको विवरण	श्वेत दृष्टिविहिन विवरण	सुनाईअपागंता भएका व्यक्तिहरूको विवरण	स्वर बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता	मानसिक अपागंता भएका व्यक्तिहरूको विवरण	बौद्धिक अपागंता	बहु अपागंता	जम्मा
१	८,५३८	८४	९	३	८	८	६	१	१०	८,६६७
२	८,७९३	१०६	१५	२	१०	८	६	३	६	८,९४९
३	१३,८७८	६०	१३	५	१०	२२	१०	२	३	१४,००३
४	८,०५२	३०	८	७	८	११	१०	२	२	८,१३०
५	४,८७६	२६	३	५		१				४,९१
६	७,३६७	५८	८		१	५	५	१		७,४४५
७	५,५२८	३२	१०	३	८	६	१२	१	३८	५,६३८
८	५,९४०	१४	६		५	९	८			५,९८२
९	८,५४६	७०	२१	९	१५	७	५		२	८,६७५
१०	१०,९९९	८९	२८	६	१८	९	१५	१२	४९	११,२२५
११	८,१०८	४४	५	१	३	९	९	१	५	८,१८५
१२	११,२३४	८६	१५	६	७	१५	६	३	३	११,३७५
१३	५,५४९	२८	३			७	७		१	५,५९५
१४	२,८२६	१६	१०	१	२०	११	१३	१	३	२,९०९
१५	१,६७८	१२	४		१		२	२	१	१,७००
१६	२,०३७	१८	४		३	३	५			२,०७०
जम्मा	११३,९४९	७७३	१६२	४८	११७	१३१	११९	२९	१२३	११५,४५१
प्रतिशत	१८.७०	०.६७	०.१४	०.०४	०.१०	०.११	०.१०	०.०३	०.११	१००.००

२.२.प्रकोपको जोखिम विश्लेषण

२.२.१ विगतमा विपद्को प्रभाव (ऐतिहासिक समय रेखा विश्लेषण)

क्र.सं .	मिति	विपद्	असर	सुचनाकोस्रोत
१	विगत् देखि हाल सम्म	भूकम्प	२०७२ साल बैसाख १२ गते, विभिन्न ठाँउमा घरहरु भत्किने र चर्कने र २०४५ सालमा घरहरु भत्केका	MHRA, नपा तथ्याक
२	२०२८-२०७८	बाढी	२०२८ सालमा खेति योग्य जमिन बगाएको र खोलाहरुको चौडाई बढेर खोलामा परिणत, पशु चौपायहरुको मृत्यु भएको २०७१ म मृत्यु' ७ जना, ५६६ घरको पुर्ण क्षति तथा ३०१ घरधुरी आर्थिक क्षति भएको, १० हेक्टर जंगल क्षति, वडा नं. १ देखि १६ सम्म कटान, डुबान, बत्तिको पोल नष्ट, खानेपानी योजना अवरुद्ध, पशु चौपाया क्षति, संचार अवरुद्ध खानेपानीका संरचनाहरुमा क्षति भई १५ दिनसम्म पानी बन्द भएको । २०७८ को असोजमा आएको आकस्मिक बेमौसमि वर्षाका भण्डै ३,४७,०३,२८४ बरावरको क्षति, ९ हेक्टर भन्दा बढि खेतबारीमा असर पुगेको र उक्त भरीले ३ हजार किसानको धानहरु नस्ट भएको ।	MHRA, नपा तथ्याक
३	२०६४ - २०७१	पहिरो	विभिन्न स्थान वडा नं. १२, १३, १४, १५, १६, प्राकृतिक तथा भौतिक क्षति, पशु चौपाया को समेत क्षेति भएको	MHRA, नपा तथ्याक
४	२०५१ - २०७९	आगलागी	२०५१ सालतिर वीरेन्द्रचोक आगलागी भै भिम प्रसाद सापकोटाको घर जली पुर्ण रूपमा क्षति भएको वीरेन्द्रनगर ६, वसपार्क नजिक तरकारी कपडा फेन्सी पसलमा असर परेको वीरेन्द्रनगर १० टायर रिसोलिङ्ग सेन्टर आगलागी कम्तीमा हरेक वर्ष १० देखि १५ वटा आगलागीका घटना हुने गरेको साथै वीरेन्द्रनगर १, ४, ५, ७ को उत्तरी जलाधार क्षेत्र तथा उपत्यकाको दक्षिण क्षेत्रमा रहेको वन क्षेत्रमा समेत वर्षेनी आगलागी हुने गरेको । छ भने विरेन्द्रनगर मा हाल विद्युतिय आगलागी पनि हुने गरेको छ । २०७२ र २०७८ सालमा आगलागीको कारण भण्डै १० वटा घरमा क्षति पुगेको र ३० वटा भन्दा बढि आगलागीका घटनाहरु भएको परालको टौवामा बढि आगो लाग्ने गरेको छ ।	MHRA, नपा तथ्याक
५	विगत् देखि हाल सम्म	चट्टाङ्ग	वीरेन्द्रनगर १६ मा १ मानिस घाईते र पशु चौपायाको मृत्यु २०३५ सालमा, खजुरामा १ जनाको मृत्यु	MHRA, नपा तथ्याक
६	निरन्तर	सडक दुर्घटना	मृत्यु र घाईते मानवीय भौतिक क्षति पशु चौपाया	MHRA, नपा तथ्याक
७	निरन्तर, ०७७	महामारी	झाडा पखाला, डेढगो, COVID-19 बाट प्रभावित	नपा तथ्याक
८	निरन्तर	खडेरी	जलवायु परिवर्तनको असर, सिचाइको अभाव, खानेपानीको मुहान सुकेर खानेपानिको अभाव, खेतिपाति नहुनु, अनिकाल हुने ।	MHRA, नपा तथ्याक
९	२०५८ २०७४ २०७६	असिना	वडा १४, १५, १६, १३ मा बालीनालीमा क्षति, घरको टायलमा क्षति	MHRA, नपा तथ्याक
१०	निरन्तर	हावाहुरी	विद्यालय तथा घरका छाना उडाउने विद्युत अवरुद्ध हुने, टेलिकम्पको टावरमा क्षति, रुख ढल्ने, पशु वस्तु प्रभावित, मानवीय क्षति, १ जनाको मृत्यु । २०७८ सालमा आएको हावाहुरी बाट ६५ वटा घरको क्षति प'गेको । २०७९ बैशाखमा आएको हावाहुरीबाट भण्डै ७९ लाख बरावरको क्षति र २८ धरधुरी घरको छाना उडाएको ।	MHRA, नपा तथ्याक

२.२.२ वीरेन्द्रगर नगरपालिकामा आगलागी सम्बन्धि २०७८ मा भएका घटनाहरुको विवरण :

मिति	समय	स्थान	क्षति भएको	कैफियत
२०७८ चैत्र	३ देखि ५:३०	बराहताल नजिक	बसमा आगलागी	
२०७८ चैत्र १५	८ बजे	कालिङ्गोक ८	बत्तिको पोलमा	
२०७८ चैत्र २२	६: ३५ देखि ८ :५	विननपा ८	गोठमा	
२०७८ वैसाख १	६ देखि ८ बजे	विननपा ६	कर्णाली केयर	
२०७८ वैसाख २	१ देखि २ बजे	मंगलगढि चोक	फोहोरको डिव्वामा	
२०७८ वैसाख १२	१२ देखि २ बजे	विननपा ४	फोन्सिपसल	
२०७८ वैसाख १३	८ बजे देखि ८ :३०	विननपा ६ मंगलगढि	फोहोरको कन्टेनर	
२०७८ वैसाख १८	९ देखि १० बजे	विननपा १०	पानिको ६ टयांकि	३ लाखको
२०७९ वैसाख २०	१ देखि १:३०	विननपा १०	पानिको टयांकि	
२०७९ वैसाख २	२ बजे देखि ४ बजे	विननपा ३ एरीचोक	चाईनापुल नजीक	
२०७९ वैसाख २५	४:०० देखि ४:३०	विननपा ११	च्याउखेतिमा आगलागी	
२०७९ वैसाख २७	८ बजे	विनापा ५	राममन्दिर ग्यासमा	
२०७९ जेष्ठ २	६ बजे	विननपा ९	बत्तिको पोलमा आगलागी	
२०७९ जेष्ठ २	१० बजे	विननपा ६	बसपार्क भित्र	
२०७९ जेष्ठ ४	८ बजे	विननपा ११	गोठ पराल	
२०७९ जेष्ठ १३	७ बजे	विननपा ६	सिदार्थ बैंक नजिक	
२०७९ असार	३ बजे	विननपा ११	बेल्डग गर्दा ढोलदुँगामा	

२.२.३. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा गरीएको प्रकोप स्तरीकरण

विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा, वडा र बहुप्रकोपिय अध्ययनको आधारमा तथा विभिन्न छलफलबाट विश्लेषण गरी आएको तथ्यलाई आधार मानि तथा वडामा देखिएका विभिन्न प्रकारका प्रकोपहरु मध्ये सबै भन्दा बढी असर पारेको प्रकोप निर्धारण गर्न जोडा मिलाएर दाँज्ने विधीवाट प्रकोप प्राथमिकता निर्धारण गरीएको छ। यस विधिको प्रयोगबाट वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा भूकम्प, बाढी, आगलागी, सडक दुर्घटना, महामारी हावाहुरी, असिना, चट्याड, बालिमा लाग्ने रोगकिरा जस्ता मुख्य प्रकोपको जोखिम रहेको छ। नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हुदा विपद समुह संग छलफल गरी प्रकोप स्तरीकरण गर्दा भूकम्पलाई तुलनामा नराखी पहिलो नम्बरको प्रकोपको प्राथमिकतामा राखी पूर्वतयारी तथा कार्ययोजना तयार गरीएको छ।

२.२.४. उच्च जोखीममा क्रमस : भूकम्प, बाढी, आगलागी, हावाहुरी असिना, पहिरो, सडक दुर्घटना,

प्रकोप	भूकम्प	बाढी, दुवान	आगलागी	हावाहुरी, असिना	पहिरो	सडक दुर्घटना	चट्याड	महामारी	बालिमा लाने रोगकिरा
भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प	भूकम्प
बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान	बाढी, दुवान
आगलागी			आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
हावाहुरी, असिना				हावाहुरी, असिना	हावाहुरी, असिना	हावाहुरी, असिना	हावाहुरी, असिना	हावाहुरी, असिना	हावाहुरी, असिना
पहिरो					पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
सडक दुर्घटना						सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
चट्याड							चट्याड	चट्याड	चट्याड
महामारी								महामारी	महामारी
बालिमा लाने रोगकिरा									बालिमा लाने रोगकिरा
अंकभार	९	८	७	६	५	४	३	२	१
स्तर	१	२	३	४	५	६	७	८	९

२.२.५. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाकाका मुख्य भूउपयोग क्षेत्रमा बहुप्रकोपिय जोखिमको सम्भावना

बहुप्रकोपिय जोखिमको आधारमा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाकाका विभिन्न बस्तिहरु जोखिममा रहेको देखिन्छ । बहुप्रकोपिय जोखिममा पर्ने विभिन्न बस्ती तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

वडाहरु	जोखिमका पर्ने क्षेत्रहरु
वडा न १	आम्दाली, चनाबारी, धारापानी, ढोढेखली, सोलीघोप्टे गाँउ, तिनकुने, बेलघारी, गंगटे खोला, आँपडाली, मसेरी खोला, केराघारी
वडा न २	भुरेली, दौलतपुर, गुप्तीपुर, जयपुर, खोलीगाँउ, कोलडाँडा, कृष्णगंज, ठैरी, उत्तरगंगा, सिम्ले
वडा न ३	गण्डकी टोल, इटौरा, मसुरीखेत, मुलपानी, पतेनी, तातापानी
वडा न ४	दुनी गैरा, हिलेखाली, काला गाँउ, खोला
वडा न ५	भुते पोखरी, चिसापानी, गणेश चोक
वडा न ६	वीरेन्द्र चोक, रत्नराजमार्ग उत्तर तर्फ, मंगलगढी
वडा न ७	इत्राम, कालञ्चोक, कपासे, खजुरा, नौलापुर
वडा न ८	इत्राम खोला, रत्नराजमार्ग क्षेत्र, खजुरा मोडल क्लेज आसपास
वडा न ९	पातालगंगा, पुराने घुस्ता, सक्तेकडा, तल्लो पर्सेनी
वडा न १०	इत्राम खोला, नेवारेखोला, बुदबुदि, रहरपुर, कुन्टि, नयाँगाउ,
वडा न ११	बस्तीपुर, नेवारे खोला देउति वज्यै चारकुने सम्म, भुप्रा, शान्तिपुर, बालुवाटार, नाराखोला, अछामीडाँडा, बराकुना, चारकुने, चौके ढुङ्गा, ढोलुङ्गा, धुलाबिट पिपीरा, सुब्बाकुना, कुनाथरी,
वडा न १२	पिपलडाँडा, सलामी टोल, सुनारीटार, खोरीया, चनौटे
वडा न १३	दाहालडाँडा, दोविल्ला, जबुटा, नयागाउ भुप्रा, करेखोला, खापपखेरा, माउमारे, बौडेल टोल, चिउरी डाँडा
वडा न १४	गर्डि, रामीकाडा,
वडा न १५	जमिनडाँडा, लामीडाँडा
वडा न १६	खर्क, भित्रिखोला

२.३. विपद्को अनुमानित अवस्था तथा प्रभावहरु

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा आगामी दिनमा आइपर्नसक्ने विपद्हरुको उच्चतम जोखिमको अवस्थामा निम्नानुसारको अवस्था तथा प्रभावहरु हुन सक्ने आँकलन गरिएको छ ।

२.३.१ मानवीय प्रभाव

मुख्य विपद् (स्तरको क्रमानुसार)	प्रभावित घरधुरी/ जनसंख्या			अनुमानको आधार	कैफियत
	पुर्ण क्षती/संक्रमित	आंशिक क्षती/ प्रभावित	जम्मा		
भूकम्प	५८४३	९३४९	१५१९२	२५ प्रतिशत घरधुरी पुर्णक्षतिहुने, ४० प्रतिशत आंशिक क्षति	
बाढी तथा डुवान	५९५	६७०	१२६५	२०७१ सालको बाढी प्रभावको आधारमा	
पहिरो	६६७	६६८	१३३५	पहिरो जोखिम क्षत्रको घरधुरी संख्याका आधारमा	२६६९ घरधुरी
आगलारी	४०	७५	११५	नगरपालिकाको दमकल लगावुक रेकर्डको आधारमा आँकलन गरीएको	
सडक दुर्घटना	१६ मृत्यु	१५ गम्भिर घाइते		टाफिक प्रहरी कार्यालयको १ (२०७७।७८)	
माहामारी - पानी जन्य रोगहरु, डेढगो मर्किफक्स तथा अन्य महामारी)	५०	७५	१२५	अस्पतालमा गरीएको प्रतिवर्षको रेकर्डको आधारमा । रेकर्ड राख्न बाकि	

२.३.२. आर्थिक प्रभाव

विपद्ले आर्थिक क्षेत्रलाई कमजोर पार्नका साथै ठुलो धनजनको क्षति तथा अर्थतन्त्रलाई समेत तहस नहस बनाई समग्र मानवीय जनजिवन नै अस्तव्यस्त बनाउँदछ । मानिसहरुको दैनिक जिवनीलाई विपद्ले कस्टकर बनाई आर्थिक क्षति पुर्याउने साथै धन, सम्पति, सुन चाँदी गर गहना, गाई बस्तु सवैलाई विपद्का कारण नस्ट हुने गर्दछ । जस्ले गर्दा आर्थक क्षेत्रमा नराम्रो प्रभाव पार्दछ । वित्तीय संघ सस्था तथा व्यापार व्यावसाय आमदानीका सवै श्रोतहरु बन्द हुने र मानव जिवनलाई विपद्ले ठुलो क्षति पुर्याउन सक्छ ।

२.३.३. सामाजिक प्रभाव

विपद्ले सामाजिक क्षेत्रमा पनि नराम्रो असर पुर्याउँदछ । शिक्षा क्षेत्रमा विद्यालय कलेज तथा विभिन्न शैक्षिक र स्वास्थ क्षेत्रलाई प्रत्यक्ष रूपमा असर गर्दछ । विद्यालय मा बालबालिहरुको शैक्षणिक क्रियकलाप प्रत्यक्ष असर गर्नका साथै समग्र शैक्षिक गतिविधिहरुमा प्रत्यक्ष असर गर्दछ । स्वास्थ्यमा प्रदुषण त्याउने, खानेपानीका मुहानहरुमा फोहर हुने बगाउने तथा घाइते भई मृत्यु हुने । गर्भवती सुत्केरी तथा रोगी र असक्त व्यक्तिलाई भनै विपद्ले असर गरीरहेको हुन्छ । प्रयाप्त स्वस्थ वर्धक खाद्यान्न बालि लगाएतलाई नस्ट हुने, स्वास्थ सेवाहरु प्रभावित हुने विरामिको चाप बढने, प्रयाप्त मात्रामा औषधि उपचार नपाउने जस्ता समस्याहरु आउछन । बढ्दो शैक्षिक असमानता, कमजोर स्वास्थ्य अवस्था, हिंसा, बालश्रम तथा बालविवाह जस्ता जोखिम बढने सम्भावना देखिन्छ । बालबालिकाले विद्यालयबाट अहिले सम्म हासिल गरेका सिकाई उपलब्धिहरु गुम्ने खतरा, शिक्षा सिकाईमा भएको क्रमभंगताका कारण विद्यार्थीमा मनोवैज्ञानिक असर परी तत्काल शिक्षण सिकाईमा जिवन्त सहभागिताका लागी प्रेरित हुन सक्ने सम्भावना न्यून सम्भावना जस्ता नकारात्मक असर देखिन्छन ।

२.३.४ भौतिक प्रभाव

विपद्ले मानवीय क्षतिको साथमा भौतिक रूपमा पनि ठुलो क्षति पुर्याउने गर्दछ । विपद्ले जमिन घर बासस्थान भौतिक संरचनाहरुको पुर्ण रूपमा क्षतिविक्षत पार्ने, मानवीय विस्थापन हुने, धन सम्पति गाई बस्तु, बन जंगल, खोला नाला तथा पशु चौपायालाई समेत क्षति पुर्याउदछ । समग्रमा भन्दा विपद्ले कसैलाई पनि बाँकि राख्दैना भैरहेको भौतिक संरचना,

संस्कार, चालचलनलाई समेत उथल पुथल बनाउँछ । विगतको वीरेन्द्रनगरको विपद्को कारणले विद्यालय, स्वास्थ्य चौकि बाटो सडक लगाएत, घर, छाना, बासस्थानमा समेत क्षति पुरयाएको छ । वीरेन्द्रनगर पालिकाको घर धुरी संरक्षण २०७५ अनुसार २०३७ परिवारलाई प्रत्यक्ष रूपमा विभिन्न किसिमको विपद्ले असर गरीरहेको छ र यो खतरा भनै बढ्दै गईरहेको अवस्था छ ।

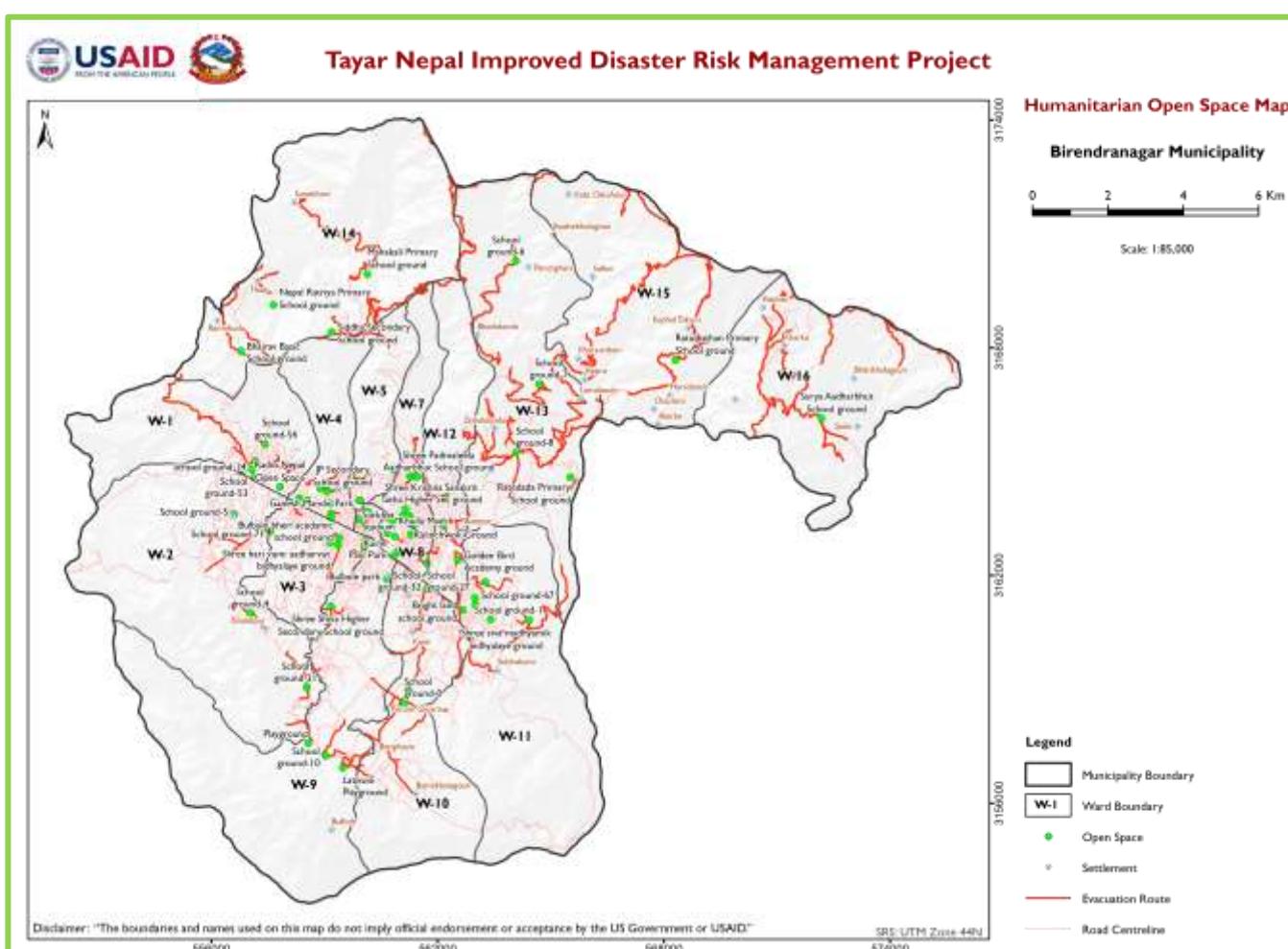
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका जोखिम संवेदनशिल भुजपयोग योजना २०७८

२.३.५ वातावरणीय प्रभाव

विपद् ले मानविय क्षतिको साथमा भौतिक रूपमा पनि ठुलो क्षति पुरयाउने गर्दछ । विपदले जमिन घर बासस्थान भौतिक संरचनाहरूको पुर्ण रूपमा क्षतिविक्षत पार्नुका साथै वातावरणमा समेत प्रतिकूल असर पार्ने गर्दछ । वातावरणलाई दुर्गन्धित तथा प्रदूषण गर्ने, हावा पानी बोट विरुवालाई समेत असर पुरयाई वातावरणीय असर गर्ने गर्दछ । पानिका मुहान खोला नाला दुषित हुनुका साथमा अतिवृष्टि र अनावृष्टि जस्ता प्राकृतिक प्रकोप जन्य स्थिति ल्याउने अवस्था ल्याउछ ।

२.३.६. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा विपद् आईपर्दा सुरक्षित स्थानहरू पहिचान तथा विवरण :

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा विपद् आईपर्दा सुरक्षित स्थानको पहिचान गरीएको छ । जोखिम संवेदनशिल भुजपयोग योजनामा अन्तरगत गरीएको बहुप्रकोपिय नक्सानकनको आधारमा तयार गरीएको सुरक्षित स्थानहरूलाई यहाँ नक्सामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.४.विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२.४.१.विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक कार्य र प्रक्रिया :

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा नगर विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा नगर विपद् व्यवस्थापन समिति क्रियाशील रहेको छ । यो समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा जिम्मेवारीहरु विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६ मा स्पष्ट तोकिएको छ । र सो बमोजिम नगरपालिकाले विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७ श्रावणमा प्रकाशन गरी विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यन्वयन गरिएको थियो । यस वर्ष उक्त योजनाको परीच्छेद ११.३ अन्तरगत विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा गरी प्रतिवर्ष अद्यावधि गर्ने योजना अनुरूप यो विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना लाई समीक्षा सहित अद्यावधि गरीएको छ ।

२.४.२ .सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नितिजा

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाम आइपर्ने विपदहरूलाई प्रभावकारी ढंगले सामना गर्न सक्ने क्षमताको विकास तथा पुर्वतयारीको आवश्यकतालाई महशुस गरी विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्देशिकामा भएको प्रावधान अनुसार नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको सहयोगमा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजकत्वमा विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । विपद् सम्बन्धी साभा धारणा निर्माण तथा उद्धारकर्ताको संगठनात्मक भूमिका, प्रकृया र पद्धतिमा सुधारका लागि यस नगर विपद् व्यवस्थापन समितिले विभिन्न तह र क्षेत्रमा विभिन्न निकायहरु युएसएआईडि तयार नेपाल, रेडक्स लगाएतका सरकारी र गैरसरकारी निकायहरु सग विभन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरीरहेको छ । यी छलफलबाट प्राप्त सुझाव तथा निचोडलाई मध्यनजर गर्दै नगरस्थिति सरोकारवाला निकाय बीच विपद् सम्बन्धी साभाधारणा र बुझाई कायम गरी योजना तर्जुमाका लागि विभिन्न चरणमा बैठक, छलफल सम्पन्न गरी नगर स्तरीय विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । साथै विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनमा सहयोग पुरयाउनको लागि पालिकाले आफ्नै आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना गरी प्रमुख सहितको टिम बनाई व्यवस्थापन गरी प्रतिकार्यको लागि तयारी अवस्थामा रहेको छ । साथै नगर पालिकाले विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधि गरी लागु गर्न लागेको हो ।

२.४.३.नगरस्थित सरोकारवाला निकायहरुको स्रोत तथा क्षमता विश्लेषण

संस्थागत क्षमता अन्तर्गत वडामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि कार्यरत तथा सहयोग प्राप्त हुन सक्ने वडा स्तरका, नगरपालिका स्तरका तथा जिल्ला स्तरका निकायहरु र ती निकायहरुबाट प्राप्त हुन सक्ने सहयोगको आँकलन गरी तलको तालिकामा प्रश्तुत गरिएको छ ।

संघसंस्थाको नाम	ठेगाना	भौगोलिक दुरी	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.	विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग
प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति	वीनपा ७	५०० मिटर	मुख्य मन्त्री	९८५८०२२८७६	खोज उद्धार कार्यमा सहयोग, राहत संकलन तथा वितरण, पूनस्थापना र पूननिर्माणमा सहयोग, आर्थिक सहयोग, नीति निर्माण तथा समन्वयमा सहयोग
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	वीनपा ७	५०० मि उ.प.	पदम लामिछाने	९८४८०२७४०३	खोज उद्धार कार्यमा सहयोग, राहत संकलन तथा वितरण, पूनस्थापना र पूननिर्माणमा सहयोग, आर्थिक सहयोग, नीति निर्माण तथा समन्वयमा सहयोग

प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	वीनपा४	३ कि.मि पश्चिम	डम्बर ब. खड्का	९८५१०६२७८५	घाइते, अंगभंग भएका व्यक्तिको उपचार तथा माहामारी नियन्त्रणमा सहयोग
स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय सुर्खेत	वीनपा४	३ कि.मि पश्चिम	पदम खत्रि सुचना अधिकारी	९८५८०८०९७०	स्वास्थ्य सेवा प्रवाह
जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय	वीनपा ७		कार्यालय प्रमुख		नदि नियन्त्रण र तटबन्धनका लागि आर्थिक, प्राविधिक र सामग्री सहयोग
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका नगरकार्यपालकाको कार्यालय र सम्बन्धित शाखा	वीनपा८	० कि.मि	नरहरी तिवारी	९८५८०६३१११	आर्थिक, गैरखाद्य सामग्री, र अन्य आवश्यक सम्बन्धित शाखाहरु संग समन्वय र सहकार्य
वडा कार्यालय (१६ वटा)			वडा अध्यक्ष		योजना निर्माण, कार्यान्वयन तथा समन्वयन
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुर्खेत जिल्ला शाखा	वीनपा८	१०० मिटर	रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	एम्बुलेन्स सेवा, पुर्वतयारी, लेखाजोखा, राहात सामग्री वितरण, खोज तथा उद्धारमा सहयोग, प्राथामिक उपचार, आकस्मिक स्वास्थ्य तथा सरसफाई जनशक्ति परिचालन, गैहखाद्य सामग्री सहयोग।
जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत	वीनपा ७	१ कि.मि उत्तर	गणेश गौतम	९८४८२०४७७७	स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध र समन्वय
सुर्खेत उपत्यका खानेपानी उपभोक्ता संस्था	वीनपा ७	१ कि.मि उत्तर	कुलमणि देवकोटा	९८५८३२००८५	खानेपानि सेवा उपलब्ध तथा समन्वय
शस्त्र प्रहरी	३२. नं गण ६ नं बाहिनी बाझेसिमल	५ कि.मि पश्चिम	रोशन बुढा	९८५१२७२०५० ०८३४१२०१४	खोज उद्धार कार्यमा सहयोग, राहत संकलन तथा वितरण, पुनस्थापना र पुनर्निर्माणमा सहयोग
नेपाल प्रहरी	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१ कि.मि उत्तर	पदम बहादुर विघ्ट	१००, ०८३५२०२२२ ९८५८००५५५५	सामाजिक शान्ती सुरक्षा
नेपाली सेना	नयाँ सबुज गण कपासे	३ कि. मि. उत्तर ४ कि. मि. पुर्व	रुपक थापा	९८५५०७२९७४ ०८३४१४०४५	खोज उद्धार कार्यमा सहयोग, राहत संकलन तथा वितरण, पुनस्थापना र पुनर्निर्माणमा सहयोग
जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	वीनपा८	१ कि.मि	छिन विक्रम केसि	९८४८७२४६८	यातायात व्यवस्थापन, सडक दुर्घटना सचेतना कार्यक्रम

नगर प्रहरी	वीनपा ६	२ किमी	नगर इनचार्ज	०८३५२०२२२	खोज उद्धारमा सहयोग तथा सामाजिक शान्ती सुरक्षा
पत्रकार महासंघ	वीनपा ७	० देखि १ कि.मि दक्षिण तर्फ	ललित बसेल	९८४८०४८९७४	सुचना सम्प्रेषण
तयार नेपाल विपद् व्यवस्थापन परियोजना	वीनपा	० किमि	राजेश शोनी	९८४८०६३७२२	१. नगरपालिकाको विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनसंग सम्बन्धि क्षमता विकास कार्यक्रम । ३. सचेतनाका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने । २ वैठक हरुको सहजिकरण ।
अन्तर निर्भर समाज	वीनपा	३ किमि दक्षिण पुर्व	विवेक शाही	९८४८०४८२२७	चेतनाम'लक कार्यक्रम
एस. एन. भी. नेपाल	वीनपा	२ किमि पर्व दक्षिण	पार्वति दंगाल		खानेपानी तथा सरसफाई
समाज जागरण केन्द्र (स्याक)	वीनपा	२ किमि	टिकाराम आचार्य	०८३५२१२८२	चेतनामुलक कार्यक्रम, योजना निर्माणमा सहयोग २ वर्षमुनिका बालबालिका तथा सुनौलो हजार दिनका आमाहरुलाई र किशोरकिशोरहरुको पोषण स्थीति सुधारकालागि सुआहारा कार्यक्रम
वातावरण सुधार समाज	वीनपाट	१.५ किमि	जगत कुमार केसी	९८८५२१३५९ ०८४८०४०५००	चेतनामुलक कार्यक्रम, योजना निर्माणमा सहयोग
नव ज्योती केन्द्र	वीनपा९	२ किमि	जरमाया बाँठा	९८४८०३७०३२	चेतनामुलक कार्यक्रम
आवाज	वीनपा ८	१ किमि दक्षिण पुर्व	पवित्रा शाही	९८८५२२३८३	चेतनामुलक कार्यक्रम
उद्योग वाणिज्य संघ	वीनपा ६	१ किमि	लक्ष्मण कडेल	८३५२०३०० ९८५८०३३७२	आर्थिक तथा गैर खाद्य सामाग्री , दक्ष जनशक्ति सहयोग
आइ.एन.एफ	वीनपा ७	१ किमि पश्चिम	मंगल थारु	०८३५२०१०५ ९८४८०२६०४७	मेरुदण्डको चोट तथा अन्य अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सामाजिक, आर्थिक पुनर्स्थापना कार्यक्रम, अस्पताल सहयोग कार्यक्रम तथा अन्य स्वास्थ्य सेवा
नगर भित्रका सहकारी तथा वित्तिय संस्था	विभिन्न वडाहरुमा		प्रमुख		आर्थिक सहयोग
जोइन्ट परियोजना	वीननपा	० किमि	संयोजक	माया सापकोटा	

२.४.४. बाह्य ससहायताका लागि नगरको पहुँचको अवस्था

कर्णाली प्रदेशको राजधानी भएको र यसै नगर को भौगोलिक क्षेत्रभित्रै प्रदेशसरकारका विभिन्न मन्त्रालय समेत भएकाकारण स्रोत पहुँचमा केहि सहज वातावरण सिर्जना हुने देखिन्छ । उसका साथै विकास साफेदार संघ संस्था तथा अन्तरराष्ट्रिय

गैरसरकारी संघसंस्था पनि सुर्खेत लगायत कर्णाली प्रदेशलाई आधार मानी वीरेन्द्रनगर भित्रै कार्यालय स्थापना गरी वसेको अवस्थामा नगरसँग सहकार्यमा हुन सक्ने विभिन्न गतिविधिहरूको आँकलन हेर्दा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाका लागि स्रोत पहुँचमा सहज हुने देखिन्छ ।

२.४.५. योजनाको अपेक्षित प्रतिफल

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाले विपद् पुर्वतयारी योजनाबाट अपेक्षा गरिएका नतिजाहरु लाई यसप्रकार राखिएको छ ।

- सचेतना फैलाउने तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
- विपद् जोखिम न्युनीकरण गर्ने
- विपद्का समयमा क्षति न्युनीकरण गर्ने
- भविष्यमा विपद् भोग्नु नपरोस र भएमा सुरक्षित रहने तरिका थाहा पाउने
- विपद्का समयमा खोज तथा उद्धार, राहत तथा व्यव स्थापन प्रभावकारी रूपमा गर्ने
- विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समिक्षा र अध्यावधि गर्ने ।

२.५. योजनाको उद्देश्यहरु

विपद् जोखिम व्यवस्थापन (विपद् पुर्व, विपद्को समय र विपद् पश्चात) का

लागि सरोकारवालाह रुको सकिय सहभागितामा आवश्यक गतिविधिहरु प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी विपद् उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्नु । योजनामा तय गरिएका समग्र उद्देश्यहरु रुलाई यस प्रकार उल्लेख गरिएको छ ।

- विपद् जोखिम व्यव स्थापनका लागि सरोकारवाला निकायहरु बीचमा प्रभावकारी समन्वय र सहकार्यमा अभिवृद्धि गराउने ।
- नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने जन समुदायहरुमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना फैलाउने ।
- नगरको क्षेत्रभित्र पर्न सक्ने विपद् जोखिमको आँकलन गरी जोखिम न्युनीकरण गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- विपद्का समयमा प्रभावकारी खोज उद्धार तथा राहत व्यव स्थापन गरी विपद्को प्रभाव न्युनीकरण गर्ने ।
- विपद् पश्चातको पुनर्लाभका क्रियाकलापहरु सञ्चालनका लागि आवश्यक व्यव स्था गर्ने
- नगर फैस्त सरोकारवालाह रुलाई पालिकामा हुने विपद् तथा त्य सको क्षतिको बारेमा सचेत बनाउने
- नगरमा विपद्बाट हुने क्षतिलाई कम गर्न कार्यान्वयन हुन सक्ने योजना बनाउने
- नगरमा भएका विभिन्न विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा क्रियाशिलहरूको भुमिका तथा उत्तरदायित्वको बोध गराउने
- नगरमा विपद् जोखिम न्युनीकरण गर्न एक समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण गर्ने ।

२.५.३ विषयगत क्षेत्र/समिति सम्बन्धी अवधारणा (Cluster Concept)

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा सम्भावित विपद्को जोखिमलाई व्यवस्थापन गर्न नगर विपद् जोखिम न्युनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६ तर्जमा गरी लागु गरिएको छ । ऐन अनुसार नगर प्रमुखको अध्यक्षतामा नगर विपद् व्यव स्थापन समिति तथा बडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा बडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ । यसका साथै नगरपालिकामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनको लागि सरोकारवाला निकायहरुको सहभागितालाई महत्व दिई विषयगत क्षेत्र/समितिको अवधारणालाई नगर विपद् व्यवस्थापन समितिले कार्यान्वयन गरेको छ । यसका लागि नगरपालिकाका सरोकारवाला निकायहरुको संलग्नतामा निम्नलिखित विषयगत क्षेत्र/समितिको गठन गरिएको छ ।

२.५.४. विषयगत क्षेत्रका अगुवा संस्थाको विवरण

क्षेत्रगत अगुवाहरूले प्रभावितहरूलाई पुऱ्याएको सेवाको विवरण नगर विपद् व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराउने । प्राप्त सुचनालाई नगर विपद् व्यवस्थापन समितिले तोकेको व्यक्तिले सुचना अधिकारीका रूपमा आम संचारमा प्रवाह गर्नेछ । उपरोक्त विषयगत उपसमितिहरूले विपद्को मात्रा अनुसार प्रतिकार्यका लागि आवश्यक पर्ने स्रोत व्यवस्थापन गर्न आ-आफ्नो क्षेत्रबाट स्वःस्फुर्त (Proactive) रूपमा सक्रिय भई कार्य गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । उपरोक्त विषयगत क्षेत्रसँग सम्बन्धित कार्यालयहरूको बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटमा विपद् व्यवस्थापनका लागि विनियोजित बजेट र विपद्का क्रममा बजेट व्यवस्था गरी विपद् व्यवस्थापन गर्न सम्बन्धित उप समितिको दायित्व हुनेछ ।

२.६.२ नगर विपद् व्यवस्थापन समिति विषयगत क्षेत्र र क्षेत्रगत अगुवाहरूको विवरण

क्रस	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.	सहयोगी संघ संस्था
१	समन्वय, खोज उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन उपसमिति	नगरपालिका	महोन माया ठाकाल, निलकण्ठ खनाल, नरहरी तिवारी	नगर प्रमुख नगर उप प्रमुख प्रमुख प.प.अ.	९८५८०६२००३ ९८५८०६२००४ ९८५८०६३१११	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, राष्ट्रिय अनुसन्धान, रेडक्स ।
२	खाद्य तथा जिविकोपार्जन उपसमिति	आर्थिक विकास समिति	ऋषि गिरी यज्ञ पाण्डे मान कुमारी विष्ट		९८४८०३०८३२ ९८४८०४५८८८	जिल्ला भेटेरेनरी तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, रेडक्स नेपाल खाद्य संस्थान, कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरू वतावरण सुधार समाज, नाप तौल तथा गुणस्तर कार्यालय, खाद्य तथा ग'णस्तर डिभिजन कार्यालय
३	गैङ्ग खाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवास व्यवस्थापन उपसमिति	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	खिमलाल देवकोटा प्रकाश पौडेल	संयोजक वरिष्ठ अधिकृत	९८४८०३९९८८ ९८५८०५२७९८	जिल्ला समन्वय समिति, उद्योग वाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम गै.स.स. महासंघ, नेपाल रेडक्स सोसाइटी, सहकारी संघ, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, नगरपालिकाहरू, गाउँपालिका, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, स्याक नेपाल, किर्दाक, अ/गैससहरू यातायात व्यवसायी संघहरू
४.	सुचना तथा राहत व्यवस्थापन उपसमिति	सेवा प्रवाह तथा शुशासन समिति	टिकाराम शर्मा दिपेन सुवेदी	संयोजक प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	९८४८०२९९०५ ९८५८०६९६९०	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, राजनीतिक दलहरू, विषयगत उपसमितिहरू, तयार नेपाल, रेडक्स सोसाइटी आदि

५	स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमिति	सामाजिक विकास समिति	टिका घले भुपेन्द्र गिरी	संयोजक जनश्वास्थ्य अधिकृत	९८४८०४७४८५ ९८४८०४७४८५	रेडक्स , युनिसेफ, गैसस, स्याक, सुहारा कार्यक्रम, एसएसविएच कार्यक्रम, आइएनएफ, नेपाल परिवार नियोजन संघ, किसान कार्यक्रम, अ/गैससहरु
६	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	खिमलाल देवकोटा खगेन्द्र आचार्य,टिका थानी	संयोजक उपशाखा प्रमुख	९८४८०३९९८८ बाकि	जिल्ला समन्वय समिति, पुर्वाधार कार्यालय, भुसंरक्षण कार्यालय, युनिसेफ, नेपाल रेडक्स सोसाईटी ,किर्दाक स्याक गाउँपालिका अ/गैससहरु
७	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति	सामाजिक विकास समिति	टिका घले धिरेन्द्र शर्मा	संयोजक उपसचिव	९८४८०४७४८५ ९८५८०८०३८०	रेडक्स , युनिसेफ, पत्रकार महासंघ, विद्यालयहरु, शैक्षिक पेशागत संघ संगठन, गै.स.स. महासंघ, एफ.एम.हरु, स्याक नेपाल, वाम, प्रशान्ति वृद्धाश्रम, सुन्दर नेपाल संस्था, नवज्योति केन्द्र, आवाज, दलित सेवा संघ,दलित महिला संघ, नेपाल, एसओएस , आइएनएफ, अपागं सशक्तिकरण केन्द्र, पालिकाहरु, श्रम तथा रोजगार कार्यालय
८	भौतिक पुर्वाधार विकास तथा पुनर्निर्माण उपसमिति	पुर्वाधार विकास समिति	नवराज गुरुङ विशाल अधिकारी	संयोजक इन्जिनियर	९८४८०५०९६३ ९८५८०५८२८०	बडा समितिहरु,बन समितहरु,राजनितिक दलहरु,नेपाल रेडक्स सोसाईटी,तयार नेपाल

परीच्छेद ३

नगर समन्वय, खोज तथा उद्धार समिति

क्षेत्रगत अगुवा समिति : नगर विपद् व्यवस्थापन समिति

मुख्य विपद्को किसिम : भुकम्प ,बाढी,पहिरो, आगलागी, महामारी

३.१ विषय क्षेत्रको परिचय : नगर समन्वय, खोज तथा उद्धार उपसमिति

समन्वय	विपद्को कुनै पनि घटना घटनासाथ त्यसलाई तत्काल व्यवस्थापन गरी सामान्य अवस्थामा ल्याउनु पर्ने हुन्छ। त्यसको लागि सम्बद्ध संस्था, व्यक्ति, निकायहरूसँग समन्वय गर्नु पर्ने हुन्छ। खास गरी नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको हैसियतले नगर प्रमुखले नगर विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत अन्य सरोकारवाला संस्था, व्यक्ति र निकायहरूसँग समन्वय गरी विपद्को घटना भएको मिति, स्थान र घटनाको अवस्था सम्बन्धमा जानकारी गराई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा आवश्यक निर्णयहरू लिनुपर्ने हुन्छ।
खोजि	कुनै पनि प्राकृतिक वा कृत्रिम विपद्को अवस्थामा उद्धारकर्मीले गर्ने पहिलो कार्य खोजी (Search) हो। बाढी, भूकम्प जस्ता प्राकृतिक विपद्ले मानव जीवनलाई सामान्य अवस्थाबाट असामान्य अवस्थामा पुऱ्याई दिन्छ। यस्तो असामान्य अवस्थामा घटनास्थलमा उद्धारकर्मीद्वारा उद्धार सामाग्री सहित मानव, पशु, धन बचाउको लागि गर्ने कार्य खोजी हो।
उद्धार	प्राकृतिक विपद्ले तहसनहस बनाएका मानव सिर्जित भौतिक संरचना तथा खोलानालाले बगाएर संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्ति, धन सम्पत्ति, पशु चौपायालाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्नु नै उद्धार हो। यस्तो कार्य गर्दा सधै वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला, बालबालिका, घाईते विरामीलाई प्राथमिकता दिई उद्धार गरिन्छ। उद्धार कार्यको साथसाथै प्राथमिक उपचार, उनीहरूको सुरक्षा र खाने व्यवस्था पनि संगासंगै गरिन्छ। यो कार्य पीडितहरूको पुनर्स्थापना नभएसम्म चलिरहन्छ।
अनुमानित अवस्था :	विपदलाई पुर्वानुमान गर्न सकिन्दैन, तथापी विपद जोखिमका आधारमा त्यसबाट प्रभावित हुन सक्ने अधिकतम संख्या अनुमान गर्न सकिन्छ। वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाका विविध पक्षहरू विश्लेषण गर्दा देहाय अनुसारको संख्यामा विपदबाट अधिकतम रूपमा प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा भुकम्पबाट १५१९२ परिवारका ६०७६८ जना, आगलागीबाट १५० परिवारका ६०० जना, बाढी तथा डुबान बाट १२६५ परिवारका ५०६० पहिरोबाट १३३५ परिवारका ५३४० जना र कोभिड लगायतको महामारीबाट १७०० जना प्रभावित हुने मध्य २५ प्रतिशत बालबालिका, ६५ प्रतिशत महिला, १० प्रतिशत जेष्ठ नागरिक, ५ प्रतिशत सुल्केरी तथा गर्भवती महिला, ५ प्रतिशत स्तनपान गराउने महिला हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।

३.२ विपद्ले पुऱ्याउन सक्ने असरको अवस्था निम्न बमोजिम हुन सक्नेछ

- सावर्जनिक पुर्वार्धारहरू (सडक,पुल,खानपोनी, विद्युत ,नाला,बाटो,आपुर्ति सञ्चार, खानपानी) नष्ट,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बाल-बालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा तथा फरक क्षमता (अपाङ्गता) भएका मानिसहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने ।
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्वजनिक निकायले सेवा प्रवाह गर्ने क्रममा चाप बढने ।
- सामदायिक संस्थागत ठाउहँरूमा अस्थायी आवासमा बसको समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याहरू बढने ।
- आवास सहयोग आवश्यक हुने विस्थापित परिवारको सङ्ग्राह्या बढनसक्ने छ।

३.३ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य

- विपद् पुर्वतयारीका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग निरन्तर समन्वय र सहकार्य गर्ने,विपद्को समयमा विपद् प्रभावित समुदायमा तुरन्त खोज उद्धार, प्राथमिक उपचार तथा राहत संकलन तथा वितरणको व्यवस्था गर्ने ।
- विपद् पुर्वतयारीका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग निरन्तर समन्वय र सहकार्यका लागि छलफल, अन्तरक्रिया,सम्वाद गर्ने ।

- विपद्को लेखाजोखा, खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, राहत व्यवस्थापनका लागि आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने ।
- सम्बन्धित निकायले खोज तथा उद्धार सामग्रीको व्यवस्था गरी परिचालनका लागि तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरेर वार्षिक रूपमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।
- विपद्को कारणले जीवन जोखिममा परेकाहरूको क्रमश प्राथमिकता अनुसार उद्धार गर्ने र घाईतेहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने ।
- विपद्को बेला हराईरहेका नागरिकहरूको विवरण तयारी गर्दै खोजी कार्य गर्ने ।
- पशुधनको खोजी तथा मृत अवस्थामा रहेकाको उचित रेकर्ड सहित व्यवस्थापन गर्ने ।
- विस्थापित व्यक्तिहरूको अस्थायी स्थानान्तरण गराई आवश्यक सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- विपद्मा परेकालाई समयमै आधारभूत आवश्यकताका राहत सामग्री वितरण गर्न समन्वय गर्ने ।

३.४ मानवीय सहयोगका मापदण्ड

- विपद्को लगातै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार (Search & Rescue) टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सुविधावाट एकदमै विचित समृह/संकटासन्न अवस्थामा रहेका व्यक्तिलगायत सबैलाई गरिएको उद्धार र वितरण गरिएका सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- अवस्था हेरी आवश्यकतामा आधारित रहेर नगरपालिकामा सुचिकृत ईरा टिमलाई एपस मार्फत प्रारम्भिक दुत लेखाजोखा गर्ने ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन (Camp Coordination & Camp Management) को अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन गर्ने (फाराम सहितको) संयन्त्र ।
- पहिलो हप्तामा हरेक दिन र प्रकोप भएको २४ घण्टाभित्र समाचार संचार माध्यममा पठाउने ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने सांस्कृतिक, सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा स्वीकार गर्न सकिने सामग्री-दाता/सहयोग उपलब्ध गराउने एकद्वार प्रणालि मार्फत ।
- अस्थायी आश्रयस्थलमा रहेको पिंडित व्यक्तिहरूको सुरक्षा व्यवस्था मिलाउदा लैङ्गिकमैत्री सुरक्षा व्यवस्था मिलाउनु पर्छ ।

३.५ अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरू

पुर्वतयारीका कार्यहरूको सुचकहरू	प्रतिकार्यका कार्यहरूको सुचकहरू
समन्वय बैठकको निर्णय, कार्यदलहरूको विवरण पुस्तिका खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार सामग्रीको विवरण सञ्चार साधनको विवरण पुर्वसुचना सुचना संयन्त्रको स्थापना आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन	आकस्मिक बैठकको निर्णय पुस्तिका अवस्था प्रतिवेदनको तयारी तथा वितरण खोज तथा उद्धार र प्राथमिक उपचार टोलीको परिचालन

३.६ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

क्रस	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क विवरण	
				मोबाइल नं.	ईमेल
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	मोहनमाया ढकाल	नगर प्रमुख	९८५८०६२००३	mohanmaya22@gmail.com
		निलकण्ठ खनाल	नगर प्रमुख	९८५८०६२००४	nilkanthakhanal99@gmail.com
		नरहरी तिवारी	प्रप्रअ.	९८५८०६३१११	Tiarinarhari1981@gmail.com

क्रस	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क बिवरण	
				मोबाईल नं.	ईमेल
२	वडाकार्यालयहरु	१६ वटै वडा अध्यक्ष	वडाविपद् व्य.		
३	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नारायण प्रसाद सापकोटा	प्रजिथ	९८५८००७७७७	daosurkhet@moha.gov.np
४	श्री नयाँ सबुज गण, नेपाली सेना	रुपक थापा माझी	सेनानी	९८५५०७२९७४ ०८३४९४०४५	nayasabujbn1863@gmail.com
	जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	छिन विक्रम केसि	प्रनि	९८५१२७२०५०	
५	नगर प्रहरी कार्यालय	कृष्ण डाँगा	प्रमुख	९८५८०७५६२२	
६	स.प्र.बल रक्तकाली गण	रोशन बुढा	प्रमुख	९८५१२७२०५०	
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान	विरेन्द्र सिह कार्कि		९८५८०६०३९५	
८	नेपाल रेडक्रस सुर्खेत जिल्ला शाखा	रामलाल आचार्य	सभापति	९८५८०५२३१०	nrcs.skt@gmail.com

नोट : यस समितिको बैठकमा सहभागी हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत उस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरुको विवरण अनुसुचि २ मा समावेश गरीएको छ ।

३.७ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु

क्र सं	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१	विषयगत समितिका पदाधिकारीहरुलाई विषयगत क्षेत्रको काम कर्तव्य अधिकार तथा विषयगत क्षेत्रको जोखिम बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने	सम्पन्न	नयाँ समिति भएकोले पुन अभिवृद्धि गर्नुपर्ने
२	विपद् पर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना को अद्यावधिक	भैरहेको	आगामि वर्ष पुन अद्यावधि गर्ने
	आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना	सम्पन्न	थप व्यवस्थापन गर्नुपर्ने
	नगरपालिका र समुदाय स्तरमा पुर्व सरचना प्रणालीको स्थापना	नयाँ गर्नु पर्ने	सामाग्री थप तथा व्यवस्थापन गर्ने
	नगर स्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सिकाई केन्द्रको प्रभावकारी सञ्चालन गर्ने	सुरुवात भएको वडा ९	नगरपालिका भवन नजिक सञ्चालन गर्न आवस्यक
	DIMS को विकास तथा तालिम सञ्चालन गर्ने, IRA तालिम संचालन गर्ने विभिन्न क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने (प्राथमिक उपचार , खोज तथा उद्धार)	सम्पन्न	पुर्नताजकी तालिम
३	खोज तथा उद्धारका सामग्रीको खरिद गरी राख्ने	सम्पन्न	थप सामग्री
४	खोज तथा उद्धार तालिम	सम्पन्न	पुर्नताजकी तालिम
५	सामग्री व्यावस्थापनको लागी गोदाम घरको वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने	नभएको	व्यवस्थापन गर्नुपर्ने
६	SMS घेराको निर्माण गरी पुर्वसुचना प्रवाह हुने व्यवस्था मिलाउने	नभएको	पुर्नताजकी तालिम
	वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई पुर्वसुचना प्रणालीबाटे अभिमुखिकरण गर्ने	नभएको	अभिमुखिकरण गर्ने
७	राहत वितरण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने	नभएको	मापदण्ड तयार गर्ने
८	क्षति तथा आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने फारमको छपाइ गर्ने	नभएको	यस वर्ष तयार गर्ने
	क्षति तथा आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने जनशक्ति विकास गर्न तालिम सञ्चालन गर्ने		
९	LEOC स्थापना गर्ने र यसको संचालनमा विशेष ध्यान दिने	सम्पन्न	कार्याविधि कार्यान्वयन गर्ने
१०	नगरस्तरिय कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	टिटिएक्स अभ्यास	प्रत्येक वर्ष गर्ने

३.८ विपद् पुर्व तयारी योजना

क्रसं.	प्रमुख समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरु
१	विषय गत समितिका पदाधिकारीहरुमा ज्ञान सिपको अप्रयाप्त	विषयगत समितिका पदाधिकारीहरुलाई विषयगत क्षेत्रको काम कर्तव्य अधिकार तथा विषयगत क्षेत्रको जोखिम बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने ।	३०००००	मंसिर सम्म	नगरपालिका	तयार, रेडक्रस, तथा गैसस
२	विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी सुचना संकलन तथा सम्प्रेषणको उचित व्यवस्था नहुनु	विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना को अद्यावधिक	१००,०००।	आगामि वर्ष	नगरपालिका	विभिन्न सरकारी गैसस
		स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा सामाग्रीहरु सहित व्यवस्थापन	५०००००।	निरन्तर	नगरपालिका	तयार, रेडक्रस अन्य गैसस
		नगरपालिका र समुदाय स्तरमा पुर्व सुचना प्रणालीको स्थापना तथा व्यवस्थापन	२०००००।	निरन्तर	नगरपालिका	तयार, रेडक्रस अन्य गैसस
		नगर स्तरीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवाय' परिवर्तन अन'क'लन सिकाई केन्द्रको प्रभावकारी सञ्चालन गर्ने	२००००।	निरन्तर	नगरपालिका	तयार, रेडक्रस अन्य गैसस
		DIMS को विकास तथा तालिम सञ्चालन गर्ने IRA refresher संचालन गर्ने विभिन्न क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने (प्राथमिक उपचार , खोज तथा उद्धार)	५,००,०००।	निरन्तर	नगरपालिका	तयार, रेडक्रस अन्य गैसस
३	खोज तथा उद्धार सामग्रीको अभाव	खोज तथा उद्धारका सामग्रीको थप गर्ने	१५०,०००।	निरन्तर	नगरपालिका	नगरपालिका, तयार, रेडक्रस अन्य गैसहरु
४	खोज उद्धारका लागि आवश्यक जनशक्ति नहुनु	खोज तथा उद्धार तालिम	४,००,०००।	निरन्तर	नगरपालिका	नेरेसो सुर्खेत
५	गोदाम घर नहुनु	कन्टेनरको व्यवस्थापन गर्ने	१०००००	२०७९मा	नगरपालिका	तयार नेपाल
६	पुर्वसुचना प्रणाली प्रभावकारी नहुनु	SMS घेराको निर्माण गरी पुर्वसुचना प्रवाह हुने व्यवस्था मिलाउने	३,००,०००।	२०७९ भाद्र	नगरपालिका	रेडक्रस
		बडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई पुर्वसुचना प्रणालीबाटे अभिमुखिकरण गर्ने		२०७९ भाद्र	नगरपालिका	नेरेसो सुर्खेत
७	राहत वितरण सम्बन्धी मापदण्ड नहुनु	राहत वितरण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने, तालिम सञ्चालन गर्ने	रु १५०,०००।	२०७९	नगरपालिका	तयार नेपाल, अन्य संस्थाहरु
८	विपद्को समयमा क्षति तथा आवश्यकताको	क्षति तथा आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने फारमको छपाइ गर्ने	रु ५०,०००।	२०७९	नगरपालिका	तयार नेपाल, अन्य संस्थाहरु

	लेखाजोखा गर्ने उचित प्रबन्ध नहुनु	क्षति तथा आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने जनशक्ति विकास गर्न तालिम सञ्चालन गर्ने	५०००००।	२०७९	नगरपालिका	तयार नेपाल, अन्य संस्थाहरु
९	LEOC SOP	LEOC SOP कार्यान्वयन गर्ने	१०००००।	तत्काल	नगरपालिका	तयार नेपाल, संस्थाहरु
१०	पुर्वतयारीमा अभ्यस्त हुनुका साथै प्रतिकार्य क्षमता र खाडल पत्ता लगाउन निरन्तर वार्षिक रूपमा कृत्रिम घटना अभ्यास नहुनु	नगरस्तरिय कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	१००,०००।	हरेक वर्ष मनसुन अगाडि	नगरपालिका	अन्य विषयगत उपसमिति सम्बन्धन संघ संस्था

नोट : विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको सयुक्त रूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ ।

परीच्छेद ४

नगर खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमिति

क्षेत्रगत अगुवा समिति : आर्थिक विकास समिति

मुख्य विपद्को किसिम : भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, असिना, हुरीबतास, खडेरी र महामारी

४.१ विषय क्षेत्रको परिचय : नगरस्तरीय खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमिति

विपद्को इतिहास केलाउँदा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका भुकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हुरीबतास र चट्टाङ्का जस्ता विभिन्न विपद्को जोखिममा रहेको देखिन्छ । त्यस्तै गरेर वीरेन्द्रनगर को शहरी घना वस्ती भएका वडाहरुमा आगलागीको जोखिमको तह समेत उच्च नै रहेको छ । नगरका शहरी वडाहरुमा अव्यवस्थित शहरीकरण बढेका कारण भुकम्पको जोखिम को अवस्था भनै भयावह रहेको देखिन्छ । २०७८ को असोजमा आएको आकस्मिक बेमौसमि वर्षाका झण्डै ९ हेक्टर भन्दा बढि खेतबारीमा असर पुगेको र उक्त भरीले ३ हजार किसानको धानहरु नस्ट तथा झण्डै ३,४७,०३,२८४ बराबरको क्षति भएको थियो । समयमानै किसानलाई विपद्को बारेमा जानकारी भएको भए क्षति कम बेहोर्नु पर्ने थियो । विभिन्न विपद्का कारण वर्षेनी कुनै न कुनै विपद् बाट वीरेन्द्रनगर भित्रका वस्तीहरु विस्थापित हुने गरेका कारण औसतमा करिव ५०० घरपरिवारका लागि खाद्यान्न सहयोग गनुपर्ने देखिन्छ ।

४.२ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य

- विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा सहज पहुँच निश्चित गरी जीवन बचाउने एवं जनजीवनलाई सामान्य बनाउने र जीविकोपार्जनका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिने ।
- जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू (Survival Strategies) का लागि आधारभूत आवश्यकता पुर्ति गर्नका निमित्त खाद्य सम्बन्धी पर्याप्त स्रोतहरू उपलब्ध गराउने, जसको फलस्वरूप मानव मर्यादा, पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा वातावरणमा दीर्घकालीन नकारात्मक असर पर्न नपाओस् भनी पुर्व सजगता अपनाउने ।
- प्रभावित पारिवारसँग उपलब्ध स्रोतहरूलाई पुनर्लाभ (Recovery) तथा दीर्घकालीन आय आर्जनका गतिविधिहरूमा लगानी गर्न सक्षम पार्न समुदायलाई उनीहरूको आयको सुरक्षित स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

४.३ युनतम मापदण्ड तथा कार्यहरु :

- विस्थापित तथा प्रभावितहरूको पहाँचमा दैनिक रूपमा आवश्यक पर्ने न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यान्न,आपुर्ति गराउने ।
- प्रभावित मानिसहरूका लागि खाद्य पदार्थमा परिपुरक (supplementary) खाद्य वस्तुहरू उपलब्ध गराउने ।
- साना बालवालिका, एच.आई.भी. संक्रमित, कुपोषित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि विशेष रूपले उनीहरूको आवश्यकतालाई पुरा गर्न रासनको व्यवस्था गर्ने ।

४.४ खाद्यान्न परिमाण निम्न बमोजिम हुनेछ,

- चामल : प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डअनुसार
- दाल : प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डअनुसार
- वनस्पति तेल : प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डअनुसार
- नुन : प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डअनुसार

स्थानीय परिस्थिति एवं स्वास्थ्य तथा पोषण युनिटको सिफारिस बमोजिम खाद्यान्नको परिमाण निर्धारण गर्न सकिनेछ । शुरुमा स्थानीय रूपमा प्राप्त भएको तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिने र पछि अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनु पर्दछ । अन्य विपद् आइपरेमा समेत प्रतिकार्यका लागि देहायका कार्यकमहरु संचालन गर्ने ।

- पशु वस्तुको उपचार राहतको व्यवस्था गर्ने , जैविक छेकबाँधको व्यवस्था गर्ने ।

- नेपाल खाद्य संस्थानले जिल्लामा विपद्को समस्या समाधान गर्न खाद्यन्तको मौज्दात बढ़ि गर्ने र समितिको सिफारिस अनुसार खाद्यन्त उपलब्ध गराउने ।
- जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले खाद्यन्त, तरकारीको बीउ वितरण, फलफुलको बेर्ना वितरण, साना सिचाइ निर्माण र मर्मत सहयोग गर्ने ।
- विपदका समयमा आवश्यकपर्ने खाद्यान्त स्थानीय बजार तथा खाद्य संस्थानबाट पाप्त गर्न सकिने छ ।

४.५ अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरू

पुर्वतयारीका कार्यहरूको सुचकहरू	प्रतिकार्यका कार्यहरूको सुचकहरू
■ विपद प्रभावित घरधी तथा परिवारसंख्याको आँकलन गरिएको ■ खाद्य सामाग्री विवरण तयार गरिएको ■ खाद्यन्त सामाग्री भण्डारण गरिएको ■ मिति ग'र्जिएका सामाग्रीहरूको सोधभर्ना गर्ने गरिएको ■ खाद्य सामाग्री खरिद गर्नका लागि कोष व्यवस्था गरिएको ■ खाद्य सामाग्रीको गुणस्तर कायम गरिएको । ■ सामाग्री वितरणका मापदण्ड निर्धारण गरिएको	■ खाद्यान्त तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमितिको नियमित बैठक माझनुट ■ उपसमितिका सदस्यहरूको स्थलगत निरीषण तथा अवलोकन प्रतिवेदन तथा क्षतिको फोटोहरू ■ भण्डारण गरिएको खाद्यन्तको गुणस्तर मापदण्डको प्रतिवेदन ■ खाद्यन्त वितरण गरिएका घरधुरीको विवरण तथा अभिलेख ■ खाद्य सामाग्री वितरणमा एकद्वारा प्रणाली लागु गरिएको सामाग्री वितरणका मापदण्ड अनुसार सामाग्री वितरण गरिएको

४.६ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण :

क्र.सं	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क विवरण	
				मोबाईल नं.	ईमेल
१	विरेन्द्रनगर नगरपालिका, आर्थिक विकास समिति	कृष्ण गिरी यज्ञ पाण्डे मान कुमारी विष्ट	संयोजक शाखा प्रमुखहरू	९८४८०३२८३० ९८४८०४७८८२ ९८४८०४७४७०	
२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	उपदसिंह सिजापती	प्रतिनिधि	९८५८०७५४९६	
३	नगर प्रहरी	कृष्ण डाँगि	प्रमुख	९८५८०७५६२२	
४	नेपाल खाद्य तथा व्यापार कम्पनी लि.	माधव मिश्र	प्रमुख	९८४७२४६९२६	
५	विश्व खाद्य कार्यक्रम	पुर्ण नेपाली	फिल्ड प्रमुख	९८५७०६९१०३	purnanepali@wfp.org
६	सुखेत उ.वा.सं.	लक्ष्मण कडेल गणेश कुमार कार्की		९८५८०५०५७८ ०८३ ५२००३००	surkhetcci@gmail.com

नोट: यस समितिको बैठकमा सहभागी हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत यस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरूको विवरण अनुसूची २ : मा समावेश गरिएको छ ।

४.७ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु

क्र. सं.	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१.	लेखाजोखा फाराम छपाई तथा विपद् सर्वेक्षण समुहको सुची अद्यावधि गर्ने	नभएको	साउन मसान्त भित्र
२.	समन्वय तथा छलफल	समन्वय	समझौता गर्नुपर्ने
३.	समन्वय बैठक	समन्वय भएको	समझौता गर्नुपर्ने
४.	अभिमुखिकरण	छैन	साउन भित्र
५.	आन्तरिक समन्वय	नतोकेको	निरन्तर
६.	बैठक तथा छलफल	नभएको	गठन गर्ने
७.	आन्तरिक समन्वय	नभएको	व्यति तोक्ने
८.	पत्राचार तथा टेलिफोन र गोष्ठीको आयोजना	नभएको	कार्यक्रम तय गने
९.	प्रतिवेदन लेखन	नभएको	अभिलेखिकरण गने।

४.८. विपद् पुर्वतयारी योजना

क्रसं	प्रमुख समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरु
१.	एप्सयुक्त यातायात तथा संचारका साधनहरुको व्यवस्था गर्नुपर्ने	समन्वय तथा छलफल	२०००००।	निरन्तर	नगरपालिका	यातायात सम्बद्ध निकाय
२	अनुमानित संख्यामा तयारी खाद्यवस्तुहरु उपलब्ध गराउने।	समन्वय बैठक	रु १०००००।	निरन्तर	नगरपालिका	उद्योगी हरु समन्वय गर्ने
३	सर्वेक्षण टोलीलाई अभिमुखिकरण तथा फाराम छपाई एवं बन्दोवस्तीका सामग्री तयारी गर्ने	अभिमुखिकरण	रु१०००००।	भाद्र भित्र	नगरपालिका	सघसंस्था
४	सुचना संप्रेषणको लागि मुख्य जिम्मेवार व्यक्ति निर्धारण गर्ने	आन्तरिक समन्वय		निरन्तर	नगरपालिका	विपद् शाखा
६.	अनुगमन टोलीको गठन तथा परिचालन गर्ने	बैठक तथा छलफल	रु ५००००।	निरन्तर	नगरपालिका	
७.	प्रतिवेदनका लागि मुख्य व्यक्तिको चयन।	आन्तरिक समन्वय		निरन्तर	नगरपालिका	
८.	विपद् प्रतिकार्य संचालन गर्दा प्राप्त अनुभव एवं राम्रा पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने सवालहरू सुचिकृत गरी कार्यशालाको आयोजना।	पत्राचार तथा टेलिफोन र गोष्ठीको आयोजना	रु ५००००।	भाद्रमसान्त भित्र	नगरपालिका	
९.	विपद् प्रतिकार्यको विस्तृत अभिलेखन तथा सुचना संकलनका लागि मुख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन।	प्रतिवेदन लेखन	रु ५०,०००।	आवश्यकता अनुसार	नगरपालिका	

नोट : विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको संयक्तरूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको

परीच्छेद ५

नगर गैर खाद्य, अस्थायी आश्रयस्थल तथा राहात व्यवस्थापन उपसमिति

विषयगत अगुवा समिति : वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

मुख्य विपद्का किसिम : भुकम्प, बाढी, डुबान तथा पहिरो र आगलागी

५.१ विषयगत अगुवा क्षेत्रः गैर खाद्य, अस्थायी आश्रयस्थल तथा राहात व्यवस्थापन उपसमिति

अनुमानित अवस्था:

विपद्को इतिहास केलाउँदा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका भुकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हुरीवतास र चट्ट्याडका जस्ता विभिन्न विपद्को जोखिममा रहेको देखिन्छ । वीरेन्द्रनगरका विभिन्न वडा बाढी तथा डुबानको जोखिममा रहेको छन् भने भिरालो भौगोलिक बनावट भएका वडा नं., १३, १४, १५ र १६ परिहोको उच्च जोखिम मा देखिन्छन् । त्यस्तै गरेर वीरेन्द्रनगरको शहरी घना वस्ती भएका वडाहरूमा आगलागीको जोखिमको तहसमेत उच्च नै रहेको छ । भुकम्पका जोखिमका दृष्टिकोण बाट जोखिमको तह भनै भयावह रहेको देखिन्छ । साथै वर्षेनि आगलागीको उच्च जोखिम रहेको यस नगरक्षेत्रमा प्रत्येक वर्ष विभिन्न घटनाहरू हुने गरेका छन् । वर्षेनी कुनै न कुनै विपद् बाट वीरेन्द्रनगर भित्रका वस्तीहरू विस्थापित हुने गरेका कारण औसतमा करिब ५०० घरपरिवारका लागि गैरखाद्य सामग्री, अस्थायी आवास तथा राहात व्यवस्थापनका लागि तयार अवस्थामा रहनुपर्ने देखिन्छ ।

५.२ विपद्बाट संभावित मानवीय असरहरू यस प्रकार रहने छन्

- सार्वजनिक पुर्वाधारको क्षति (सडक, पुल, झोलुङ्गे पुल, विधुत् आपुर्ति, सञ्चार)
- आवास, कृषि क्षेत्र, पशु पक्षि हरू, उधोग, व्यावसाय क्षति तथा मुख्य रूपमा बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा र फरक क्षमता (अपाङ्ग) भएकाहरूको विस्थापन तथा व्यक्तिगत सरसामानहरूमा क्षति ।
- विद्यालय, प्रहरी चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरू, सार्वजनिक भवन, सामुदायिक आश्रय स्थल, जस्ता सार्वजनिक एवं निजि संरचनाहरूमा विस्थापित मानिसहरूको बसोबासको लागि दबाव पर्ने ।
- सार्वजनिक स्थानहरूमा अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग गरिदा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा चुनौतीहरू हुने देखिन्छ

५.३. विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य

विपद् प्रभावित व्यक्ति/परिवारहरूका लागि समयमा नै राहत प्रतिकार्य समुहको पहाँच सुनिश्चित गर्न आवश्यक पुर्वतयारी गरी गैरखाद्य सामग्रीको उपलब्धता तथा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स'रक्षित स्थलहरूमा अस्थायी आवास तथा राहातको व्यवस्था गरी विपद्को अवस्थाबाट जनजीवन सामान्य बनाउने ।

- विपद्बाट पुर्ण रूपमा प्रभावित हुनसक्ने पुर्वानुमान गरिएका परिवारलाई तत्काल अस्थायी आवासको व्यवस्था गर्ने र आवश्यकता एवं श्रोत उपलब्धताको आधारमा गैरखाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने ।
- अस्थायी रूपमा सुरक्षित र आरामदायी वासस्थानको लागि उपयुक्त स्थलको पहिचान गरी आवश्यकताका आधारमा विपद्मा परेका व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहाँच सुनिश्चित गर्ने । यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी समुदाय स्वयको आत्मनिर्भर ता तथा स्वयम व्यवस्थापन (Self management) लाई समावेश गरिने छ ।
- भरपर्दो सुचना आधारमा आवश्यक राहात सामाग्रिको व्यवस्थापन गरी पभावित परिवारलाई यथासक्य वितरण गने ।

५.४. न्युनतम मापदण्ड तथा कार्यहरू

- सम्भावित विपद्को जोखिम आँकलन गरी उक्त जोखिमको सामना गर्न आवश्यक पुर्वतयारी गर्ने तथा गर्नका लागि सरोकारवाला निकायसँग पहल गर्न पर्नेछ ।
- सुरक्षा, स्वास्थ्य, यातायात र खानेपानीको सुविधा भएको, एवं बसोबासको दृष्टिकोणबाट उपयुक्त स्थानमा अस्थायी आश्रयस्थलको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
- ठुलो स्तरका प्रकोपमा प्रकोपस्थलमा नै आश्रय उपलब्ध गराउन नसकिने भएमा सरकारको स्वामित्वमा रहेका विद्यालय, क्याम्पस, खेलकुद मैदान, गोदामघर, धर्मशाला, मठमन्दिर आदिको अल्पकालीन रूपमा व्यवस्था गर्ने । यदि यस्ता सार्वजनिक स्थलहरू उपलब्ध हुन नसक्ने अवस्थामा सरकारी वा सार्वजनिक जग्गामा आधारभूत सेवा जस्तै: पानी,

ढलनिकास, चर्पी, बाटो, स्वास्थ्य सेवा, शिक्षा जस्ता पुर्वाधारहरूलाई ध्यान दिएर शिविर स्थापना गरी प्रभावितहरूको सुरक्षा, स्वास्थ्य, डरमुक्त अवस्था र भलाई सुनिश्चित गर्ने ।

- विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने सार्वजनिक भवन तथा स्थलहरूको पहिचान, तिनको क्षमता तथा प्रयोगमा ल्याउनका लागि सम्पादन गर्नपर्ने प्रक्रियाहरूको पहिचान गर्ने ।
- विशेष परिस्थितिमा आवश्यक परेमा सार्वजनिक स्थलका जिम्मेवार निकायहरूसंग लिखित सहमति तथा सम्झौता गर्ने ।
- अस्थायी वासस्थानका लागि आवश्यक कमितमा १०० थान त्रिपाल लगायत अन्य उपलब्ध स्थानीय स्रोतसाधनको प्रयोग गर्ने ।

५.५ अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरू :

पुर्वतयारीका कार्यहरूको सुचकहरू	प्रतिकार्यका कार्यहरूको सुचकहरू
■ कम्तीमा पनि १०० परिवारलाई पुग्ने न्युनतम आवश्यक गैद्धखाद्य सामाग्रीहरूको भण्डारण भएको सुनिश्चित गरिएको । ■ सर्वेक्षण वा लेखाजोखा टोलीलाई एपस मार्फत अभिमुखिकरण गराउने र तथा फाराम छपाई र बन्दोबस्ती सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने । ■ क्षति तथा आवश्यकता लेखाजोखा गर्नका लागि तालिम प्राप्त जनशक्ति तयार अवस्थामा रहेको । ■ अस्थाई आश्रय स्थल निर्माणका तथा व्यवस्थापनका लागि खाली तथा विवादरहित स्थानको पहिचान भएको । ■ स्थाई आश्रय निर्माणमा आवश्यक सामाग्रीहरूको भण्डारण भएको सुनिश्चित गरिएको । ■ एप्युक्त यातायात तथा संचारका साधन एवं बन्दोबस्तीका सामग्रीहरूको व्यवस्था भएको । ■ अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सुची निर्माण तयार अवस्थामा रहेको । ■ तालिम प्राप्त जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली तयार भएको ।	■ प्रत्येक परिवारलाई एक त्रिपाल र त्यसलाई उभ्याउनका लागि २ वटा बाँस/काठ उपलब्ध गराइएको । ■ विपद् प्रभावितहरूको पारिवारिक तथा व्यक्तिगत गोपनीयता कायम गरी उनीहरूको सुरक्षा र स्वास्थ्य सुनिश्चित गरिएको । ■ भवन वा स्थानको उपभोग र प्रयोग गर्न वा ओगट्नु अघि सम्बन्धित व्यक्ति, निकायसंग सम्झौता गरिएको । ■ आश्रयका लागि उपलब्ध गराइएको स्थान सम्भावित थप खतरावाट सुरक्षित गरिएको । ■ आश्रय स्थलहरू यातायात सुविधा भएको स्थान नजिक स्थापना गरिएको । ■ आश्रय स्थलहरू वरिपरि पानी तथा सरसफाई सम्बन्धि सेवाहरू, स्वास्थ्य, विद्यालय जस्ता सामाजिक सुविधाहरू उपलब्ध गराइएको । ■ क्लष्टर प्रमुखहरूले पनि नगर विपद् व्यवस्थापन समिति सँग समन्वय गरी क्लष्टरबाट गरेको सहयोग सम्बन्धि अनुगमन गर्न सक्नेछ । ■ पत्रकार, अधिकारकर्मी र दातृ निकायबाट राहातको सदुपयोगको अनुगमन गर्न सक्नेछ ।

५.६ राहत व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य

प्राप्त सुचनाका आधारमा स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत वितरण गर्न श्रोत साधन जुटाउने कार्यमा यस उपसमितिको मुख्य भुमिका हुनेछ । उपसमितिले अन्य उपसमितिसंग समन्वय गरी राहत वितरण कार्यलाई एकद्वार प्रणाली बनाउन सहयोग गर्नेछ । राहत वितरण कार्यमा विभेदरहित र समानता पद्धति अपनाउनु पर्छ । वृद्ध, महिला, अपांग, सुत्कर्ती, गर्भवती र बालबालिकालाई राहत कार्यमा थप सहयोग गर्ने गरी समन्वय गर्नेछ । पाएको राहत सामाग्रीलाई स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमिति, संरक्षण तथा खाद्य तथा जीवीकोपार्जन उपसमितिले तोकेको मात्रामा प्याकिङ्ग मात्रा निर्धारण गर्न एउटा टीम बनाउने ।

५.६.क ढुवानी तथा वितरण :

- विपद्को गम्भीर्यतालाई हेरी प्राप्त श्रोतलाई सम्बन्धी प्रभावित समक्ष पठाउन श्रोत परिचालन गरिनेछ ।
- दातास्वयंले ढुवानी गरेको भए गन्तव्यमा पुर्याउन सहयोग गर्ने र राहत वितरण गर्नु पर्ने स्थान टाढा भएमा दाताले नै ढुवानी व्यहोन सक्ने भए अनुरोध गर्ने ।
- राहात वितरण नगरपालिकाको नेतृत्वमा एकद्वार प्रणाली मार्फत गर्ने ।

- ठुलो विपद्को समयमा राहत दुवानी गर्न सरकारी, गैहसरकारी संस्थामा सवारी साधन भएमा उपलब्ध गराई दिन अनुरोध गर्ने ।

- तर त्यस्तो सवारी उपलब्ध नभएमा सवारी साधन भाडामा लिएर भए पनि राहत उपलब्ध गराउने ।

५.६.ख. राहत

पहिलो चरणमा	दास्तो चरण:	तेस्रो चरण:
■ तत्काल त्रिपाल, खानेपानी, औषधी खानेकुरा स्फियर स्टेण्डर अनुसार बढीमा ३ दिनभित्रमा सेवा उपलब्ध गराउने । साथै सुत्केरी, विरामी, महिला, वृद्ध, गर्भवतीलाई पोषिलो खाने कुरा व्यवस्था गर्ने । ■ अस्थायी शौचालय सहितको आश्रयस्थल व्यवस्थापन गर्ने । ■ राहत वितरण गर्दा एकरूपता हुने गरी सम्भव भए सम्म प्याकेट र प्याकेजमा कपडा, पाल, भाँडा, तेल, दाल, चामल, नुन लगायतका सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने । ■ खाद्यान्न वितरण गर्दा सम्भव भए सम्म प्याकेटहरु वनाई प्याकेज वा सेटमा वितरण गर्ने ■ गैहसाध सामग्री वितरण गर्दा प्रति परिवार एकसेटका दरले वितरण गर्ने	न्यानो कपडा, ओडने ओछ्याउने भुल, चामल उपलब्ध	सेल्टर निर्माण, खाद्यान्न कम्तीमा १ महिना दिने र शौचालय तथा खानेपानीको संरचना निर्माण गर्ने ।

५.७. विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरणः

क्रसं	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क फोन	इमेल
१	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	खिमलाल देवकोटा प्रकाश पौडेल	संयोजक वरिष्ठ अधिकृत	९८४८०३९९८८ ९८५८०५२७९८	prakashskt@gmail.com
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	रामलाल आचार्य,	सभापति	९८५८०५२३१० ०८३ ५२९६७०	nrcs.skt@gmail.com
३	नगर शिक्षा, खेलकुद तथा युवा शाखा	उत्तम आचार्य	शाखा अधिकृत	९८४८०३९९७७	uttamskt@gmail.com
४	वी.न.पा. विपद् उपशाखा	खगेन्द्र आचार्य	विपद् उपशाखा प्रमुख	९८६५१२३३३२	khagendraskt@gmail.com
५	सुर्खेत उ.वा.संघ	लक्ष्मण कडेल गणेश कुमार कार्की	अध्यक्ष, निर्देशक	९८५८०५०५७८ ०८३ ५२००३००	surkhetcci@gmail.com
६	नगर प्रहरी	कृष्ण डाँगि	प्रमुख	९८५८०७५६२२	

नोटः यस समितिको बैठकमा सहभागि हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत यस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरुको विवरण अनुसुचि २ मा समावेश गरिएको छ ।

५.८ गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु

क्र.सं.	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१	२०० घरपरिवारका लागि आवश्यक पर्ने गैह साध सामग्री सेटको व्यवस्था गर्ने	नभएको	व्यापारी तथा उधोगी संग सम्झौता गर्ने
२	प्रत्येक वडामा १ वटा सुरक्षित स्थान (५० परिवारका लागि) को पहिचान गर्ने	RSLUP अन्तर्गत पहिचान भएको	वडा तथा स्थानिय स्तरमा प्रचार प्रसार गर्ने

३	अस्थायी आश्रयस्थलका लागि आवश्यक पुर्वाधार (भवन) निर्माण गर्ने पहल	नभएको, विद्यालयहरु प्रयोग गरीएको	अस्थाई आश्रय स्थल बनाउनु पर्ने
४	कम्तीमा २०० घरपरिवारका लागि आवश्यक गैह खाद्य सामग्री भण्डारणको क्षमता भएको गोदामघरको व्यवस्थापन गर्ने	नभएको, योजना भएको	गोदामघर बनाउनुपर्ने
५	तालिमप्राप्त जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि स्थानिय व्यक्तिहरुलाई सम्बन्धित तालिमको व्यवस्थापन गर्ने	क्रमिक रूपमा तालिम प्रदान गरीएको	तालिम प्रदान गर्ने

५.९. विपद् पूर्वतयारी योजना

क्र सं	प्रमुख समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	मुख्य जिम्मेवार	सहयोगी निकायहरु
१	प्रभावित हुनसक्ने परिवारको तुलनामा थोरै राहत सामग्री नहुनु	२०० घरपरिवारका लागि आवश्यक पर्ने गैह खाद्य सामग्री सेटको व्यवस्था गर्ने तथा सम्भौता गर्ने	रु १००,०००	श्रावण १५ भित्र	नपा	रेडब्रेस, अन्य सरोकारवाला
२	सुरक्षित स्थानान्तरणका लागि स्थानहरु सुरक्षित स्थानहरु नहुनु	प्रत्येक वडामा १ वटा सुरक्षित स्थान (५० परिवारका लागि) बारेमा सचेतना जगाउने	५००००।		नगरपालिका, वडा,	तयार, रेडब्रेस तथा गैसस
३	अस्थायी आश्रयस्थलका लागि आवश्यक पुर्वाधार नहुनु	अस्थायी आश्रयस्थलका लागि आवश्यक पुर्वाधार (भवन) निर्माण गर्ने पहल	रु १,०००,०००	निरन्तर	नपा	रेडब्रेस, अन्य सरोकारवाला
४	गोदामघर पर्याप्त नहुनु	२०० घरपरिवारका लागि आवश्यक गैह खाद्य सामग्री भण्डारणको क्षमता भएको गोदामघरको व्यवस्थापन गर्ने	१,०००,०००	निरन्तर	नगरपालिका	नगरपालिका तथा अन्य सरकारी तथा गैसस
५	लेखाजोखा तथा राहत व्यवस्थापनका लागि दक्ष जनशक्ति अभाव	तालिमप्राप्त जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि स्थानिय व्यक्तिहरुलाई सम्बन्धित तालिमको व्यवस्थापन गर्ने	५००,०००	निरन्तर	नगरपालिका	नगरपालिका अन्य सरकारी तथा गैसस

नोट: विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको सयक्त रूपमा परीच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ।

परिच्छेद-६

नगर सुचना संकलन तथा व्यवस्थापन उपसमिति

क्षेत्रगत अगुवा : सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति
मुख्य विपद्को किसिम : भुकम्प, पहिरो, बाढी, आगलागी र महामारी

६.१. विषय क्षेत्रको परिचय :

नगर सुचना संकलन तथा व्यवस्थापन उपसमिति सुचना संकलन र समन्वय गरी विषयगत उपसमितिमा प्रवाह गर्ने र सक्रिय पार्ने तथा प्राप्त सुचनाको मुल्यांकन गरी नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बोलाई समन्वय, राहत व्यवस्थापन, अपुग राहतको मुल्यांकन र श्रोतहरूको खोजी गर्नुपर्दछ । विपद्का समयमा सुचनाले विपद्लाई व्यवस्थापन गर्न महत्वपूर्ण भुमिका निर्वाह गर्दछ । विपद्वाट भएको क्षति तथा आवश्यकताको सत्य तथ्य सुचना संकलन गर्न महत्वपूर्ण र अनिवार्य कार्य हो । यो उपसमिति संयोजक र नगर विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गतका क्लष्टर वा अन्य उपसमितिका संयोजकहरु र वडा कार्यालय समेत देहायका सदस्य रहनेछन् । सुचनालाई समुदायस्तरसम्म पुऱ्याउनका लागि संचारमाध्यम तथा पुर्वसुचना प्रणालीको प्रयोग गर्न सकिने छ ।

६.२ समितिका मुख्य क्रियाकलापहरु :

- विपद्को क्षति तथा आवश्यकताको सुचना संकलन गर्ने तथा सुचना विश्लेषण गर्ने
- नगर विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सुचना र स्थानी आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रमा उपलब्ध गराउने ।
- सबै निकायले आ आफ्नो निकाय मार्फत सुचना संकलन गरी पेश गर्ने ।
- सुचना एकद्वार प्रणालीबाट प्रवाह गर्ने तथा साना विपद्का लागि वडा कार्यालय र प्रहरी मार्फत आएका सुचना लाई आधार मानी नगरपालिकाबाट कार्यान्वयन गर्ने ।
- सुरुको अवस्थामा प्रारम्भिक द्रुत लेखाजाखो (IRA) पद्धति अपनाई फोन वा प्रहरीबाट समन्वय गरी सुचना संकलन गरी तत्काल राहतका लागि सम्बन्धिच उपसमितिमा सिफारिस गर्ने ।
- यस उपसमितिले ठुलो विपद् वा धेरै घटना भएको विपद्को सुचना संकलन गर्न वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत आएको सुचनालाई आधार बनाउन सक्नेछ ।
- सुचना संकलन गर्न उपसमितिले नगरपालिकाबाट स्विकृत भएको हकमा सोही ढाँचा वा गृह मन्त्रालयले तोकेको कुनै निश्चित ढाँचाको फाराम प्रयोग गर्ने छ ।
- जनहितमा कल्याणकारी सुचना सञ्चार माध्यमबाट प्रसारण गर्न सक्नेछ ।
- सुचना रहने केन्द्र नगरपालिकाको स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र हुनेछ, र केन्द्र प्रमुखबाट प्रवाह गरिनेछ, साथै विपद्को व्यवस्थापन गर्न सरकारी तथा गैहसरकारी संस्थाबाट सहयोग लिन सक्नेछ ।

६.३ समन्वय

- विपद्का समयमा यस उपसमितिले आपसी समन्वय गरी उद्धार तथा राहतका लागि सत्य तथ्य एवं न्यायीक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गर्नु पर्नेछ ।
- अन्य क्लष्टरसंग समन्वय गर्ने ।
- अन्य संस्था, मिडिया, प्रभावित लगायत सरोकारवालासंग समन्वय गर्ने ।
- समन्वय गर्न उपसमितिले आवश्यक रणनिति बनाउन सक्नेछ ।

६.४. सोतका आधारहरु

- सहयोग प्राप्त: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उद्योग वाणिज्य संघ, साल्ट ट्रेडिङ, खाद्य संस्थान, संघसंस्थाहरु, सरकारी निकाय आदिवाट प्राप्त जिन्सीहरुलाई वर्गीकरण गरी सम्बन्धित उप समितिको अग'वाइमा यथासम्भव एउटै स्थानमा भण्डारण गर्ने ।
- वितरण : कलष्टर हेडको समन्वयमा वितरण गर्ने । क्षेत्रगत निम्न टोली रहने गरी वितरण गर्ने

६.५. टोली

- सुरक्षा निकाय (नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेना)
- स्थानीय तह प्रतिनिधि
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सहयोगी संस्थाहरु
- संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरु आवश्यकता अनुसार संख्यामा खटाउने ।
- अभिलेख : राहत प्राप्त र खर्चको अभिलेख राखेर सहयोगी संस्थाले रोजेको स्थान भन्दा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित कलष्टरले तोकेको स्थानमा एकद्वार प्रणालीबाट राहत वितरण गर्ने ।

६.६. सुचना संकलन तथा व्यवस्थापन उपसमितिका पदाधिकारीहरु :

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क ठेगाना	
				फोन नं.	मोबाइल नं.
१	सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति, वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	टिकाराम शर्मा दिपेन सुवेदी	संयोजक प्रशासकीय अधिकृत	१०९	९८४८०२३७८३ ९८५८०६९६९० bipad.bnm@gmail.com
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	पदम लामिछाने	प्रशासकीय अधिकृत	०८३-५२९३००	९८४८०२७४०३
३	नेपाल प्रहरी			१००, ०८३५२०९९९	९८५८०५५५५५
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गोविन्दप्रसाद आचार्य	वरिष्ठ अधिकृत	०८३-५२९६७०	९८५८०५२३२६
५	उद्योग वाणिज्य संघ	गणेश कार्की	कार्यकारी निर्देशक		९८५८०२४८५८
६	नेपाल पत्रकार महासंघ अध्यक्ष	ललित बसेल	अध्यक्ष		९८४८०४८१७४
७	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय, सुर्खेत	विनोद पराजुलि	प्रमुख		९८११५८५८५
८	भुकम्पमापन केन्द्र सुर्खेत	श्री तिर्थराज दाहाल	प्रमुख		९८४८०४७०७३
९	सम्पुर्ण वडा सचिवहरु	१६ वटै वडा	सचिवहरु		

नोट : यस समितिको बैठकमा सहभागि हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत यस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरुको विवरण अनुसुचि २ मा समावेश गरिएको छ ।

६.७ गत वर्षको ससमिक्षा ससहित ससम्पन्न क्रियाकलापहरु

क्र. सं.	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१	आपत्कालीन केन्द्र स्थापना गरी त्यसको व्यवस्थापन गर्ने	स्थापित	सुचना व्यवस्थापन गर्नुपर्ने
२	सुचना संयन्त्र नेटवर्क बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने	संयन्त्र तयार भएको	व्यवस्थापन गर्नुपर्ने
३	समुदायस्तरमा विपद्का समयमा पुर्वसुचना प्रवाह गर्न एस.एम.एस घेरा निर्माण तथा अन्य स्थानीय पुर्वसुचना प्रणाली को व्यवस्था गर्ने	परीषण भएको	
४	समुदायस्तरमा आपत्कालीन गसेवा सुचनाबोर्ड राखेर समदायलाई प्रयोगका गर्न अभिप्रेरित गर्ने	नभएको	
५	स्थानीय रेडियो, एफ.एम. तथा अन्य प्रविधिबाट समयानुसारका विपद्का बारेमा जनचेतना प्रवाह गर्ने	नभएको	निरन्तर

६.८. विपद् पुर्वतयारी योजना

क्र.सं.	प्रमुख समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरु
१	आपत्कालीन केन्द्रको व्यवस्थापन	आपत्कालीन केन्द्र व्यवस्थापन गर्ने	२०००००	२०७९ भाद्र	नगरपालिका	रेडक्स, विषयगत शाखा, तयार नेपाल
२	सुचना संयन्त्र नेटवर्क नहुनु	सुचना संयन्त्र नेटवर्क बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउने	१०००००	२०७९ पौष मसान्त भित्र	नगरपालिका	रेडक्स, विषयगत शाखा, तयार नेपाल
३	आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रबाट समुदायमा सुचना प्रवाह नभएको	समुदायस्तरमा विपद्का समयमा पुर्वसुचना प्रवाह गर्न एस.एम.एस घेरा निर्माण तथा अन्य स्थानीय पुर्वसुचना प्रणाली को व्यवस्था गर्ने	२०००००	२०७९ अषाढ मसान्त भित्र	नगरपालिका	रेडक्स, विषयगत शाखा, तयार नेपाल
४	समुदायस्तरमा आपत्कालीन सेवा सुचना बोर्ड नभएको	समुदायस्तरमा आपत्कालीन सेवा सुचना बोर्ड राखेर समुदायलाई प्रयोगका गर्न अभिप्रेरित गर्ने	५००००	२०७९ भाद्र मसान्त भित्र	नगरपालिका	रेडक्स, विषयगत शाखा, तयार नेपाल
५	स्थानीय रेडियो, एफ.एम. तथा अन्य प्रविधिबाट समयानुसारका विपद्का बारेमा जनचेतना प्रवाह गर्ने		५००००	निरन्तर	नगरपालिका	रेडक्स, विषयगत शाखा, तयार नेपाल

नोटः विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको संयुक्तरूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ।

परिच्छेद-७

नगर खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति

क्षेत्रगत अगुवा : वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, पहिरो, महामारी, आगलागी, भूकम्प

७.१. अनुमानित अवस्था

नगरपालिकाको भौगोलिक बनावट, वस्तीको अवस्था, जनचेतना आदिका आधारमा विपद् भएको अवस्थामा बढीमा देहाय अनुसार प्रभावित हुने अनुमान गरिएको छ। वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा भुकम्पबाट १५१९२ परिवारका ६०७६८ जना, आगलागीबाट १५० परिवारका ६०० जना, बाढी तथा डुबान बाट १२६५ परिवारका ५०६०, पहिरोबाट १३३५ परिवारका ५३४० जना र कोभिड लगायतको महामारीबाट १७०० जना प्रभावित हुने मध्य २५ प्रतिशत बालबालिका, ६५ प्रतिशत महिला, १० प्रतिशत जेष्ठ नागरिक, ५ प्रतिशत सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, ५ प्रतिशत स्तनपान गराउने महिला हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।

२०७१ सालको बाढीबाट मात्र ३३१०००००० रुपया बराबरको खानेपानीका संरचना (इनटेक प्रशारण लाइन, र्याभियन क्षति भई उपत्यकाको खानेपानी वितरणमा २ हप्तासम्म समस्या आएको थियो। तसर्थ भविष्यमा आउन सक्ने ठुला विपद् जस्तै बाढी, पहिरो तथा भुकम्पका कारणबाट अग्लो, भिरालो, होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुने, धारा, कुवा तथा इनारहरू दुषित हुन सक्ने र सम्भवत : बगाउने, भृत्यको र डुब्ने स्थिति हुन सक्ने छ जसका कारण वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा क्षति भई लामो समयसम्म खानेपानी आपुर्ति बन्द हुने आँकलन गर्न सकिन्दछ। वातावरण दुषित हुने गरी शौचालयहरू पनि बगाउने, भृत्यको, डुब्ने, इनार तथा सेफ्टी ट्याङ्की भरिने हुन सक्दछन्। सुरक्षित पानीको अभाव, चर्पी तथा ढलबाट दुषित वातावरणले गर्दा भाडा पखाला, हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ। स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरूमा पहुँच आवश्यक हुने विस्थापित परिवारहरू समेत गरी अन्य परिवारमा समेत त्यसको प्रभाव फैलिएर कुल अनुमानित जनसङ्ख्या ३२२५० ह'न सक्ने अमुमान गरिएको छ।

७.२. विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य

- बाढी, डुबान तथा पहिरोको कारण समुदायमा खानेपानी प्रदुषित हुने हुँदा प्रभावित मानिसहरूमा पानीजन्य संक्रामक रोगहरू फैलन नदिन सुरक्षित पिउने पानी र स्वास्थ्य सरसफाईको उचित व्यवस्था गर्ने।
- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाई एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ, भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धि सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यावहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।
- सम्पुर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सरासफाई कायम गर्न तिनको सशक्तिकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।

७.३. खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड

- विपद्पछि पहिलो हप्तासम्म पाइपद्वारा अथवा जिल्ला सदरमुकामको खानेपानी योजनासँग समन्वय कायम गरी खानेपानी भण्डारण गरिने। ट्याङ्कीद्वारा वितरण गर्नु परेमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लि.पुरयाउने।
- शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी संकलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्धीकरणका सामग्री उपलब्ध गराउने।

- शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाई एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका नियमित अस्थायी स्नान घर र चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सो लाई बढाउने गरी निर्माण गर्ने ।
- शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई नगर जनस्वास्थ्य शाखा, साभेदार गैर-सरकारी संस्था, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका एवं रेडकसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली हाइजिन किट वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्धन सम्बन्धी गतिविधिहरू (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुन पानीद्वारा हातने) धुने सञ्चालन गर्ने ।

७.४ विषयगत क्षेत्रका सदस्य कार्यालय/संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण:

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क ठेगाना	
				फोन नं.	मोबाइल नं.
१	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	खिमलाल देवकोटा यामलाल गिरी	संयोजक अधिकृत		९८४८०३९९८८ ९८५८०५३०७०
२	सुर्खेत उपत्यका खानेपानी उपभोक्ता संस्था, वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	कुलमणी देवकोटा	अध्यक्ष	०८३५२०३६०	९८५८०३२००८५
३	पुर्वाधार विकास शाखा, वी.न.पा.	विशाल अधिकारी	शाखा प्रमुख		९८५८०५८२६०
४	नगर जनस्वास्थ्य शाखा, वी.न.पा.	भुपेन्द्र गिरी	शाखा प्रमुख		९८५८०५३७४४
५	स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, सुर्खेत	गणेश गौतम	प्रमुख	०८३५२०३५६	०८३५२०३५६

नोट: यस समितिको बैठकमा सहभागि हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत विषयगत क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य गैसस तथा सरोकारवाला निकायहरूको विवरण अनुसुची २ मा समावेश गरिएको छ ।

७.५. गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरू

क्र सं	व्यवस्थापनका गतिविधिहरू	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१	साभेदार निकायसँगको नियमित बैठक संचालन गर्ने	नियमितता नभएको	नियमितता गर्ने
२	स्वास्थ्य तथा सरसफाईसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियन्त्रण, निर्मलीकरण, सरसफाई र क्षमता अभिवृद्धि कार्य ।	सम्पन भएको	नियमितता गर्ने
३	यातायात सुविधा भएको क्षेत्र भित्र पानी ओर्सान ट्यांकरको व्यवस्थागर्ने	नभएको	वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने
४	स्वयंसेवकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	तालिम प्रदान	थप क्षमता विकाश
५	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका प्रतिहरू उपलब्ध गराउने (फाराम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने)प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने	अभिमुखीकरण भएको	एपस् लाई व्यवस्थापन गर्ने
६	एफएम/टि.भी/रेडियो/ पत्रपत्रिका बाट जानकारी मुलक सन्देसहरूको प्रसारण गर्ने	नभएको	कम्तिमा वर्षातको ३ महिना सम्म
७	प्रतिकार्य सामाग्री भण्डारणका लागि गोदाम घरको उचित व्यवस्थापन	नभएको	व्यवस्थापन गर्ने
८	समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्न को लागि म'ख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन	नभएको	निकाय तथा व्यक्तित्त चयन गर्ने ।

७.६. विपद् पुर्वतयारी योजना

क्रसं.	प्रमुख समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरु
१	बैठक तथा समन्वय मा कमि	साभेदार निकायसँगको नियमित बैठक संचालन गर्ने	रु ५००००।	त्रैमासिक तथा विपद्का समयमा आकस्मिक बैठक	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स
२	अभिमुखियण र प्रशिक्षण नभएको	स्वास्थ्य तथा सरसफाइसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन तथा नियन्त्रण, निर्मलीकरण, सरसफाइ र क्षमता अभिवृद्धि कार्य	२०००००	वर्षातको समय रहन्जेल	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स
३	खानेपानीको अभाव तथा मुहान दुषित भएका कारण खान योग्य पानीको अभाव	यातायात सुविधा भएको क्षेत्र भित्र पानी ओसान ट्यांकरको व्यवस्थागर्ने।	३०००००	बाढी पहिरोको प्रभाव रहेसम्म	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स
४	क्षमतामा कमि	स्वयंसेवकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।	२०००००	बाढी / पहिरो पुर्व	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स
५	क्षमता विकास गर्ने	प्रारम्भिक दुत लेखाजोखा औजारका प्रतिहरू उपलब्ध गराउने (फाराम तथा निर्देशिका मुद्रण गर्ने) प्रारम्भिक दुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने	१०००००	२०७९ मा	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स
६	सुचना प्रसारणमा कमि	एफएम/टि.भी/रेडियो/ पत्रपत्रिका बाट जानकारी म”लक सन्देसहरूको प्रसारण गर्ने	१०००००	कम्तिमा वर्षातको ३ महिना सम्म	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स
७	गोदाम घरको उचित व्यवस्थापन नभएको	प्रतिकार्य सामाग्री भण्डारणका लागि गोदाम घरको वा ट्यांकरको उचित व्यवस्थापन	५०००००	२०७९ मा	न.पा.विव्यस	गैसस र तयार
८		समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने को लागि मुख्य व्यक्ति तथा निकायको चयन		भाद्र भित्र	न.पा.विव्यस	गैसस, तयार, रेडक्स

नोट: विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको संयुक्तरूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ।

परिच्छेद ८

नगर स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमिति

क्षेत्रगत अगुवा : सामाजिक विकास समिति

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, डुबान तथा महामारीजन्य रोग नियन्त्रण, भुकम्प, सडक दुर्घटना आदि

८.१ स्वास्थ्य तथा पोषण, अनुमानित अवस्था : विपद्को अनुमान गर्न नसकिए तापनि यस वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको अवस्थालाई विष्लेषण गर्दा बढीमा देहायको संख्यामा विपद्वाट प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ।

- बाढी तथा भुकम्पमा परी घाइते हुने, डुवेर मृत्यु हुने, दुर्घटनावाट अपाङ्ग हुने।
- श्रोत प्रदुषणका कारण भाडा-पखाला, हैजा, आठँ, टाईफाईड, ज्वरो, डेंगो, आँखा तथा छाला सम्बन्धी रोगहरु फैलनसक्ने तथा बाढी, डुबानका कारण सर्प, विच्छीको टोकाईवाट समस्या। कोभिड तथा फंगल्स, जस्ता रोगहरु फैलन, सक्ने।
- बाढीको कारणले क्लिनिक तथा स्वास्थ्य चौकिहरु डुबान पर्न सक्ने।
- मानसिक आधात तथा मनोवैज्ञानिक समस्याहरु देखा पर्ने तथा सुत्केरी तथा प्रसुति सम्बन्धी समस्यामा वृद्धि हुने।
- खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा केटाकेटीहरुमा पोषणको अभाव।
- पशु-पक्षिहरु मर्नसक्ने भएकोले महामारी फैलन सक्ने, औषधि र पोषणयुक्त सामग्रीको डुबानि गर्न यातायातको समस्या हुने।

८.२. विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य

जस्तोसुकै आपत्कालीन अवस्था परेता पनि मानवजीवन सुरक्षा तथा कल्याण (Human Survival and Well-Being), खास गरी जोखिममा रहेका समुहको स्वास्थ्य एं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पुराभएका भनी सुनिश्चित गर्ने।

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा तत्काल पहुँच बढ़ाका लागि स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र आवश्यकता अनुसार अन्य निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्ने।
- भाडापखाला, हैजा, औलो, कोभिड, मार्किफक्स तथा अन्य पानीजन्य एं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचारको क्षमता बढाउनु।
- बालबालिका, गर्भवती, सुत्केरी तथा अशक्त महिलाहरूको पोषणयुक्त अवस्थाको सुनिश्चित गर्ने।
- मरेका जनावरहरूवाट फैलने दुर्गम्य तथा रोगहरूको रोकथाम गर्ने।
- विस्थापित मानिसहरूका लागि पुरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Program – SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा स्तनपान गराउने महिला एं पाँच वर्षमुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर तथा मध्यम कुपोषणको अवस्थालाई रोकथाम गर्न जनस्वास्थ्य शाखा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने।
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition – SAM) को स्वास्थ्य उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न जनस्वास्थ्य शाखा वीरेन्द्रनगर नगरपालिकालाई सहयोग गर्ने।

८.३. स्वास्थ्य तथा पोषण उपसमिति अन्तरगतका सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क ठेगाना

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क ठेगाना	
				फोन नं.	मोबाइल नं.
१	सामाजिक विकास समिति	टिका घले भुपेन्द्र गिरी	संयोजक शाखा प्रमुख		९८४८०४९४७२ ९८५८०५३७४४
२	नगर महिला, बालबालिका शाखा	सरला रेग्मी	अधिकृत		९८४८९९८९९९
३	प्रदेश अस्पताल	डा. डम्बर खड्का	प्र.मे.सु.	०८३५२०२००	९८५९०६२७८५

४	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	गणेश गौतम	जनस्वास्थ्य अधिकृत	०८३५२०३५६	९८५८०५३७४४
५	नगर भित्रका सबै स्वा.चौकी	स्वा.चौ प्रमुख			

नोट: यस समितिको बैठकमा सहभागि हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत यस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरुको विवरण अनुसुची २ मा समावेश गरिएको छ।

८.४. गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु

क्र.सं.	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१	समुदायस्तरमा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम महामारी तथा पोषण सम्बन्धी IEC / BCC सामाग्री निर्माण तथा वितरण	निरन्तर अभियान सञ्चालन गरीएको	निरन्तरता दिनुपर्ने
२	वडास्तरमा तथा महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम आयोजना गर्ने प्राथमिक उपचार तालिम संचालन तथा सन्दर्भ सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने	नभएको	प्राथमिक उपचार तालिम
३	औषधी वफर स्टक व्यवस्थापन गर्ने र स्वस्थ्य संस्थामा औषधी उपलब्ध भएको सुनिश्चित गर्ने	भएको	निरन्तर
४	स्वास्थ्यकर्मी तयारी अवस्थामा रहने	तयारी अवस्थामा	सुचि तयार गर्ने
५	पौष्टिक आहार सम्बन्धी समुदायस्तरमा सचेतना कार्यक्रम, कुपोषित बालवालि तथा गर्भवति/सुत्केरी महिला का पहिचान र पुरक खाना वितरण	भैरहेको	निरन्तरता दिने

८.५ विपद् पुर्वतयारी योजना

क्र.सं.	समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरु
१	जनसमुदायमा चेतनाको कमी	समुदायस्तरमा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम, महामारी तथा पोषण सम्बन्धी IEC / BCC सामाग्री निर्माण तथा वितरण	रु १००,०००।	निरन्तर	श्वास्थ्य शाखा, नपा	विषयगत गैसस
२	क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमनहुनु	वडास्तरमा तथा महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम आयोजना गर्ने प्राथमिक उपचार तालिम संचालन तथा सन्दर्भ सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने	१०००००	असोज मसान्त भित्र	श्वास्थ्य शाखा, नपा	विषयगत गैसस
३	औषधी भण्डारण तथा आपूर्तीमा	औषधी वफर स्टक व्यवस्थापन गर्ने र स्वस्थ्य संस्थामा औषधी उपलब्ध भएको सुनिश्चित गर्ने	१०००००	निरन्तर	श्वास्थ्य शाखा, नपा	विषयगत गैसस
४		स्वास्थ्यकर्मी तयारी अवस्थामा रहने	२०००	निरन्तर	श्वास्थ्य शाखा, आकाको	रेडक्स, गैसस
५	कुपोषणको बढ्दो जोखिम	पौष्टिक आहार सम्बन्धी समुदायस्तरमा सचेतना कार्यक्रम, कुपोषित बालवालि तथा गर्भवति/सुत्केरी महिला का पहिचान र पुरक खाना वितरण		निरन्तर	श्वास्थ्य शाखा, नपा	विषयगत गैसस

नोट: विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको संयुक्तरूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ।

परिच्छेद ९

नगर आपत्कालीन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति

क्षेत्रगत अगुवा : सामाजिक विकास समिति

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, डुबान तथा महामारीजन्य रोग नियन्त्रण, भुकम्प, सडक दुर्घटना आदि

९.१ परिचय

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको वर्तमान शैक्षिक अवस्थालाई हेर्दा कुल साक्षरता दर करिब ८१.२७ प्रतिशत देखिएको छ। यस नगरपालिकामा शिक्षण संघ- संस्थाहरूमा बाल विकास केन्द्र १७६ आधारभूत तह ८२, सामुदायिक ६४, संस्थागत गरी ७६ रहेका छन्। डुबानबाट नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरु प्रभावीत भई वर्षेनि मानवीय तथा भौतिक क्षति हुने गरेको छ। भने विभिन्न प्रकारका विपद्वाट विद्यालयहरूलाई वर्षेनि प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित बनाएको छ। साथै विपद् का कारण कैयौं बालबालिकाहरूको पठनपाठनमा प्रत्यक्ष असर परिहको छ। नगरक्षेत्रमा प्रभावित हुने विद्यार्थी संख्या जम्मा ४१९०९ प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुने अनुमान गरीएको छ।

परिस्थिती : बाढीका सम्भावित मानवीय असर (शिक्षा)

- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण/सिकाइका सामग्रीहरू नष्ट, शिक्षक/विद्यार्थीहरू हताहत/जनको क्षति
- विद्यालयहरूसम्म पहुच नहुनु विद्यालयमा क्षति हुनाले शिक्षामा अवरोध।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि प्रभावित नभएका विद्यालयहरू आवासको रूपमा परिणत हुन्छन्।
- विद्यालय भवन कवारेन्टाईनको रूपमा प्रयोग भएकोले प्रदुषित हुन सक्ने।
- आतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालय (Host schools) को पढाइमा अवरोध विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूमा विपद्को मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाइ एवं सिक्ने प्रक्रिया माथि प्रभाव पार्नु।
- दुर शिक्षा कार्यक्रम सबै समुदायको लागि पहाँचमा नपुग्न सक्ने अवस्था हुनु सक्छ।

९.२ विषयगत समितिको योजनाको उद्देश्य

- विपद्को जोखिममा परेका विद्यालयहरू र विद्यार्थीहरूलाई संरक्षण प्रदान गरी सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नका निमित्त विद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पुर्ण विद्यार्थीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
- सुरक्षित सिकाईको वातावरण उपलब्ध गराएर विपद्वाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा विद्यार्थीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुयाउने।
- प्रभावकारी आपत्कालीन पुर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका लागि क्षेत्रगत समुहका सदस्यहरू (Cluster Members) का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सुचनाको आदान- प्रदान सुनिश्चित गर्ने
- आपत्कालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साझेदारी तथा अन्य

९.३ शिक्षामा मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड :

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा सम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा द्रुत लेखाजोखा (Rapid Assessment) सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षा शाखा तथा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू (ClusterMembers) सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि विद्यालय वा सिकाई केन्द्र पहिचान गर्ने।
- यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्तत : पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्युनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्युनतम पुर्वाधार सहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने।
- विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर अर्ध-संरचनागत (semistructured) मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारीराख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनःएकीकरण प्रारम्भ गर्ने
- विद्यालय बाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।

- प्रभावीत बाल-बालिकाहरूलाई नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः समाहित पार्दै लैजाने ।
- आधारभुत, प्राथामिक, निम्नमाध्यमिक माध्यामिक र उच्च माध्यामिकको लागि छुटा छुटै विद्यार्थी सामग्री निर्माण र वितरण गरिने र छात्र, छात्रा मैत्री र अपाडग मैत्री व्यवस्थापन गरी वितरण गरिने छ ।
- प्रभावित विद्यालयमा आवश्यकता अनुसार मनोसामाजिक विमर्श कर्ताको व्यवस्थापन र परिचालन गरिनेछ ।
- प्रभावित विद्यालयका लागि आवश्यकता अन्सार नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुसार अस्थायी सिकाई केन्द्र (TLC) को स्थापना गरी संचालन गरिनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुसार बालमैत्री सुरक्षित स्थलको स्थापना र संचालन गरिनेछ ।
- प्रभावित बालबालिकाहरूलाई वितरण गरिने शैक्षिक सहयोग न्युनतम निम्न सामग्रीहरू समावेस गरिएको हुनेछ ।

अ. आधारभुत (प्राथमिक) तहका लागि न्युनतम शैक्षिक सामग्रीहरू

क.	स्कुल भोला	१ थान
ख.	स्कुल पोशाक	२ सेट
ग.	कापी	१ दर्जन (रु.५० प्रति गोटा)
घ.	ज्योमेट्री बक्स	१ थान
ड.	पेन्सील बट्टा	१ (इरेजर र कटर सहित)
च.	पाठ्यपुस्तक	१ सेट
छ.	पोशाक सिलाई	५००

नोट: उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु ४०००/- (सिलाई) लाग्ने छ । पाठ्यपुस्तक बाहेक अन्य सामग्री प्रत्येक ६ महिनामा परिवर्तन गर्नुपर्ने ।

Dignity kits (सरसफाई सामग्री)

- ब्रस १ थान, मञ्जन १ थान, साबुन १ थान, काइयो , १ थान, तौलिया १ थान
- छात्रालाई स्यानिटरी प्याड आवश्यकता अन्सार उपलब्ध गराउने ।

आ. आधारभुत तहका लागि न्युननतम शैक्षिक सामग्रीहरू

क.	स्कुल भोला	१ थान
ख.	स्कुल पोशाक	२ सेट
ग.	कापी	१ दर्जन (रु. ५० प्रति गोटा)
घ.	ज्योमेट्री बक्स	१ थान
ड.	पेन्सील बट्टा	१ (इरेजर र कटर सहित)
च.	पाठ्यपुस्तक	१ सेट
छ.	पोशाक सिलाई	५००

नोट: उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु. ४५००/- (सिलाई) लाग्ने छ ।

ई. माध्यमिक उच्च माध्यमिक तहका लागि युनतम शैक्षिक सामग्रीहरू

क.	स्कुल भोला	१ थान
ख.	स्कुल पोशाक	२ सेट
ग.	कापी	१ दर्जन (रु. ५० प्रति गोटा)

घ.	ज्योमेट्री बक्स	१ थान
ड.	डटपेन	१ दर्जन
च.	पाठ्यपुस्तक	१ सेट
छ.	पोशाक सिलाई	८००

नोट : उल्लेखित सामग्रीको एकमुष्ठ रकम रु. ५०००/- (सिलाई) लाग्ने छ ।

९.४. अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरु

पुर्वतयारीका कार्यहरुको सुचकहरु	प्रतिकार्यका कार्यहरुको सुचकहरु
■ विपद् पुर्वतयारी योजना नगर विपद् व्यवस्थापन समितिबाट स्विकृत भई तयारी अवस्थामा रहेको । ■ विभिन्न क्षेत्रगत सदस्यहरु बीचमा भएको समन्वय बैठक तथा परामर्शको बैठक निर्णय । ■ नगर विपद् व्यवस्थापन समितीले बनाएको कार्ययोजना तथा पत्रहरु एवम् निर्देशनहरु । ■ विभिन्न क्षेत्रगत समितिले उपलब्ध गराउने कार्यक्रमको जानकारीहरु । ■ खोज तथा उद्धारमा एवम् जिम्मेवारी तोकिएका निकाय, कर्मचारी तथा अन्य सरोकारवालाहरुको विवरण सम्पर्क नम्वरहरु ।	■ विपद्मा परेकाहरुको तथ्यांकको अभिलेखिकरण । ■ विपद्मा उद्वार गरीएकाहरुको विवरण तथा सामाग्रीहरुको विवरण ■ विपद्मा उपलब्ध गराईएका सामाग्रीहरुको प्रतिवेदन तथा दस्तावेजहरु । ■ अस्थाई शिक्षण सिकाई केन्द्रहरुको विवरण ■ बालबालिकाहरुको विवरण तथा सामाग्रीहरुको विवरणहरु

९.५. विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.
				मोबाइल नं.
१	सामाजिक विकास समिति	टिका घले धिरेन्द्र शर्मा	संयोजक शाखा प्रमुख	९८४८०४९४७२ ९८५८०५३७४४
२	नगर समाज कल्याण शाखा	टंक लामिछाने	शाखा प्रमुख	९८४८०५०३२५
३	नगर महिला तथा बालबालिका शाखा	सरला रेग्मी	अधिकृत	९८४८११८९९९
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गोविन्दप्रसाद आचार्य	बरिष्ठ अधिकृत	९८५८०५२३२६

नोट: यस समितिको बैठकमा सहभागि हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत यस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरुको विवरण अनुसुचि २ मा समावेश गरिएको छ ।

९.६. गत वर्षको समिक्षा सहित सम्पन्न क्रियाकलापहरु

क्रसं	क्रियाकलाप	प्रक्रिया	समिक्षा	गनुपर्ने
१	प्रवोधिकरण	नगर शिक्षा शाखाका स्टाफ बैठकमा प्रवोकिरण गराउने	भैरहेको	स्टाफको क्षमता विकास
२	Contingency Plan, form printing, अद्यावधिक गर्ने,	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट अद्यावधिक गर्ने	नभएको	अद्यावधि गर्ने

३	अनुगमन	तथ्यांक फारम वितरण गरी र क्षमता विकास गराउने	नभएको	अद्यावधिक हुने संकलन हुने
४	सहयोगी कार्यकर्ता आधारभूत , पुनर्ताजकी तालिम र अन्य बैठक	तालिम आयोजना गर्ने	नभएको	सरोकारवालाको क्षमता विकास
५	शिक्षा क्लस्टर समन्वय बैठक	नगर शिक्षाले व्यवस्थापन गर्ने	नभएको	नियमित बैठक बस्ने
६	संचार संजाल विकास गर्ने	संजाल गठन र सम्पर्क स्थापना	नभएको	संचार वृक्ष चार्ट तयार गर्ने
७	School/ECD kit box व्यवस्थापन	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट स्रोत व्यवस्थापन गर्ने	सम्पन्न	निरन्तरता दिने

९.७. विपद् पुर्वतयारी योजना

क्रसं	प्रमुख समस्या	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	अनुमानित लागत	समयावधि	जिम्मेवारी	सहयोगी
१	प्रवोधिकरण	नगर शिक्षा शाखाका स्टाफ बैठकमा प्रवोकिरण गराउने	२००००।	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
२	Contingency Plan, form printing update	शिक्षा क्लस्टरको बैठकबाट अद्यावधिक गर्ने	५००००।	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
३	विद्यालय पाठ्यक्रम	विपद् जोखिम अनुगमन तथा व्यवस्थापन विद्यालय पाठ्यक्रम बनाउने	२०००००।	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,तयार
४	अनुगमन	तथ्यांक फारम वितरण गरी र क्षमता विकास गराउने		निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
५	शिक्षा क्लस्टर समन्वय बैठक	नगर शिक्षाले व्यवस्थापन गर्ने	२००००	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
६	संचार संजाल विकास गर्ने	संजाल गठन र सम्पर्क स्थापना		निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
७	समुदाय सचेतना	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावकहरु, विद्यार्थीहरुको सहभागीतामा मनसुन पुर्व तयारी तयारी गर्न नियमित बैठक गर्ने	५००००	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
८	आपतकालिन शैक्षिक सामाग्रीहरु	शिक्षा सञ्जाल समुहका सदस्यहरु संग उपलब्ध शैक्षिक सामाग्रीहरु भण्डारण गर्न लगाउने ।	२००००००।	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
९	खोज तथा उद्धार	शिक्षकहरुलाई खोज तथा उद्धार कार्यमा खटाउदा विद्यालयलाई आश्रयस्थलको रूपमा प्रयोग गर्दा त्यसमा शिक्षामा पर्ने प्रभाव बारेमा शिक्षकहरुलाई सिकाई सामाग्रीका माध्यमबाट सचेतना अभियुक्तिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	३००००।	निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस
१०	अस्थाई सिकाई केन्द्र	अस्थाई सिकाई केन्द्र कक्षाकोठा निर्माण शैचालय खानेपानिको लागी आवस्यक पर्ने भौतिक सामाग्रीहरु को व्यवस्थापन गर्ने ।	५०००००।	विपद्पुर्व	नगरपालिका	शाखा,गैसस
११	तथ्यांक अभिलेखिकरण	आपतकालीन अवस्थमा सम्पर्कको लागी विद्यालयहरुले हरेक बालबालिकाको अभिभावकको संपर्क नम्वर अध्यावधि गर्ने ।		निरन्तर	नगरपालिका	शाखा,गैसस

नोटः विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको संयुक्तरूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ ।

परिच्छेद १०

नगर भौतिक पुर्वाधार तथा पुनर्निर्माण उपसमिति

क्षेत्रगत अगुवा : पुर्वाधार विकास समिति

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, डुबान तथा महामारीजन्य रोग नियन्त्रण, भुकम्प, आदि

१०.१ अनुमानित अवस्था :

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा भुकम्पबाट १५१९२ परिवारका ६०७६८ जना, आगलागीबाट १५० परिवारका ६०० जना, बाढी तथा डुबान बाट १२६५ परिवारका ५०६० पहिरोबाट १३३५ परिवारका ५३४० जना र कोभिड लगायतको महामारीबाट १७०० जना प्रभावित हुने मध्य २५ प्रतिशत बालबालिका, ६५ प्रतिशत महिला, १० प्रतिशत जेष्ठ नागरिक, ५ प्रतिशत सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, ५ प्रतिशत स्तनपान गराउने महिला हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। विपद् विशेष गरी बाढी, डुबान र पहिरो आएको अवस्थामा नगरको खोर्के खोला, ईत्राम खोला, झुप्रा खोला, प्रसेनि खोला, निकास खोला आदिको बहावमा परिवर्तन र त्यस समुदायमा पुग्ने बाटो, पुलपुलेसा, कलभर्ट आदिमा नराम्रो असर पर्ने देखिन्छ। यसका साथै अन्य सार्वजनिक पुर्वाधार सडक, खानेपानी, विधुत आपुर्ति सञ्चार, सिंचाई र वस्तीलाई समेत डुबान पर्ने देखिन्छ

१०.२ उद्देश्य

- विपद् प्रभावित समुदायसम्म तत्काल राहत प्रतिकार्यका सहयोगहरूको सहज पँहुचको लागि यथासक्य भौतिक पुर्वाधारहरूको पुनर्स्थापना/पुनर्निर्माण गरी सुरक्षित पहुचको सुनिश्चितता गर्नका साथै सार्वजनिक सेवालाई सुचारू गर्ने।
- आपत्कालीन आवतजावतका पुर्वाधार निर्माणमा तत्काल सेवा सचारुका लागि अस्थायी पुर्वाधार निर्माण गर्ने।

१०.३. अनुगमन तथा मुल्यांकनका लागि सुचकहरू :

पुर्वतयारीका कार्यहरुको सुचकहरू	प्रतिकार्यका कार्यहरुको सुचकहरू
■ पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गतिविधिहरू प्राविधिक रूपमा संचालन भएको सुनिश्चित गर्न निरन्तर अनुगमनम तथा मुल्याङ्कन गरि प्रतिवेदन तयार गरेको। ■ विकासका गतिविधिका लागि भुउपयोग तथा गुरुयोजना निर्माण भएको। ■ नगरका नयाँ संरचना निर्माण अगाडि भवन आचारसंहिता पुर्णरूपमा कार्यान्वयनमा आएको। ■ नगर भित्रबाट बग्ने खहरे खोलाको तटबन्धन गरिएको। ■ अति जोखिम क्षेत्रका बस्तीहरुको जोखिम लेखाजोखा गरी वस्ती व्यवस्थापन गरिएको। ■ प्राविधिक मुल्याङ्कन नभइ भवन पास नगरिएको। ■ प्राविधिक विधिबाट नगरको ढल निकास गरिएको।	■ कार्यसम्पन्नताको प्रतिवेदन, फोटो तथा अन्य प्राविधिक अभिलेख राखिएको क्षतिको मुल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरिएको। ■ अति जोखिम बस्तीहरुको व्यवस्थापन गरिएको। ■ आंशिक र पुर्ण क्षतिको विवरण तयार गरिएको। ■ पुनर्स्थापना तथा पुर्ननिर्माणका लागि लागत अनुमान तयार गरिएको। ■ आपत्कालीन आवतजावतका पुर्वाधार निर्माणमा तत्काल सेवा सुचारुका लागि अस्थाई पुर्वाधार तयार भएको। ■ खाद्यान्न तथा जीविकोपार्जन व्यवस्थापन उपसमितिको नियमित बैठक माइनुट ■ उपसमितिका सदस्यहरुको स्थलगत निरीषण तथा अवलोकन प्रतिवेदन तथा क्षतिको फोटोहरू ■ भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको गुणस्तर मापदण्डको प्रतिवेदन ■ खाद्य वितरण गरिएका घरधुरीको विवरण तथा अभिलेख ■ खाद्य सामाग्री वितरणमा एकद्वारा प्रणाली लागु गरिएको ■ सामाग्री वितरणका मापदण्ड अनुसार सामाग्री वितरण गरिएको

१०.६ विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरुको सम्पर्क विवरण :

क्र सं	संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नं.	
				फोन नं.	मोबाइल नं.
१	पुर्वाधार विकास समिति	नवराज गुरुङ विशाल अधिकारी	संयोजक इन्जिनियर		९८५८०२२२१५ ९८४९८०६२८०
२	सडक डिभिजन कार्यालय	बेलबहादर भुजेल			
३	सुखेत उपत्यका खानेपानी उपभोक्ता संस्था	कुलमणी देवकोटा	अध्यक्ष	५२०३६०	९८५८०३२००८५
४	नेपाल विद्युत प्राधिकरण	सुरज भण्डारी			
५	शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यान्वयन इकाई	कमल दर्लामी	इन्जिनियर		९८५८०५१२४९
६	वन डिभिजन कार्यालय	गोविन्द्र प्रसाद दहाल	प्रमुख		९८५८०५४६००

नोट: यस समितिको बैठकमा सहभागि हुने वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा कार्यरत यस विषय क्षेत्रमा काम गर्ने अन्य सरोकारवाला निकायहरुको विवरण अनुसुचि २ मा समावेश गरिएको छ ।

१०.७ विपद् पुर्वतयारी योजना गतवर्षको समिक्षा

क्रस	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समिक्षा	गर्नुपर्ने
१	भुउपयोग योजना तयार गर्ने	सम्पन्न	सचेतना जगाउने
२	वायोइन्जिनियरिङ बारे समुदायमा सचेतना फैलाउने	सम्पन्न	थप योजना बनाउने
३	पुर्णरूपमा भवन आचार संहिता कार्यान्वयन गर्ने	तालिम सम्पन्न	कार्यान्वयन गर्ने
४	ढल व्यवस्थापनका लागि गुरु योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन	छलफल सुरु	डिपिआर बनाउने
५	प्राविधिक शहरीकरणका लागि योजना निर्माण	योजाना सम्पन्न	कार्यान्वयन गर्ने
६	अतिक्रमणसम्बन्धी निति नियमहरुको अद्यावधिक तथा कार्यान्वयन	सम्पन	सुचना अनरुप व्यवस्थापन गर्ने
७	नदिजन्य स्रोत प्रयोगमा प्राविधिक मापदण्ड निर्माण तथा कार्यान्वयन	गाईडलाईन तयार	कार्यान्वयन गर्ने

१०.८ विपद् पुर्वतयारी योजना

क्रस	प्रमुख समस्याहरु	व्यवस्थापनका गतिविधिहरु	समयावधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकायहरु
१	भुउपयोग योजना नहुनु	भुउपयोग योजना बारे सचेतना जगाउने ।	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस
२	वायोइन्जिनियरिङ बारे समुदायमा सचेतना कम हुनु	वायोइन्जिनियरिङ बारे समुदायमा सचेतना फैलाउने	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस
३	भवन आचार संहिता कार्यान्वयन नहुनु	पुर्णरूपमा भवन आचार संहिता कार्यान्वयन गर्ने	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस
४	ढल व्यवस्थापनमा समस्या	ढल व्यवस्थापनका लागि गुरु योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस
५	अव्यवस्थित बस्ती तथा शहरीकरण	प्राविधिक शहरीकरणका लागि योजना निर्माण	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस
६	खोलाकिनार अतिक्रमण	अतिक्रमणसम्बन्धी निति नियमहरुको अद्यावधिक तथा कार्यान्वयन	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस
७	नदिजन्य स्रोतको दोहोन	नदिजन्य स्रोत प्रयोगमा प्राविधिक मापदण्ड निर्माण तथा कार्यान्वयन	निरन्तर	नगर पुर्वाधार विकास शाखा	नपा,तयार नेपाल, गैसस

नोट: विपद् प्रतिकार्य योजना सबै विषयगत क्षेत्रको संयुक्तरूपमा परिच्छेद ११ मा समावेश गरिएको छ ।

परिच्छेद ११

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना, सबै उपसमितिहरूको

विपद् पुर्वतयारी र प्रतिकार्य कार्ययोजना

विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना लागी घटना पश्चात् ० देखि २४ घण्टा देखि ३ महिना सम्म गरिने गतिविधि, जिम्मेवार निकाय, आपतकालिन कार्य सञ्चालन प्रक्रियाहरू र प्रतिफलहरू बारे बनाईएको योजना ।

घटना पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य	मल्य जिवेवार निकाय	विपद्को अवस्थामा गरिने आपतकालिन कार्य सञ्चालन प्रक्रिया	प्रतिफल
०१०२४ घण्टा सम्म) उद्धरणाले (	१. प्रकोपको पूर्वसूचना र विपद्को सूचना सम्प्रेषण	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति विपद् शाखा प्रमुख)	जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति मातहतका कार्यालय, सुरक्षा निकाय, विपद् सम्बन्धी कार्य गर्ने सङ्गठ संस्थाहरू, लगायतका विभिन्न माध्यमबाट प्रकोपको सूचना तथा पूर्वसूचना प्राप्त गरी वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत सङ्गठासन्न समुदायहरूलाई विभिन्न सञ्चार माध्यम (जस्तै: हाते माइक, साइरन, फोन, एस.एम.एस. आदि)को प्रयोग गरी खबर आदान-प्रदान गर्ने	सङ्गठासन्न समुदाय र जिल्लाका सरोकारवालाहरू द्वारा प्रकोप वा विपद् सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने, सूचना प्राप्त गरिसके पश्चात् सुरक्षित स्थानमा आश्रय लिने आवश्यक सुचनाहरू प्राप्त गरि संकटासन्तता मा रहेका व्याक्तिहरूको जोखिम घटेको हुने छ ।
	२. नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको बैठक	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको प्रमुख	यो प्रकोपको खतरा सम्बन्धी पूर्वसूचना तथा घटनाको सूचना प्राप्त गरेपश्चात् नगर विपद् व्यावस्थापन समिति/सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिले केही आपत्कालीन निर्णयहरू गर्न बैठक बस्ने	प्राथमिक उपचार कार्यदल र खोज तथा उद्धार कार्यदल परिचालन गर्ने निर्णय, समुदायलाई साइरन, मेगाफोन र अन्य साधन प्रयोग गरी नियमित जानकारी दिने निर्णय
	३. पालिका, वडा र सामुदायिक कार्यदलहरूबाट उद्धार कार्य	खोज-उद्धार तथा प्राथमिक उपचार कार्यदल	विपद् भएको सूचना प्राप्त गरेपछि प्राथमिक उपचार कार्यदल र खोज तथा उद्धार कार्यदलले समुदायमा गई आफ्नो कार्य सुरु गर्नेछ । प्रकोपअनुशारको घटनामा आधारीत विभिन्न सरोकारवालाहरूको समन्वयमा आवश्यक सामाग्री सहित उद्धार कार्य शुरू गर्ने ।	लक्षित समुदायलाई उद्धार गरी सुरक्षित स्थलमा ल्याइने चोटपटक लागेका विरामीहरूलाई प्राथमिक उपचार प्रदान गरिने
	४. खोज-उद्धार र प्राथमिक उपचारका लागि थप सहयोग आवश्यक भएमा जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति, रेडक्रस, सुरक्षा	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति (विपद् शाखा प्रमुख)	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको अनुरोध तथा जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समितिको निर्देशनमा खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रले विभिन्न साधन तथा स्रोतको उपयोग गरी उद्धार कार्य गर्नेछ । खोज तथा	समुदायलाई उद्धार गरी सुरक्षित स्थलमा ल्याइने र चोटपटक लागेका विरामीहरूलाई प्राथमिक उपचार प्रदान गरिने एवम्

	निकाय लगायतसँग समन्वय गर्ने		उद्धारका लागि नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र आकासंकेन्द्र आदि कार्यदलको सहायता लिनेछ ।	सघन घाइतेहरूलाई अस्पताल पठाउने
	५. विपद्वाट प्रभावित क्षेत्रहरूको प्रारम्भीक ढूत सर्वेक्षण तथ्याङ्क ट्यावलेट वेव मार्फत गर्ने ।	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तरगतको आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिले घाइते, हराइरहेका तथा आन्तरिक विस्थापितको सूची अद्यावधिक गर्ने, सूची तयार गर्दा स्थान, उमेर, लिङ्ग, जाति, अपाङ्गता आदि पनि खुलाउने र जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समितिको समन्वयमा नगर विपद् व्यावस्थापन समितिले खटाएको ढूत सर्वेक्षण टोलीलाई ट्यावलेट वेव मार्फत जानकारी सङ्कलन गर्न मद्दत गर्ने	पहिलो चरणको क्षति, घाइते र मृत्यु हुनेको सङ्ख्या सङ्कलन गर्ने सम्बन्धीत क्षेत्रको विपद्वाट भएको क्षेत्रिको पहिलो जानकारी प्राप्त हुने छ।
	६. विपद् प्रभावित र आन्तरिक विस्थापितका लागि आधारभूत खाद्य सामग्री तथा अस्थायी बसोबासको प्रवन्ध गर्ने	आपतकालिन आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री व्यावस्थापन प्रमुख	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको समन्वयमा आफूसँग भएको स्रोत परिचालन गर्ने तथा अपुग स्रोतका लागि जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति तथा स्थानीय तथा जिल्लास्थित दातृ-संस्थाहरू, निजि क्षेत्र र व्यक्तिहरूलाई अनुरोध गर्ने	विपद् प्रभावित र आन्तरिक विस्थापितका लागि आधारभूत खाद्य सामग्री र अपाङ्गता, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक तथा लैङ्गिक-मैत्री अस्थायी बसोबासको बन्दोबस्त हुने
	७. समुदायलाई सचेत गराउन जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति, न.पा विपाद् व्यावस्थापन समिति, कार्यदलहरू, समुदाय, प्रकोपसँग सम्बन्धित सरकारी एवम् गैरसरकारी निकायहरू, सञ्चार माध्यम आदिवाट प्राप्त तथ्यगत पूर्वसूचना, आपतकालीन चेतावनी, जोखिम बढेको वा घटेको, भए गरेका उद्धार प्रयासहरू, अपनाउनु पर्ने सावधानीहरू तथा सार्वजनिक आत्मान	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति	जिल्ला तथा न.पा. विपद् व्यावस्थापन समितिको समन्वयमा कार्यदलहरू, समुदाय, प्रकोपसँग सम्बन्धित सरकारी एवम् गैरसरकारी निकायहरू, सञ्चार माध्यम आदिलगायत विभिन्न माध्यमबाट जानकारी प्राप्त गरेर माइकड, फोन जस्ता माध्यम प्रयोग गरी समुदायलाई सूचित गर्ने	समुदायमा अफवाह फैलनबाट रोक्ने, जीवन उपयोगी सन्देशहरू प्रवाह हुने

	विषयक सूचनाहरू आवश्यकता अनुसार नियमित प्रवाह गर्ने ।			
	८.प्रभावित परिवारको दर्ता तथा खोजी कार्य, प्रभावित परिवारलाई पहिचान पत्र (टोकन) वितरण र तथ्याङ्क व्यवस्थापन	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	समुदाय वा बडा विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका अन्य निकायको सहयोगमा नगर विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रभावित परिवार दर्ता गर्नेछ । यस सूचीलाई सुरक्षा निकायले (नेपाल प्रहरीले) प्रमाणित गर्नेछ।	राहत प्याकेजको आवश्यकता मूल्याङ्कन, वितरण र प्रतिकार्यका लागि प्रभावित परिवारको तथ्याङ्क व्यवस्थापन
	९.आवास तथा गैरखाद्य सम्बन्धी प्रतिकार्य	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मातहतको आवास तथा गैरखाद्य विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै समुदाय विपद् व्यवस्थापन समितिको मद्दतमा तथा विस्थापित सङ्ग्राह्याको आधारमा अस्थायी वासस्थानको व्यवस्थापन गर्ने । वासस्थान व्यवस्थापन गर्दा स्फेर मापदण्ड अपनाइनु पर्ने	विस्थापित समुदायका लागि अस्थायी वासस्थानको तथा अन्य आधारभूत गैरखाद्य सामग्रीको व्यवस्था
	१०.खानेपानी तथा सरसफाइसम्बन्धी प्रतिकार्य	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति (न.पा. / बडा खानेपानी सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति)	प्रभावित सङ्ग्राह्याको सूचीको आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गतको खानेपानी तथा सरसफाइ विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै तथा समुदाय विपद् व्यवस्थापन समिति समेतको मद्दतमा वितरण गर्नुपर्ने सामग्री सङ्ग्राह्या निर्धारण गरी वितरण गर्नेछ र जैविक, ठोस तथा प्रकोप जन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने छ ।	स्वास्थ्य सामग्री र पानी शुद्धीकरणका लागि सामग्री लक्षित जनसमुदायलाई वितरण गर्ने तथा हात धुने तरिका र महत्व सम्बन्धी जानकारी, महिनावारी, गर्ववती र सुत्केरी महिलाहरूलाई चाहिने सरसफाइ सामग्री किटको व्यवस्था, अस्थायी शैचालय र फोहोर मैलाको व्यवस्थापन
८४ देखि २४ दिन) देखि ४४ दिन) सम्पूर्ण	११. खाद्य व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिकार्य	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति (खाद्य तथा कृषि उप समिति)	न.पा.ले प्रभावित सङ्ग्राह्याको सूचीको आधारमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गतको खाद्य विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै आवश्यक तयारी खाद्य सामग्री आकलन गर्ने र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिको सहयोग लिई खाद्य सामग्री वितरण गर्नेछ।	प्रभावित जनसमुदायलाई तयारी खाद्य सामग्री वितरण

	१२.गुनासा, हिंसा तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिकार्य	लैंगिक व्यावस्थापन समिति र (आपतकालिन संरक्षण उपसमिति)	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको निर्देशनमा संरक्षण समितिको फिल्डमा परिचालित टोलीले, विभिन्न उप समिति - खाध्य, खानेपानी , शिक्षा, स्वस्थ्य/पोषण तथा भौतिक पुर्वाधार उप समितिहरुको समन्वय तथा सहकार्यमा प्रयोग मैत्रि भौतिक आवास खाध्य, खानेपानी आदिको प्रबन्ध व्यवस्थापन गर्नेछ ।	महिला, वृद्ध-वृदा, अपांगत भएका व्याक्तिहरु र बालबालिको आवश्यकता अनुसार अस्थायी वासस्थान व्यवस्थापन गर्ने
	१३.स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी प्रतिकार्य	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति (स्वास्थ्य सेवा उप समिति)	प्रभावित सङ्ख्याको सूचीको आधारमा जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तर्गतको स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्री सङ्ख्या आकलन गरी वितरण गर्नेछ र आवश्यकता अनुसार अस्थायी स्वास्थ्य सेवा शिविर स्थापना हुनेछ,	प्रभावित परिवारलाई सुरक्षित सामग्री वितरण, प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार अस्थायी स्वस्थ्य सेवा शिविरको स्थापना
	१४. पानी शुद्धीकरणका लागि अपुग सामग्रीको लेखाजोखा व्यवस्थापन	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति (खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति)	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिले सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तर्गतको खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै पानी शुद्धीकरणका लागि अपुग सामग्रीको लेखाजोखा गर्नेछ साथै पानीको सुविधा विभिन्न स्थानमा गराउने छ ।	विभिन्न ठाउँमा पानीको व्यवस्थापन र पानी शुद्धीकरणका लागि थप सामग्री वितरण
	१५.सरसरफाई तथा व्यवहार परिवर्तनको बन्दोबस्ती मिलाउने	खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति)	स्वच्छता आनिवानी प्रबर्द्धन गर्न हातधुने तरिका, फोहर व्यावस्थापन, पानी शुद्धीकरण , व्याक्तिगत सरसफाईका लागि आवश्यक अभियुक्तिकरण, प्रयोगात्मक परिक्षण, दृष्य तथा श्रव्य सामग्री मार्फत चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने ।	प्रभावित समुदायको आनिवानीमा सुधार भई महामारी जन्य रोगहरु प्रभाव कम हुने छ ।
	१६.महामारी नियन्त्रणका लागि फोहोर व्यवस्थापन	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिले सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति र जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तर्गतको खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र तथा सुरक्षा निकायसँग समन्वय गर्दै मरेका पशुका शवहरू सङ्कलन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ ।	मरेका पशुका शवहरू सङ्कलन तथा व्यवस्थापन हुने

१७. स्फेयर मापदण्डअनुसार खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन, लुगाफाटो, कम्बल तथा परिवार, जेष्ठनागरीक, बालबालिका र महिलाका लागि आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सामग्रीजस्ता गैरखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति (आवास तथा गैरखाद्य)	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तर्गतको आवास तथा गैरखाद्य विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै निरन्तर आवास व्यवस्थापनमा लागिरहने छ।	प्रभावित परिवारलाई गैरखाद्य सामग्री वितरण
१९. खाद्य सामग्री वितरण	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति	प्रभावित परिवार सझख्याको आधारमा जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तर्गतको खाद्य विषयगत क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने र खाद्य सामग्री वितरण गर्नेछ	प्रभावित परिवारलाई पकाउन चाहिने खाद्य सामग्री वितरण
२०. आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्थापन तथा अस्थाई विद्यालय निर्माण र शिक्षण सिकाई गराउने।	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति (आपत्कालीन शिक्षा उप समिति)	प्रभावित विद्यालय र विद्यार्थी सझख्याको आधारमा नगर विपद् व्यावस्थापन समितिले शिक्षा विषयगत क्षेत्र तथा प्रभावित विद्यालयसँग समन्वय गर्दै आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्री वितरण गर्ने र अस्थायी विद्यालयको निर्माणमा सघाउने छ।	विस्थापित बालबालिकाका लागि अस्थायी कक्षा सञ्चालन र शैक्षिक सामग्री वितरण
२१. गुनासा, लैंड्रिंग हिंसा तथा विवाद व्यवस्थापन सम्बन्धी थप प्रतिकार्य	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति र संरक्षण कार्यदल	मनोसामाजिक परामर्श सेवा र कानुनी सहायता चाहिने मानिसको पहिचान गर्नेछ।	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने र आवश्यक जनसमुदायलाई कानुनी सहायता दिने
२२. बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति र जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समितिले खटाएको टोली	नगर विपद् व्यावस्थापन समितिले बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागि परिचालित टोलीलाई आवश्यक सहयोग गर्नेछ।	(MIRA) बहुक्षेत्र द्रूत सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न भई क्षतिको विस्तृत विवरण आउने
२३. शब्द व्यवस्थापन तथा मृतक परिवारलाई आर्थिक सहयोग	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति र जिल्ला विपद्	मृतकका परिवारलाई नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको तर्फबाट काजकिरियाका लागि आर्थिक सहयोग गर्ने, मृतक प्रमाण-पत्र जारी गर्ने मद्दत गर्ने तथा सरकारका तर्फबाट	मृतकको काजकिरिया हुने र मृतकका परिवारले राहत पाउने

		व्यावस्थापन समिति	प्राप्त हुने अन्य सहयोगका लागि जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समितिलाई सिफारिस गर्ने	
एक महिना सम्मानको एक देखिने दिन सातौं	२४. नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको बैठक	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति	प्रतिकार्यमा संलग्न सरोकारवाला तथा प्रभावितहरूको बैठक बसी चुनौती, सिकाइ र सुधार गर्नुपर्ने पक्षबारे छलफल गर्ने	हालसम्मको प्रतिकार्यको समीक्षा गरी थप आवश्यक रणनीति तजुमा गर्ने
	२५. विभिन्न क्षेत्रमा भएको आवश्यकता र कमी कमजोरीका आधारमा थप प्रतिकार्य	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति र अन्य सहयोगी निकायहरूसँग समन्वय गर्दै थप राहत र सहयोगको बन्दोबस्त गर्ने	थप राहत वितरण र प्रतिकार्य
	२६. मनोसामाजिक परामर्श	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति र संरक्षण कार्यदल	जिल्ला विपद् व्यावस्थापन समिति अन्तर्गतको संरक्षण विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्दै मानसिक तनावमा परेका व्यक्तिलाई मनोसामाजिक सेवा उपलब्ध गराउने तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने	मानसिक तनावमा परेका व्यक्ति र परिवारलाई परामर्श र हौसला प्रदान गरिने
महिना दोश्रो	२७. विपद्को चेतानवी दिने केन्द्र तथा व्यवस्थापन गर्ने केन्द्रहरू आवश्यक ठानिएका तथा भूतिकएका तथा महत्वपूर्ण पूर्व सुचनाका पूर्वाधारहरूको पूर्व लेखाजोखा गरीमर्मत तथापुनःनिर्माण गरिनेछ।	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति	विपद् पछि पूर्वसुचना प्रणाली का लागि आवश्यक संरचनाहरूको प्रभावकारिताको मापन गरिने छ। विगतको सिकाइका आधारमा संरचनामा सुधार ल्याईने छ र भूतिकएका तथा विग्रिएका संरचनाको मर्मत संभारका साथै थप्नु पर्ने आंकलन गरि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिएको हुनेछ।	पुर्व सुचना प्रणाली का संरचना पुन प्रभावकारी भएका हुनेछन्।
तेश्रो म.	२८. पुर्नलाप तथा पुर्नस्थापनाका कार्यहरू संचालन गर्ने	विषय गत समितिहरूले	विपद्वाट पर्न गएको अवस्थालाई हेरेर आवश्यकता अनुशार पुर्नलाभ तथा पुर्नस्थापनाका कार्यहरू समुदायमा गर्ने गराउने	विपद् को पिडाबाट विस्तारै पहिलेको अवस्थामा फर्किने छन्।

परीच्छेद १२

योजना कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनिति

१२.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधि क्रियाशील हुने :

यो योजना नगरपालिकामा मुख्यत बाढी, पहिरो, आगलागि, दुर्घटना, महामारी तथा भूकम्पको परिस्थिति सृजना हुनासाथ क्रियाशील हुनेछ । वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा छ्यौं विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि ऐन, नियम, रणनिति तथा योजना निर्माण भएको खण्डमा त्यसका सूचनाहरू विपद् व्यवस्थापन कार्यका लागि मार्ग दर्शक हुनेछन् ।

१२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन रणनिति : यस पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन हरेक विषयगत क्षेत्रले तय गरेका पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना वर्मोजिम हुनेछ ।

१२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा तथा अद्यावधि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समीक्षा वार्षिक रूपमा नियमित अद्यावधिक गरिनेछ । योजनाको समीक्षा तथा अद्यावधिक गर्ने अवधीमा विपद् परेको खण्डमा विपद्को प्रतिकार्य पश्चात गरिने छ ।

१२.४ सहयोग र समन्वय :

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको यसका लागि प्रत्येक विषयगत संयोजन गर्ने कार्यालय/शाखा तथा उपसमितिले आ-आफ्नो क्षेत्रसँग छलफल तथा समन्वय गरी विस्तृत समिक्षा सल्लाह, सुझाव सहित प्रभावकारीता कार्यान्वयनका लागि अद्यावधिक गर्न सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

परीच्छेद : १३

प्रतिवेदन तथा अभिलेखन

१३.१ प्रतिवेदन तथा सञ्चार : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको प्रतिवेदन तथा संचार विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना वीरेन्द्रनगर नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र नगर विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गरिनेछ । प्रतिवेदनको जानकारी सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवाहरुलाई उपलब्ध गराईनेछ । प्रत्येक वर्ष समिक्षाका आधारमा प्रतिवेदन सहित अध्यावधि गर्ने । आ आफ्नो विषयगत क्षेत्रको लागि संस्थागत रूपले अभिलेख तयार गरेको भए पनि आपत्कालिन समयमा नगर विपद् व्यावस्थापन समितिको प्रत्यक्ष निर्देशनमा एकद्वारा पद्धति मार्फत समुदायमा राहत उपलब्ध गराउने र घटना विवरण तयार गर्ने र त्यसलाई जिल्ला, प्रदेश तथा केन्द्रिय तहमा प्रवाह गर्न सकिनेछ ।

१३.२ संस्थागत व्यवस्था : नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको कानूनी संरचनाको शुरुवात २०३९ सालमा जारी भएको दैवीप्रकोप उद्धार ऐन, २०३९ बाट भएकोमा नेपाल संघिय संरचनामा गइसके पश्चात् स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहलाई विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न कामहरूको जिम्मेवारी प्रदान गरेपश्चात् यस नगरपालिकाले समेत नगर विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७६ जारी गर्दै विपद् व्यवस्थापनका लागि विभिन्न संरचनाहरु निर्माण गरी अगाडी बढेको छ । वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाले विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनको लागि विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन रणनितिक कार्ययोजना तयार गरी सो योजनामा उल्लेखित योजना तथा थप आवस्यकता बमोजिम नगरपालिकाको क्षमता विकाश तथा संस्थागत व्यवस्था गर्न यो प्रतिकार्य योजना सहयोगी हुनेछ ।

१३.३ अभिलेखिकरण :

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाले नगर विपद् व्यवस्थापन समितिले यो योजना बनाउदा सरोकारवालाहरुसंग अन्तरक्रिया गरी निर्माण गरेको छ । साथै सरोकारवालाहरुको राय सल्लाह एव सरोकार वालाहरुको छुलफल र समिक्षा सहित योजना तयार गरीएको छ ।

१३.४ अनुमोदन प्रक्रिया : मिति २०७/०/ गते नगर विपद् व्यवस्थापन समिक्षिको आयोजनामा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुमोदनको लागि नगर स्तरीय कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । गोष्ठीमा सहभागी नगर विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी/सदस्यहरू लगायत सरोकारवाला निकायहरूबाट प्राप्त सल्लाह सुभावहरूलाई विभिन्न उपसमितिले योजनामा समावेश गरी ल्याइएको एकिकृत मस्यौदा लाई मिति २०७..... गतेको नगर विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा प्रस्तुत गरी प्राप्त सुभावहरूलाई समेटी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट योजना स्विकृत गरी लागु गरिएको छ ।

अनुसुचिहरु

अनुसुचि : १

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको ३ दिने बाढी पूर्वानुमान र पूर्वतयारी कार्य सञ्चालन विधि वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको ३ दिने बाढी पूर्वानुमान र पूर्व तयारी ।

ट्रिगर संयन्त्र तालिका

पूर्वानुमानका श्रोतहरु	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्युन सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र क्षेत्रिय एकीकृत बहुप्रक्रोप पूर्वसूचना प्रणाली (RIMES)	३ दिन भित्र कुनै पनि २४ घण्टामा १४० मि.मी. वा १२ घण्टामा १२० मि.मी. वा ६ घण्टामा १०० मि.मी वा ३ घण्टामा ८० मि.मी. वा १ घण्टामा ६० मि.मी. भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिन भित्र कुनै पनि २४ घण्टामा १३० मि.मी. वा १२ घण्टामा ११० मि.मी. वा ६ घण्टामा ९० मि.मी वा ३ घण्टामा ७० मि.मी. वा १ घण्टामा ५० मि.मी. भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिन भित्र कुनै पनि २४ घण्टामा १२० मि.मी. वा १२ घण्टामा १०० मि.मी. वा ६ घण्टामा ८० मि.मी वा ३ घण्टामा ६० मि.मी. वा १ घण्टामा ४० मि.मी. भन्दा बढी वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ७०५ भन्दा बढी	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०५ सम्म	३ दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०५ भन्दा कम

भूमिका तथा उक्तरदायित्व तालिका

ट्रिगर लेवल	गर्नु पर्ने कार्यहरूको विवरण (के)	जिम्मेवार निकायहरु (को)
	उच्च, मध्यम र न्युन संभाव्यताको लागी साधारण पूर्व तयारी र १० दिने पूर्व तयारीका सम्पूर्ण गतिविधिहरु सबै सम्भाव्यता स्तरका लागि सम्बन्धित निकायहरूद्वारा सम्पन्न गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र,
उच्च	समन्वय, सूचना तथा संचार ■ जल तथा मौसम विज्ञान विभाले जारी गरेको मौसम पूर्वानुमानबाटे नगर र वडा स्तरका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु क्लस्टर प्रमख तथा उपप्रमुखलाई जानकारी गराउने । ■ नगर विपद् व्यवस्थापन समिति बैठक बोलाउने हरेक क्लष्टरका लागि समन्वय बैठक गर्ने । ■ वडा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने । ■ समन्वयकारी रणनीतिक प्रतिकार्य योजना तयारीका निर्माण ■ नगर तहमा कार्यरत कर्मचारी, विषयगत समुहका सदस्य । ■ सबैलाई विदामा नवस्न निर्देशन गर्ने । ■ निर्माण व्यवसायी, मेडिकल तथा प्रहरी प्रशासन संग आवश्यक समन्वय गर्ने । ■ भए गरेका निर्णहरूको अनुगमन गर्ने ।	सूचना तथा राहत व्यवस्थापन उप समिति एवं योजना तथा बातावरण शाखा, स्थानीय आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति,

खोज तथा उद्धार ■ नगर एवं वडा स्तरमा खोज तथा उद्धार प्रतिकार्य प्रणली स्थापना, कायम र प्रबन्ध गर्ने । ■ कमान्ड पोष्टको विकास गर्ने, असुरक्षित परिवार सम्म पुग्ने सम्पुर्ण मौजुदा मार्गको पहिचान गर्ने । ■ सङ्कटासन्न समुदायको नजिकै तयारी अवस्थामा बसेका खोज तथा उद्धार टोली, उहरुका पहुँच र स्रोत साधन अनुगमन गर्ने । ■ नगर विपद् प्रतिकार्य टोलीको परिचालन, सम्भावित बाढीको खतरा भएको गाउँहरु, अस्थायी आश्रयस्थल र शिविरहरुमा चिकित्सा टोली परिचालन गर्ने ।	नगर खोज तथा उद्धार उपसमिति, सुरक्षा निकायहरु, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, सामुदायी खोज तथा उद्धार समिति
खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीकोपार्जन / अस्थायी आवास र गैर खाद्य पदार्थ । आवश्यक देखिएको खण्डमा अस्थायी शिविर र टेण्ट सुरक्षित स्थानमा तयारी अवस्थामा राख्ने । बाढी पीडित आश्रयस्थल र शिविरहरुमा १ देखि ३ दिनसम्पुर्णे पर्याप्त ड्राई फुड स्थान्तरित गर्ने (मानवीय र पशुपक्षी हरुको लागी समेत) । खाद्य पदार्थको अभाव हुन नदिन खाद्य सामाग्री बेचविखन गर्ने संस्थ, उद्योग बाणिज्य संघलाई सजग गर्ने । राहत सामाग्रीहरु संभावित विपद् क्षेत्रमा नै पुर्याई सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गरिराख्ने । जनशक्तिलाई तयारी अवस्थामा राख्ने । अन्तर विषयगत समुहको समन्वय बैठक गर्ने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल खाद्य संथान, उद्योग बाणिज्य संघ, सुरक्षा निकायहर, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (खाध्यान्न तथा जिविकोपार्जन उपसमिति)
स्वास्थ्य र पोषण, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई सङ्कटासन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट, Density किट र पानी निर्मलिकरण घोल विवरण गर्ने । घुम्ती क्लिनिकको स्थापना र परिचालनका लागी सम्पुर्ण आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने । किटजन्य रोगबाट बच्नको भुल वितरण कार्यक्रम । बाढीको उच्च जोखिम वारे स्वस्थ्य कर्मी RRT / CRRT लाई जानकारी गराई बृद्ध, बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी । आमा आदिको लागी सुरक्षित बासस्थान तथा खानबस्न व्यवस्था मिलाउने । । आवश्यक सामाग्रीहरुलाई स्थानीय सेवा पदायक संस्था र वडा कार्यालयहरुमा पुऱ्याउने ।	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, खानेपानी तथा सरसफाई उपसमिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरु
संरक्षण अति संकटासन्न क्षेत्रका बृद्धबृद्धा, अपाङ्गता भएका र समस्यामा परेका मानिसहरुका लागी अन्यत्र सार्ने प्रक्रिया शुरू गर्ने । अपाङ्गता भएका व्याक्ति, बृद्धबृद्धा, गर्भवती, सुत्केरी, स्तनपान गराईराखेका आमाहरु, बालबालिका, महिला आदि प्रति विशेष संरक्षण प्रदान गर्ने व्यावस्था मिलाउने । समन्वय, सूचना तथा संचार अनुगमन तथा मूल्याङ्कन टोली गठन गर्ने ।	नगर विपद् व्यावस्थापन समिति, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, (महिला तथा बालबालिका ईकाई), सुरक्षा निकायहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गैरसरकारी संस्थाहरु

मध्यम	खाद्य सुरक्षा, कृषि र जीकोपार्जन / अस्थायी आवास र गैर खाद्य पदार्थ समितिलाई वितरण गर्ने । नागरिकता प्रमाणपत्र, राहदानी, जग्गा धनी पुर्जा प्रमाणपत्र, सवारी चालक अनुमति पत्र, शैक्षिक प्रमाण पत्र आदि जस्ता महत्वपूर्ण कागजातहरू राख्नको निमित पानी नछिर्ने थैली सामुदायिक विपद् वयवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । रबरको पञ्जा, रबरको बुट पानी नछिर्ने ज्याकेट, लाईफ ज्याकेट आदि लगायत उद्धार सामाग्री सामुदायिक विपद् वयवस्थापन समितिलाई वितरण गर्ने । महत्वपूर्ण कागजातहरूलाई पानी नछिर्ने थैलीमा राख्न र खाद्य पदार्थ लगाउत अन्य बस्तुहरू पानी नछिर्ने झोलामा राख्न सहजीकरण गर्ने । घरपालुवा पशुहरूलाई पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानमा अस्थायी रूपमा सार्ने ।	स्थानीय विपद् वयवस्थापन समिति, वडा विपद् वयवस्थापन समिति, नेपाल खाद्य संस्थान, उद्योग बाणिज्य संघ, सुरक्षा निकायहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	स्वस्थ्य र पोषण, शिक्षा, खानेपानी र सरसफाई ल पोषण आहार प्याकेट वितरणको व्यवस्था मिलाउने । ल सङ्गटासन्न समुदायलाई प्राथमिक उपचार किट र पानी निर्मलीकरण घोल वितरण गर्ने । ल गर्भवती, सुत्केरी महिला तथा नर्सिङ आमाहरूलाई स्वस्थ्य किट वितरण गर्ने ।	स्थानीय विपद् वयवस्थापन समिति, वडा विपद् वयवस्थापन समिति (खानेपानी तथा सरसफाई उप समिति) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैर सरकारी संस्थाहरू

अनुसुचि २

वीरेन्द्रनार नगरपालिका स्तरको विपद् वयवस्थापनमा सहयोग गर्न सक्ने राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरूको विवरण

क्रस	संघसंस्थाको नाम	सम्बन्धित उपसमिति	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नं.	विपद् वयवस्थापनमा हुनसक्ने सहयोग
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुर्खेत जिल्ला शाखा	समन्वय खोज उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन उपसमिति र गैर खाद्य सामाग्री तथा अस्थायी आवास व्यवस्थापन उपसमिति आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति	रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	खोज उद्धार कार्यमा सहयोग, राहत संकलन तथा वितरण, पूनस्थापना र पूनर्निर्माणमा सहयोग, आर्थिक सहयोग, नीति निर्माण तथा समन्वयमा सहयोग
२	तयार नेपाल विपद् वयवस्थापन परियोजना	समन्वय खोज उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन उपसमिति, गैर खाद्य सामाग्री तथा अस्थायी आवास व्यवस्थापन	राजेश शोनी	९८४८०६३७२२	१. विभिन्न वैठक हरूको सहजिकरण २. सचेतनाका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने । ३. पुनर्लाभका क्रियाकलापहरूमा समन्वय गर्ने
३	जागरण समाज केन्द्र (स्याक)	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	टिकाराम आचार्य	०८३५२९२८२	चेतनामुलक कार्यक्रम, योजना निर्माणमा सहयोग २ वर्षमूनिका बालबालिका तथा सुनौलो हजार दिनका आमाहरूलाई

					किशोरकिशोरहरुको पोषण स्थीति सुधारकालागि सुआहारा कार्यक्रम
४	अन्तर निर्भर समाज	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	विवेक शाही	९८४८०४८२२७	चेतनामुलक कार्यक्रम
५	एस. एन. भी. नेपाल	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	पार्वति दंगाल		खानेपानी तथा सरसफाई
६	वातावरण सुधार समाज	समन्वय, खोज उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन उपसमिति, गैह खाद्य तथा अस्थायी आश्रय स्थल व्यवस्थापन उपसमिति, खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई उपसमिति	जगत केसी	९८८५२१३५९ ०८४८०४०५००	चेतनामुलक कार्यक्रम, योजना निर्माणमा सहयोग
७	नव ज्योती केन्द्र	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण	जरमाया बाँठा	९८४८०३७०३२	चेतनामुलक कार्यक्रम
८	आवाज	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण	पवित्रा शाही	९८८५२२३८३	चेतनामुलक कार्यक्रम
९	किर्डाक नेपाल	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	नविन शाही	९८४८२५१४७९	आवश्यकता अनुशार राहत सामाग्री,
१०	आइएनएफ	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	मंगल थारु	०८३५२०१०५ ९८४८०२६०४७	मेरुदण्डको चोट तथा अन्य अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सामाजिक, आर्थिक पुनर्स्थापना कार्यक्रम, अस्पताल सहयोग कार्यक्रम तथा अन्य स्वास्थ्य सेवा
११	युनिसेफ	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण उपसमिति			आवश्यकता अनुशार राहत सामाग्री, हाईजिन किट, आवास व्यवस्थापन, बाल बालिका शैक्षिक सामाग्री आदि
१२	प्रयास	आपतकालिन शिक्षा तथा संरक्षण	रेखा वलि		
१३	मित्र समाज	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपसमिति	पवित्रा थापा		

अनुसूचि ४
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका नगर शभाका ससदस्यहरुको विवरण

क्रस	नाम	पद	ठेगाना	ससम्पर्क नं
१	मोहनमाया ढकल (भण्डारी)	नगर कार्यपालिका प्रमुख	प्रमुख	९८५८०५५८७०
२	निलकण्ठ खनाल	नगर कार्यपालिका उप प्रमुख	एप प्रमुख	९८४८०२९१०५
३	दिनेश खन्ती	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१	९८५८०९९०९९
४	गज बहादुर बुढा	वडा अध्यक्ष	वीननपा -२	९८४८०५०७४९

५	विनोद सिं विष्ट	वडा अध्यक्ष	वीननपा -३	९८५८०६१५००
६	शेर बहादुर कोसी	वडा अध्यक्ष	वीननपा -४	९८४८९५६१२३
७	लोक बहादुर शाही	वडा अध्यक्ष	वीननपा -५	९८६८२२९५९८
८	जनक बहादुर रावल	वडा अध्यक्ष	वीननपा -६	९८४८०४१३३७
९	ध्रुव कुमार चपाई	वडा अध्यक्ष	वीननपा -७	९८४८०२२२१५
१०	टिकाराम शर्मा	वडा अध्यक्ष	वीननपा -८	९८४८०२३७८३
११	त्रिषि गिरी	वडा अध्यक्ष	वीननपा -९	९८४८०३२८३०
१२	डिल बहादुर रखाल	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१०	९८४८०४१९९८
१३	खिमलाल देवकोटा	वडा अध्यक्ष	वीननपा -११	९८४८०३९९८८
१४	चुणामणी चपाई	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१२	९८४८०३८८७३
१५	दिपेन्द्र राज कोईराला	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१३	९८५८०४७३९४
१६	देव बहादुर रोकाय	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१४	९८४८०३६१०६
१७	कृष्ण बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१५	९८४८०७५७२७
१८	डण्ड बहादुर विक विका	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१६	९८४८९२२५०८
२०	गंगाराम सुनार	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -१	९८५८०५१३२९
२१	यमुना नेपाली	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -१२	९८४८९९२३४२
२२	टिका घले	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -४	९८४८०४१४७२
२३	लक्ष्मी चौधरी	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -१०	९७६२२१२०८८
२४	सरीता चौधरी	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -२	९८६७२७६७४८
२५	नवराज गुरुङ	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -३	९८४८०५०९६३
२६	रचना बाँठा	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -१३	९८१६५५६८७८
२७	तृप्ती कुमारी वि.क.	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -११	९८१५५८७१२

अनुसुचि ५
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका नगर विपद् व्यवस्थापन समिति विवरण

क्रस	नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्कन
१	मोहनमाया ढकल (भण्डारी)	नगर कार्यपालिका प्रमुख	प्रमुख	९८५८०५५८७०
२	निलकण्ठ खनाल	नगर कार्यपालिका उप प्रमुख	उप प्रमुख	९८४८०२९१०५
३	नरहरी तिवारी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	वीरेन्द्र, नगर	९८५८०६३१११
४	खिमलाल देवकोटा	वडा अध्यक्ष	वीननपा -११	९८४८०३९९८८
५	टिकाराम शर्मा	वडा अध्यक्ष	वीननपा -८	९८४८०२३७८३
६	त्रिषि गिरी	वडा अध्यक्ष	वीननपा -९	९८४८०३२८३०
७	दिपेन्द्र राज कोईराला	वडा अध्यक्ष	वीननपा -१३	९८५८०४७३९४
८	टिका गुरुग घले	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -४	९८४८०४१४७२
९		कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -१२	९८४८९९२३४२
१०	नवराज गुरुङ	कार्यपालिका सदस्य	वीननपा -३	९८४८०५०९६३
११	पदमलाल लामिछाने	अधिकृत	जिल्ला प्रशासन	९८४८०२७४०३

१२	रामलाल आचार्य	सभापति	रेडक्स सुर्खेत	९८५८०५२३१०
१३	ललित बसेल	अध्यक्ष	पत्रकार महासंघ	९८४८०४८९०४
१४		प्रमुख वा प्रतिनिधि	नयाँ सवुजगण कपासे, व्यारेक सुर्खेत,	
१५		प्रमुख वा प्रतिनिधि	शसस्त्र प्रहरी बल नम्बर ३२ गण बाँगेसिमल सुर्खेत	
१६		प्रमुख वा प्रतिनिधि	कर्णाली प्रदेश प्रहरी कार्यालय	
१७		प्रमुख वा प्रतिनिधि	जिल्ला प्रहरी कार्यालय प्रमुख	
१८	सरीता चौधरी	नगर कार्यपालिका सदस्य	वीनपा २	९८६७२७६७४८
१९	लक्ष्मि चौधरी	नगर कार्यपालिका सदस्य	वीनपा १०	९८६२२१२०८८
२०	तृष्णा विक	नगर कार्यपालिका सदस्य	वीनपा ११	९८१५५८७११२
२१	रचना बाँठा	नगर कार्यपालिका सदस्य	वीनपा १३	९८१६५५६८७८
२२	प्रकाश पौडेल	सदस्य सचिव	वीरेन्द्रनगर नपा	९८६८२२९५९८

अनुसूचि ६

वातावरण विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूको विवरण

क्रस	नाम थर	पद	ससम्पर्क न.
१	खिमलाल देवकोटा	संयोजक	९८४८०३९९८८
२	दिनेश खत्री	सदस्य	९८५८०९९०९९
३	सरीता चौधरी	सदस्य	९८६७२७६७४८
४	यामलाल गिरी	आमनन्त्रित सदस्य	९८५८०५३०७०
५	प्रकाश पौडेल	सदस्य सचिव	९८५८०५२७९८

अनुसूचि ७

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको विवरण

वडा विपद् व्यवस्थापन समितिको विवरण

वडा न १ वडा विपद् व्यवस्थापन समिति			
क्रस	नाम थर	पद	ससम्पर्क नम्बर
१	दिनेश खत्री	वडा अध्यक्ष	९८५८०९९०९९
२	हरी प्रसाद पौडेल	वडा सदस्य	९८४८०२८३९५
३	दिपेश गिरी	वडा सदस्य	९८४४८५९४९०
४	मनमाया वि क	वडा सदस्य	९८२२४०२१५३
५	वेलु दर्लामी	वडा सदस्य	९८६४९४४६३०
६	डिल बहादुर बस्नेत	सुरक्षा निकाय	९८४८०५०४३४
७	अमित थानी	स्वास्थ्य चौकी	९८४९३८९९५९

८	बम कुमारी जि सी	सामुदायिक बन	९८४८०१८१०७
९	मञ्जु सुनार	रेडक्रस उपशाखा	९८५८०५०८०२
१०	याम कुमारी भुजेल	टोल विकाश	९८४८०१०४९३७
११	डम्मर सोडारी	विधालय	९८४८२४१४४४
१२	रवि पुरी	युवा क्लब	९८४८२१५८१०
१३	सपना गौतम	सदस्य सचिव	९८४८८८०१२२

वडा न २ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र. सं.	नाम थर	पद	संस्पर्क नम्बर
१	गज बहादुर बुढा	वडा अध्यक्ष	९८४८०५०७४९
२	गीतादेवी सुनार	वडा सदस्य	९८४९०२०७११
३	रमेश चौधरी	वडा सदस्य	९८४८०३९०२६
४	मोहन सुनार	वडा सदस्य	९८४९६७९१९५
५	सरीता चौधरी	वडा सदस्य	९८६७२७६७४८
६	डिल बहादुर बस्नेत	सुरक्षा निकाय	९८४८०१२३१२
७	दुर्गा न्यौपाने	रेडक्रस उपशाखा	९८४४८०८१९३
८	गोपाल खड़का	युवा क्लब	९८५८०५२०४८
९	याम प्रसाद अधिकारी	स्वास्थ्य चौकी	९८४८२१५०८६
१०	हरी बहादुर बुढा	विधालय	९८६६८९६३५९
११	नेत्र बहादुर सुनार	सामुदायिक बन	९८६४९४००७२
१२	भगवती उपाध्याय	टोल विकाश	९८४८०३९७०६
१३	लोक बहादुर के सी	सदस्य सचिव	९८४८०४००४८

वडा न ३ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

अ	नाम थर	पद	संस्पर्क नम्बर
१	विनोद सिंह विष्ट	वडा अध्यक्ष	९८५८०६१५००
२	रमिला सोनि विःक: श्रीपाईली	वडा सदस्य	९८४८०३७४९९
३	शेर बहादुर थापा	वडा सदस्य	९८४८०४८७०६
४	सविन चालिसे	वडा सदस्य	९८४४८९८९१७
५	सरस्वती थापा रोकाय	वडा सदस्य	९८४८२११३३७
६	रामलाल अधिकारी	सदस्य	
७	बसन्त रेग्मी	सदस्य रेडक्रस	९८४८०६८७४७
८	इन्द्रा हमाल	सदस्य विधालय	९८५८०५१०७६
९	डिल बहादुर खड़का	सदस्य	
१०	रतिमान सिंह	सदस्य सामुदायिक बन	९८५८०६१५००
११	नरेश कुमार खड़का	सदस्य टोल विकाश	
१२	कलाधर सापकोटा	सदस्य टोल विकाश	९८५८०९०२५१
१३	चन्द्र बहादुर विष्ट	सदस्य टोल विकाश	९८४८०७७१४०
१४	सुर्य कार्की	सदस्य	
१५	भिम बहादुर खड़का	सदस्य सचिव	९८४८०३९९९६

वडा न ४ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	संस्पर्क न.

१	शेर बहादुर के. सी.	अध्यक्ष	९८४८९५६९२३
२	टिका कुमारी घले	उपाध्यक्ष	९८४८०४९४७२
३	डम्मरी नेपाली	वडा सदस्य	९८४८२७८७९४
४	अम्मर बहादुर कार्की	वडा सदस्य	९८६८६४४९४५
५	रामकृष्ण दमाई	वडा सदस्य	९८४८९०५०६९
६	शम्भु प्रसाद पन्त	सदस्य	९८४८०३८४०४
७	मनिराम भण्डारी	सदस्य	९८५८०५१४४३
८	खड्ग बहादुर नेपाली	सदस्य	९८४८०३७०८८
९	पार्वती धौलाकोटी	सदस्य	९८४८०४९९९९
१०	श्याम क्षेत्री	सदस्य	९८४८२५०१२१
११	गणेश कुमार गिरी	सदस्य	९८४८०७८४००
१२			
१३	नगर प्रहरी प्रतीनिधि	सदस्य	१००
१४	अम्मर बहादुर कार्की	सदस्य	९८६८६४४९४५
१५	शम्भु प्रसाद उपाध्याय	सदस्य सचिव	९८४८३००३२७

वडा नं ५, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.
१	लोक बहादुर शाही	अध्यक्ष	९८६८२२९५९८
२	नम्रता कार्की	वडा सदस्य	९८९२५३०००८
३	गीता विश्वकर्मा	वडासदस्य	९८४८९०६४७०
४	बासुदेव आचार्य	वडासदस्य	९८५८०५२४३७
५	यरोन्द्र थापा	वडासदस्य	९८४८०५११५४
६	लिलाराम सुवेदी	सदस्य	९८४८०४९८४४
७	रमेश केसी	सदस्य	९८४८०३८७००
८	कृष्ण प्रसाद पंगेनी	सदस्य	९८४८०४७४६३
९	नगर प्रहरी प्रतीनिधि	सदस्य	१००
१०	हरीमाया आचार्य	सदस्य	९८४८०६९००
११	देव प्रसाद भण्डारी	सदस्य	९८४८०४०५७१
१२	दिनेश साप्कोटा	सदस्य सचिव	९८४४८४३५०३
१३			
१४			

वडा नं ६ वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.	नाम थर	पद	संसम्पर्क नं.
१	जनक बहादुर रावल	अध्यक्ष	९८४८०४९३३७
२	कमला नेपाली	उपाध्यक्ष	९८६८२२४६३७
३	मिरा पन्त	वडा सदस्य	९८४८०५१८४४
४	दुर्गा प्रसाद साप्कोटा	वडा सदस्य	९८५८०३७९६१
५	कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठ	वडा सदस्य	९८५८०५०९६६
६	उत्सव प्याकुरेल	सदस्य रेडक्रस	९८५८०५१४९६
७	लक्ष्मी गुरु	सदस्य	९८४८११८५८३
८	सुनिता खड्का	सदस्य	९८४८०९०४५७
९	हिक्मत मल्ल	सदस्य	

१०	पदम बहादुर खड़का	सदस्य	
११	दुण्डीराज अधिकारी	सदस्य	
१२	नगर प्रहरी	सदस्य	
१३	नगर स्वास्थ्य	सदस्य	
१४	देव प्रसाद मुलेल	सदस्य सचिव	९८४८०२८०६८

वडा न ०७ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति			
क्रस	नाम थर	पद	ससम्पर्क न.
१	धुव कुमार चपाई	अध्यक्ष	९८५८०२२२१५
२	यामनारायण आचार्य	सदस्य	९८५८०५४९९०
३	दिलिप कुमार वारले	सदस्य	९८५८०५००६६
४	चन्द्रा कुमारी नेपाली	सदस्य	९८४८०७४८५०
५	निरक बहादुर थापा	सदस्य	९८५८०५००९६
६	मोती प्रसाद चपाई	सदस्य	९८४८०२७६३८
७	नगर प्रहरी	सदस्य	१००
८	देव प्रसाद गौतम	सदस्य	९८५८०५२६८७
९	लक्ष्मी रेग्मी	सदस्य	
१०	कृष्णा कुमारी शाही	सदस्य	९८४८०६८२५७
११	एकता गौतम	सदस्य	
१२	डिल्ली राम चपाई	सदस्य	
१३	विष्णु कुमारी ढकाल	सदस्य सचिव	९८६८०९२९३४
१४			

वडा न ८ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति			
क्रस	नाम थर	पद	ससम्पर्क न.
१	टिकाराम शर्मा	अध्यक्ष	९८४८०२३७८३
२	सुमित्रा कोईराला	सदस्य	९८४८०४८९९९
३	चन्द्रा कुमारी दमाई	सदस्य	९८६८९८०५१२
४	नेत्र बहादुर ठाडा	सदस्य	९८६६७६९५०६
५	होमलाल भण्डारी	सदस्य	९८६८९२९९९५
६	धनप्रसाद देवकोटा	सदस्य	९८६८९०६०६१
७	ओम बहादुर खड़का	सदस्य	९८४८०२४५५३
८	डिला धमला	सदस्य	९८४८०३९४९०
९	विविन पोखेल	सदस्य	९८४९५३९९३९
१०	सुशिल गौतम	सदस्य	९८४८२७६४४५
११	नगर प्रहरी	सदस्य	०८३५२०२२२
१२	अन्जु ज्ञावाली	सदस्य सचिव	९८४८००३५६१
१३			
१४			

वडा न ९ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	संस्मर्क न.
१	ऋषि गिरी	वडा अध्यक्ष	९८४८०३२८३०
२	गोरी रावत	वडा सदस्य	९८४८२९००९६
३	भीम बहादुर गुरुड	वडा सदस्य	९८५८०६०९४०
४	मान बहादुर चौधरी	वडा सदस्य	९८४८०४९४७४
५	रत्ना नेपाली	वडा सदस्य	९७४२२९८७३६
६	छविलाल कसेरा	सुरक्षा निकाय	९८६६८९५८१६
७	हरि प्रसाद गौतम	विधालय	९८६३२५८३२
८	ललित गुरुड	रेडक्स उपशाखा	९८६८४४६६५
९	नरेश्वरी शाही	स्वास्थ्य चौकी	९८४८९९८६९८
१०	किशन बहादुर शाही	सदस्य	९८४३९६३६१३
११	गीता खाण	सदस्य	९८४८९६९३४४
१२	दिपक के सी	युवा कलव	९८६४७२४०३७
१३	टेक बहादुर बी सी	सदस्य सचिव	९८४८०२६१०५

वडा न १० , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	संस्मर्क न.
१	डिल बहादुर रखाल	वडा अध्यक्ष	९८४८०४९९१८
२	लक्ष्मि चौधरी	वडा सदस्य	९७६२२१२०८८
३	मनोहरलाल आर्चाय	वडा सदस्य	९८४८०३७९९९
४	बीर बहादुर बस्नेत	वडा सदस्य	९८६७८७६५९४
५	सन्ध्या परियार	वडा सदस्य	९८४८०२०९९४
६	हरी रोकाय	सुरक्षा निकाय	९८५८०९०९९८
७	नन्द बि.सी	रेडक्स उपशाखा	९८४८०५०५२५
८	भक्त बहादुर शाही	विधालय	९८४८०३९८०८
९	लक्ष्मि बि: क	सामुदायिक बन	९८६०७०३५६८
१०	तिर्थराज कोईराला	हुलाक	९८४८०३८४७८
११	केशव ढकाल	स्वास्थ्य चौकी	९८४८१६६२२४
१२	मोति प्रसाद खनाल	युवा कलव	९८५८०६०८५५
१३	कुलनारायण भट्टराई	टोल विकाश	९८४८१२२७००
१४	कमलापति जैसी	टोल विकाश	९८४१८४६२२९
१५	मनोज पौडेल	सदस्य सचिव	९८४८३४७३८५

वडा न ११ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	संस्मर्क न.
१	खिमलाल देवकोटा	वडा अध्यक्ष	९८४८०२९९८
२	तृप्ती बि क	वडा सदस्य	९८१५५८७११२
३	टोपलाल तिवारी	वडा सदस्य	९८४८०३८८९१
४	लक्ष्मि कुमारी चुनारा	वडा सदस्य	९८४८१६१२९९
५	रत्न बहादुर चन्द	वडा सदस्य	९८४२७६८५८१
६	हरी भक्त रोकाय	सदस्य	९८५८०९०९९८
७	हिरालाल ढकाल	रेडक्स उपशाखा	९८४४८१५२९३
८	हेम प्रकाश वास्कोटा	रेडक्स उपशाखा	९८४८०४८७७७

९	नवराज गौतम	सदस्य	९८५८०७८४६६
१०	टोप बहादुर खड़का	सदस्य	९८५८०९००५०
११	शुशिला सापकोटा	सदस्य	९८६६७९४०७२
१२	वीर बहादुर विश्वकर्मा	सदस्य	९८४८१६१२९९
१३	भरत पुरी	सदस्य	९८४८२८३६६६
१४	लक्ष्मी चपाई	सदस्य	९८४८०२४२२७
१५	प्रविन्ता कुवस्नेत	सदस्य सचिव	९८४८०३७१६१

वडा नं १२, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति			
क्र.सं.	नाम / थर	पद	सम्पर्क नं.
१	चुडामणी चपाई	अध्यक्ष	९८५८०३८८७३
२	यामुना नेपाली	उपाध्यक्ष	९८४८१९२३४२
३	सन्त बहादुर सारु	सदस्य	९८५८०७८४९८
४	गंगाराम लामिछाने	सदस्य	९८४८१५७३९३
५	हृदय कुमार आले	सदस्य	९८४८०३८५२६
६	टिकाराम आचार्य	सदस्य	९८४८०५१६४७
७	श्रीपाल सारुमगार	सदस्य	९८५८०४९९४९
८	चन्द्र ब. थापा	सदस्य	१००
९०	भीम रोकाय रिजाल	सदस्य	९८५८०५६५४५
११	गिता बटला	सदस्य	९८४८०७६५७०
१२	पुर्णलाल तिमिल्सेना	सदस्य	९८४८०७४२७२
१३	यामुना सुनार	सदस्य	
१४	उत्तम अधिकारी	सदस्य सचिव	९८४८०५१०९९

वडा नं १३, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति			
क्रस	नाम थर	पद	सम्पर्क न.
१	दिपेन्द्रराज कोइराला	वडा अध्यक्ष	९८५८०४७३९४
२	गोमा नेपाली	वडा सदस्य	९८४८१०५६०
३	रत्न बहादुर बोहोरा	वडा सदस्य	९८६८२३०७०६
४	खड्ग घटी	वडा सदस्य	९८५००५२०५४
५	दिपा कुमारी गौतम	वडा सदस्य	
६	चतुर्भज गौतम	सदस्य श्वा चौ प्रतिनिधि	९८४८०४७४५०
७	रत्न प्रसाद रेग्मी	सदस्य विद्यालय प्रतिनिधि	९८४४७०८०८०
८	विन्दु सुवेदी	सदस्य शहकारी प्रतिनिधि	९८१९५२२५०
९	कर्ण बहादुर शाही	सदस्य प्रहरी प्रतिनिधि	९८४८०३५४९३
१०	रविन्द्र लामिछाने	सदस्य युवा क्लब प्रतिनिधि	९८६२२१२२
११	उत्तम प्रसाद आचार्य	सदस्य रेडक्रस प्रतिनिधि	९८५८०५३२३९
१२	भुवन वली	सदस्य टोल विकास प्रतिनिधि	
१३	प्रविन्ता वस्नेत	वडा सचिव	९८४८०३७१६१

वडा न १४, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	सम्पर्क न.
१	देव बहादुर रोकाया	वडा अध्यक्ष	९८४८०३६१०६
२	कल्पना दमाई	वडा सदस्य	९८६५१३९९४९
३	तिला कुमारी गौतम	वडा सदस्य	९८४८१६३३८७
४	प्रेमदेवि सारु मगर	वडा सदस्य	९८६९६४८२८८
५	मन बहादुर बुढा मगर	वडा सदस्य	९८२४५५०८३८
६	ईन्द्र प्रसाद अधिकारी	सदस्य प्रहरी प्रतिनिधि	९८६८९३६५८५
७	याम प्रसाद भण्डारी	सदस्य रेडक्रस प्रतिनिधि	
८	शिशिर कुमार अधिकारी	सदस्य श्वा चौ प्रतिनिधि	९८५८०४३४४१
९	केशर प्रसाद भटराई	सदस्य विद्यालय प्रतिनिधि	९८६८१६७३९९
१०	गंगा बुढा	सदस्य सामुदायिक बन प्रतिनिधि	९८४८१०७०९८
११	दुर्गा बहादुर फौजा	सदस्य युवा क्लब प्रतिनिधि	९८४८११९६१६
१२	नगेन्द्र राना	सदस्य टोल विकास प्रतिनिधि	
१३	ठाकुर प्रकाश भण्डारी	वडा सचिव	९८४०१४९४३७

वडा न १५ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	सम्पर्क न.
१	कृष्ण बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	९८४००७५७२७
२	तिल बहादुर पुन	वडा सदस्य	९८४४८७३६८६
३	गणेश कुमार चन्द	वडा सदस्य	९८६८९०९४४८
४	धर्मा वि सी	वडा सदस्य	९८६९९०२६६
५	मीना थापा बी क	वडा सदस्य	
६	पुर्ण बहादुर खत्री	सदस्य सामुदायिक बन प्रतिनिधि	९८४४८७६०९२
७	माया राम शर्मा	सदस्य श्वा चौ प्रतिनिधि	९८४८०६०८२५
८	अशोक कोइराला	सदस्य रेडक्रस प्रतिनिधि	९८४८१६१५२४
९	विष्णु पोखरेल	सदस्य सहकारी प्रतिनिधि	
१०	मान बहादुर खत्री	सदस्य टोल विकास प्रतिनिधि	
११	शिव प्रसाद पोखरेल	सदस्य विद्यालय प्रतिनिधि	९८४८०७६४२४
१२	.....	सदस्य प्रहरी प्रतिनिधि	१००
१३	सर्वजित वली	वडा सचिव	९८४८०४९९०८

वडा न १६ , वडा विपद् व्यवस्थापन समिति

क्रस	नाम थर	पद	ससम्पर्क न.
१	डण्ड बहादुर विश्वकर्मा	वडा अध्यक्ष	९८४८१२२५०८
२	दुर्गा वली	वडा सदस्य	९८७८०१२४०३
३	हेमराज ढकाल	वडा सदस्य	९८६६७७३२९९
४	लाल बहादुर छन्तेल	वडा सदस्य	९८४८११७६९७
५	रेशम कली साकी	वडा सदस्य	९८४८१७५२३८
६	राज कुमार सापकोटा	सदस्य विद्यालय प्रतिनिधि	९८४८११०६४६

७	.....	सदस्य प्रहरी प्रतिनिधि	९८६४८१६९१४
८	लोक बहादुर खडका	सदस्य सामुदायिक बन प्रतिनिधि	९७४८०३८४४६
९	याम बहादुर रास्कोटी	सदस्य टोल विकास प्रतिनिधि	९८६०५३६२०३
१०	कमला पुलामी	सदस्य टोल विकास प्रतिनिधि	९८४८२३२८९८
११	हेम कुमार दर्लामी	सदस्य युवा क्लब प्रतिनिधि	९८१४५४९९८२
१२	रेडक्स	सदस्य रेडक्स प्रतिनिधि	
१३	तस्विर वि क	वडा सचिव	९८४८०३९५९४

अनुसुचि ८
नगरपालिका तथा वडा स्तरमा रहेको विपद् व्यवस्थान कोष :

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको हाल वडा तथा नगर तहमा विपद् कोष स्थापना गरीएको छ र हाल वडा तहमा रहेको कोष र नगरतहमा रहको कोषको रकम निम्नानुसार रहेको छ । साथै उक्त कोष सञ्चालनको लागी कोष सञ्चालन निर्देशिका तयार गरी परीचालन गरीएको छ ।

क्रस नगर तथा वडाहरु	कोषको रकम	कैफियत
नगरपालिका	दश लाख	१०,००,०००
वडा न १	पांच लाख पचास हजार	५,५०,०००
वडा न २	दुई लाख	२,००,०००
वडा न ३	चार लाख	४,००,०००
वडा न ४	चार लाख	४,००,०००
वडा न ५	एक लाख पचहत्तर हजार	१,७५,०००
वडा न ६	तिन लाख पचास हजार	३,५०,०००
वडा न ७	दुई लाख	२,००,०००
वडा न ८	तिन लाख पच्चिस हजार	३२५०००
वडा न ९	एक लाख पैसठठी हजार	१६५०००
वडा न १०	छ लाख उनानब्बे हजार	६८९०००
वडा न ११	चार लाख सैतिस हजार	४३७०००
वडा न १२	तिन लाख पच्चिस हजार	३२५०००
वडा न १३	चार लाख	४०००००
वडा न १४	तिन लाख पचास हजार	३५००००
वडा न १५	तिन लाख पचास हजार	३२५०००
वडा न १६	तिन लाख	३०००००

अनुसुचि ९
वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको वडागत रूपमा भएका उद्धार सामाग्रीहरु

१. आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा रहेका सामाग्रीहरुको विवरण

क्र स	सामाग्रीको नाम	परीमाण
क	कम्प्युटर सुचना प्रविधिका सामाग्री	
१	ल्यापटप ,एण्टिभाईरस ,माइक्रोसफट अफिस ३६५ सफ्टवेयर	१
२	डेस्क्टप कम्प्युटर, एण्टिभाईरस ,माइक्रोसफट अफिस ३६५ सफ्टवेयर	१
३	सामसुङ्ग टयावलेट	६
४	हार्ड डिस्क	६
५	कम्प्युटर, मोनिटर	१
६	युपिएस	१
७	प्रोजेक्टर	१
८	प्रिन्टर	१
९	पावर व्याक इन्भटर , सोलार	१ सेट
१०	जि पि एस	४
११	एकटेन्सन कड	२
ख	खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरु	
१२	लाइफ ज्याकेट	८०
१३	फाईर स्टुगेसर	२ वटा
१४	फस्ट एड किड	१ वटा
१५	टिनको बाकस	२ वटा
१६	फाईर बल हुक	८० वटा
१७	रवर बोट	२ वटा
१८	रवर टयुव	२० वटा
ग	फर्निचर सामाग्रीहरु	
१९	स्टिल दराज	२ वटा
२०	रिभलिया चियर	१
२१	सिम्पल चियर	२ वटा
२२	कम्प्युटर, टेवल	१
२३	अफिस टेवल	२ वटा
२४	फाईल रयाक	२ वटा
२५	जेनेरेटर ६२ केम्बि	१
२६	टिभि ६५ इनच	१
२७	माउन्टेन क्यामेरा	१
२८	ल्यापटप सेट	१
२९	पावर व्याकअप	१
३०	VHF Set,	१८ सेट
३१	Repeater tower	२ सेट
३२	मल्टफंगसनल प्रिन्टर र कार्टेज	१ सेट
३३	फाईर फाईटर डेस सेट	१० सेट

२. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको वडागत रूपमा भएका उद्धार सामग्रीहरु

वडा न	वडा कार्यलयमा रहेका सामग्रीहरु	परीमाण	अवस्था
१	रेनकोट,टर्च , डोरी पञ्जा,	१ सेट	कमजोर अवस्था
	प्राथामिक उपचार बाकस	१	
	गैठि,बेल्वा, सावेल,	१ सेट	राम्रो
८	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था
९	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था
१०	बेल्वा,गैठि,टोपि,रेनकोट,बुट,सप्पल	३ सेट	
	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
११	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था
	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था
१३	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था
१४	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था
१५	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	
१६	प्राथामिक उपचार बाकस	१ सेट	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१ सेट	कमजोर अवस्था

अनुसुचि ११

१. वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा न्युन लागतमा आधारित वायो ईन्जीनियरिङ तालिम प्राप्त जनशक्तिहरु

क्र.स	सहभागी नाम	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	शान्ती वि.क	वि.न.न.पा १	९८६८०४३९०२
२	हरिमाया कार्कि	वि.न.न.पा २	९८४८९६०४५१
३	चन्द्र वहादर थापा	वि.न.न.पा ३	९८४८९३८२२७
४	हरि लाल खन्ति	वि.न.न.पा ४	९८६३३८४५९६
५	सर्जिना गिरी	वि.न.न.पा ४	९८२४५४९४७०
६	सान्ता खड्का	वि.न.न.पा ५	९८६८०८९७०६
७	उमा खड्का	वि.न.न.पा ५	९८२४५१५११०
८	राम चन्द्र गौतम	वि.न.न.पा ६	९८४८०२७२९६
९	राधा हमाल	वि.न.न.पा ७	९८६१५९८८१४
१०	भुपेन्द्र अधिकारी	वि.न.न.पा ७	९८४८०७६०८६
११	सन्ध्या आचार्य	वि.न.न.पा ८	९८६६१७१९६२
१२	वेसु थानी	वि.न.न.पा ९	९८६२६८९५०३
१३	प्रभा कुमारी विश्वकर्मा	वि.न.न.पा १०	९८६८९५५४६८
१४	निशान चंद्र	वि.न.न.पा १०	९८४३७५५५८५
१५	माय राम शर्मा	वि.न.न.पा ११	९८५८०५८७३५
१६	पार्वती थापा	वि.न.न.पा १२	९८६८६८४०८०
१७	दया राम चौधरी	वि.न.न.पा १३	९८४८२९३४६६

१८	राज कुमारी विष्ट	वि.न.न.पा १४	९८४८३९४६०७
१९	देव कुमारी वि.क	वि.न.न.पा १५	९८४८११५६७३
२०	सन्तोष राना	वि.न.न.पा १६	९८६३१६२७३०
२१	भरत कुमार वि.क	वि.न.न.पा १६	९८६१९८२७३२

२. आपतकालिन खानेपानि तथा सरसफाई स्वच्छता

क्र.सं	सहभागी नाम	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	दिनेश विश्वकर्मा	वि.न.न.पा ४	९८२२१५२६५८
२	देव प्रशाद चालिसे	वि.न.न.पा ६	९८४८०४७७८३
३	विशाल बहादुर मगर	वि.न.न.पा ९	९८२४५७८८०६
४	कुल बहादुर बृद्धा	वि.न.न.पा ३	९८४८१९४९०१
५	मिना खत्री	वि.न.न.पा ४	९८४८३८८०७६
६	भुभिशरा भट्टराई	वि.न.न.पा ११	९८४८१५६१९४
७	उशा पहाडी	वि.न.न.पा ५	९८४८८९७७०
८	अनिश श्रेष्ठ	वि.न.न.पा ९	९८१९५०९३३५
९	तेजु घर्ति	वि.न.न.पा १३	९८४२२१९७८६
१०	गिता रावत	वि.न.न.पा १२	९८६८३५३१४२
११	मोहन प्रशाद चालिसे	वि.न.न.पा १४	९८५८०६००२१
१२	लक्ष्मि आचार्य	वि.न.न.पा ८	९८४८१५८६०१
१३	विमला थापा	वि.न.न.पा १०	९८४८०६३०००
१४	तुल्सि शाहि	वि.न.न.पा ७	९८४४८७५६०३
१५	शान्त बहादुर छन्त्याल	वि.न.न.पा १६	९८४८२३३३३०
१६	गगान बहादुर थापा	वि.न.न.पा ८	९८४८२८६८०
१७	जमुना पोख्रेल	वि.न.न.पा ८	९८४८७८०१८१

३. स्वयम सेवक : क्याडे तालिम प्राप्त जनशक्तिहरु

क्रसं	नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	सिता कुमारी वलि	वीरेन्द्रनगर १०	९८४८१२३८६४
२	शेर बहादुर चौधरी	वीरेन्द्रनगर १०	९८६५१४२२९८
३	खगेन्द्र रेग्मि	वीरेन्द्रनगर ९	९८२५५६७१५०
४	अनिश श्रेष्ठ	वीरेन्द्रनगर ९	९८१९५०९३३६
५	विर बहादुर वलि	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८०५११९०
६	सुरज श्रेष्ठ	वीरेन्द्रनगर ९	९८१८८६५९१७९
७	अनन्त श्रेष्ठ	वीरेन्द्रनगर ९	९८६८१२३३९९
८	सर्गिता शर्मा	वीरेन्द्रनगर १०	९८१९५३३४४०
९	कृष्ण बहादुर शाहि	वीरेन्द्रनगर ९	९८४३९६३६१३
१०	टिकाराम न्यौपाने	वीरेन्द्रनगर ९	९८६१७९६३९६
११	रमेश नेपाली	वीरेन्द्रनगर १०	९८६०१७९६३९६
१२	राज बहादुर बृद्धा	वीरेन्द्रनगर ९	९८६७७३२५३४
१३	कुल बहादुर भट्टराई	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८०२२७००
१४	प्रदिप दाहाल	वीरेन्द्रनगर ७	९८४५६२८३२५
१५	निरुता बर्तौला	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८००५६५७
१६	टिका चालिसे शाही	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८०३७४०९

१७	हीरा बुढा मगर	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८२२९५३२
१८	इन्द्र बहादुर के.सि.	वीरेन्द्रनगर ९	९८६४७२४०३७
१९	राज बहादुर बुढा	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८९९४९२०
२०	चन्द्रावति अर्याल	वीरेन्द्रनगर ९	९८४८०४०६८४
२१	कमल थापा	वीरेन्द्रनगर ९	९८२२५३०६०९
२२	नविना कार्कि	वीरेन्द्रनगर ९	९८६४७४०६९२
२३	लाल बहादुर चौधरी	वीरेन्द्रनगर १०	९८६६२१७३६५
२४	राज कुमारी विसि	वीरेन्द्रनगर ९	९८४९७७९१४

अनुसुचि १२
नेपाली सेनामा रहेका उद्धारका सामाग्री निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं.	भएको उद्धार सामाग्री विवरण	परिणाम	कैफियत
१	छालाको पंजा	४ जोर	
२	पिक	५ थान	
३	कम्मल	१६ थान	
४	सावेल	५ थान	
५	गल	२ थान	
६	अरिन नियन्त्रक लो/ठुलो सानो	९ थान	
७	फरुवा	२ थान	
८	Carabineers steel HMS Scaw	१ थान	
९	life jacket	८९ थान	
१०	सेफ्टी हेल्मेट	३५ थान	
११	फोल्डड स्ट्रेचर	५ थान	
१२	नाईलन डोरी	२२ थान	
१३	पाल (सानो)	८ थान	
१४	प्राथमिक उपचारको बक्स	९ थान	
१५	घन	२ वटा	
१६	छालाको बुट	४ जोर	
१७	हेलिमेट लाइट	६ थान	
१८	स्वाट्रटर	७ थान	
१९	बाक्स	१ थान	
२०	क्रोवार	१ थान	
२१	वल कटर मेशिन	१ थान	
२२	हाते साइरन	१ थान	
२३	च्याक	२ थान	
२४	जम्प सुट	४ थान	

२५	वाटर बोटल	४ थान	
२६	प्लास्टिक गुन्डि	१७ थान	
२७	व्याक प्याक पम्प	२ थान	
२८	च्यापलिङ्ग डोरी	२०० मिटर	
२९	आ.म'. भन्याड २० फिट	२ थान	
३०	Earthquake Alarm	१ थान	
३१	खना पकाउने डिक्ची	२५ थान	
३२	डाङु/पनियु	८ थान	
३३	थाल/कचौरा	२५ / २५ थान	
३४	महिलाको लागि धोति कपडा	८ थान	
३५	पपलिन कपडा	५० थान	
३६	ट्राफिक भेष्ट	२० थान	
३७	ईल्डर फायर एक्सटिङ्ग गुर्डसर बल	२ गोटा	

अनुसुची -१३

जिल्ला प्रहरी कार्यालय र अन्तर्गतका कार्यालयमा रहेका उद्धारका सामाग्री

सि.नं.	भएको उद्धार सामाग्री विवरण	परिणाम	कै.
१	सावेल	८ थान	
२	अग्नि नियन्त्रक ठुलो/सानो	३ थान	
३	षिख वबअपभत	५५ थान	
४	प्लाष्टिक हेल्मेट	८ थान	
५	स्ट्रेचर	११ थान	
६	सानो मेघाफोन	६ थान	
७	नाईलन डोरी	१०० मिटर	
८	पाल (सानो)	८ थान	
९	प्राथमिक उपचारको बक्स	७ थान	
१०	बन्वरो	१ वटा	
११	बेल्चा	३ वटा	
१२	आरा	१ वटा	
१३	रबर ट्युब	४ वटा	
१४	गैटी	८ वटा	
१५	बाल्टिन	२ वटा	
१६	गम बुट	२ जोर	
१७	आगो निभाउने	४ वटा	

अनुसूची-१४

: सशस्त्र प्रहरी बल रक्तकाली गण र अन्तर्गतका युनिटमा रहेका उद्धारका सामग्रीहरु

सि.नं.	भएको उद्धार सामग्री विवरण	परिणाम	कै.
१	वाटर पुफ ज्याकेट	४९ थान	
२	विपद् उद्धारमा प्रयोग हुने पंजा फरक फरक कलरका	२६४ जोर	
३	पिक	१४ थान	
४	प्लास्टिक डोरी	७ रोल	
५	कपडाको पंजा	७७० जोर	
६	विपद् उद्धारमा प्रयोग हुने मास्क	९७० थान	
७	सावेल	१७ थान	
८	गल	६ थान	
९	अग्नि नियन्त्रक ठुलो / सानो	११ थान	
१०	फरुवा	४ थान	
११	रक हेल्मेट	२ थान	
१२	Carabineers steel HMS Scaw	१० थान	
१३	Stcl and twist	५ थान	
१४	tulular sling 16 mm× 120 mm	५ थान	
१५	Jay ii	५ थान	
१६	tubular sling 16mm×90 mm	५ थान	
१७	Agent	५ थान	
१८	Jammer elevator links	५ थान	
१९	bud	५ थान	
२०	work glove close	५ जोर	
२१	Big river oxy bag	५ थान	
२२	life jacket	२ थान	
२३	Fire suce	१० थान	
२४	प्लाष्टिक हेल्मेट	४३ थान	
२५	फोलडिङ स्ट्रेचर	७थान	
२६	सानो मेघाफोन	२ थान	पिन भाँचिएको
२७	नाईलन डोरी (Red 88 m/Blue 50m)	२ रोल	
२८	आरा	१ थान	
२९	पाल (सानो)	१४ थान	

३०	प्राथमिक उपचारको बक्स	२ थान	
३१	ठुलो पाल (Big tent)	१५ थान	
३२	सानो पाल (Small tent)	१० थान	
३३	डोम टेन्ट	९७ थान	
३४	जेनेरेटर	२ वटा	
३५	तारपोलीन पाल	४८ थान	
३६	सिढी	५ वटा	
३७	Search light	१ सेट	
३८	Mattress	१३ थान	
३९	इलेक्ट्रिक चेन आरा	१ सेट	चेनको ब्लेट खिएर काम नगरेको
४०	Reciprocating saw	१ सेट	
४१	Demolition Hammer	१ सेट	
४२	FIT Bit Demolition Hammer	२ सेट	
४३	Pointed Bit Demolition Hammer	२ सेट	
४४	Hammer Large	१ सेट	
४५	Rotetory Rescue Saw (Power cutter)	३ सेट	
४६	Metal cutting Blade	१३ सेट	२ पिस सेटमा जोडेको समेत
४७	Concrete cutting Blade	१ वटा	
४८	Rotatory Drill machine	१ सेट	
४९	Rotatory Hammer Drill With Bit (40 mm)	१ सेट	
५०	Rotatory Hammer (52 mm)	१ सेट	
५१	Chipping Hammer (Hm0210t)	१ सेट	
५२	235mm circular Saw	१ सेट	
५३	Petrol Chain Saw	१ सेट	
५४	Extension Cord	१ थान	
५५	Brown Colour Working Gloves	१३ जोर	
५६	Red Colour Working Gloves	२५ जोर	
५७	Hydraulic Bottle Jack	१ सेट	
५८	Come Along (Small / Large)	२ सेट	
५९	Axe With Rubber Grip	१ थान	
६०	Pliers	१ थान	

६१	Adjustable Wrench	१ सेट	
६२	Key Hole Saw	१ सेट	
६३	Pipe Wrench	१ सेट	
६४	Vise Grip	१ सेट	
६५	h]g]/6/ (5KVA)	१ सेट	
६७	d]h/ ^a 6]k	१ सेट	
६८	Head Lamp	८ थान	
६९	Ear protection	१ सेट	
७०	500 mm Blower With Ventilation Duct	२ सेट	
७१	Qmf]af/	८ थान	
७२	Halogen Light	१ सेट	
७३	Bott Cutter(Large / Small)	२ सेट	
७४	Safety Glasses	५ सेट	
७५	Solar Lamp	१ थान	
७६	df:s	२०० थान	
७७	Jacket (Red colour)	२९ थान	
७८	Jammer	७ थान	
७९	Figure Eight Carabinar	१६ थान	
८०	Plain Carabinar	६ थान	
८१	Screw Carabinar	२१ थन	
८२	Seat Harness	८ थान	
८३	Chest Harness	९ थान	
८४	Black Colour Prusik	५ थान	
८५	Blue Colour Prusik	४ थान	
८६	Yellow Colour Prusik	५ थान	
८७	Waist Bag	२३ थान	
८८	Static Rope (50 m.)	४ थान	
८९	Static Rope (20 m.)	३ थान	
९०	Static Rope (30 m.)	६ थान	
९१	Mountaineering Axe	१ सेट	

९२	Combined Harness	३ थान	

९३	Rappling/Climbing Gloves	५ सेट	
९४	Picket	५ सेट	
९५	Dynamic Rope (200M. Roll)	१ रोल	
९६	Rope Desender	१ थान	
९७	Pulley	१ थान	
९८	Fire Ladder	१ थान	
९९	Throwing type Firescue	१० थान	
१००	Gas Mask	१ सेट	
१०१	Fire Gloves	१ जोर	
१०२	Fire Helmet	१ थान	
१०३	Fire Blanket	१ सेट	
१०४	Fire Rope	१ थान	
१०५	Fire Boot Leather	१ जोर	
१०६	Eye Protection	१ सेट	
१०७	Fire Suit माथिको मात्र	७ जोर	
१०८	BA set With Oxygen Cylinder	१ सेट	
१०९	बाल्टि	५ थान	
११०	Australion Fire Fighting Boot	२० जोर	
१११	Rafting Helmet	४ थान	
११२	Rafting Boat (Repair Kit)	२ थान	
११३	रेन कोट	१९ जोर	
११४	पानि नष्टिको व्याग	५ थान	
११५	Water Boot	३७ जोर	
११६	Foot Pump	१ थान	
११७	Tube	१० थान	
११८	Gas Regulator	३ थान	
११९	Hand Saw	१ थान	
१२०	Carpentor Hammer	१ थान	

१२१	पंजा (White colour)	२०० जोर	
१२२	Blanket (मण्ड)	५ वटा	

अनुसुचि-१५
नेपाल रेडक्स सोसाईटीमा रहेका विपद् उद्धार सामग्रीको विवरण

S.N.	Materials	Quantity	Remarks
1	Tin Box	1	
2	Rain Coat	6	
3	Rain Boot	6	
4	Helmate Yellow	6	
5	Gloves Leather	6	
6	Goggles Black	6	
7	Hand Mike	1	
8	Whistle	6	
9	Hasia	1	
10	Jarkin	2	
11	Rope	1	
12	Crow Bar	2	
13	Mask	6	
14	Sabble	2	
15	Gaiti	2	
16	Shabel	2	
17	Ghan	1	
18	Bucket	8	
19	Vest	2	
20	Strature	1	
21	FA Kit box	2	
22	Life Jacket	8	

अनुसूचि १६
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जनस्वास्थ्य शाखा, वीरेन्द्रनगर सुर्खेत
स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरु :

क्र.सं.	वार्ड नं.	नाम थर	पद	फोन नं.	स्वास्थ्य संस्था	कै.
१	१	श्री अमित थानी	हे.अ.(पाँचौं)	९८४९३८९९५९	आ.स्वा.के.धारापानी	
२	२	श्री उदय वहादुर थापा	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८५८०५२३५७	स्वा.चौ. उत्तरगांगा	
३	२	श्री पञ्चर खड्का	हे.अ.(पाँचौं)	९८४८९६२४१०	श.स्वा.के.दौलतपुर	करार
४	३	श्री नवीन सुनार	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८५८०५९०५९	आ.स्वा.के.प्रगतिनगर	
५	४	श्री खड्क वहादुर शाही	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८५८०५०७५०	आ.स्वा.के.हिलेखाली	
६	५	श्री मित्र नेपाली	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८४८०७८३०६	आ.स्वा.के.चिसापानी	
७	७	श्री निरख वहादुर थापा	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८५८०२७७४१	स्वा.चौ.कटकुवा	
८	७	श्री याम प्रसाद अधिकारी	ज.स्वा.नि.(छैठौं)	९८४८२१५०८६	नगर अस्पताल	
९	८	श्री धन प्रसाद देवकोटा	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८६८९०६०६१	आ.स्वा.के.नौलापुर	
१०	९	श्री नरेश्वरी शाही	ज.स्वा.नि.(छैठौं)	९८४८११८६९८	स्वा.चौ.लाटीकोईली	
११	१०	श्री केशव प्रसाद ढकाल	हे.अ.(पाँचौं)	९८४८१६६२२४	आ.स्वा.के.घुसा	
१२	११	श्री भरत कुमार पुरी	सि.अ.हे.व.(छैठौं)	९८४८२८३६६६	आ.स्वा.के.पिपीरा	
१३	१२	श्री सुर्य कार्की	हे.अ.(पाँचौं)	९८४८०९०७०२	आ.स्वा.के.नेवारे	
१४	१३	श्री चतुर्भुज गौतम	ज.स्वा.नि.(छैठौं)	९८४८०४७४५०	स्वा.चौ.जर्वुटा	
१५	१३	श्री चेतन लामिछाने	हे.अ.(पाँचौं)	९८६९३७४७१०	श.स्वा.के. गरगरे	करार
१६	१४	श्री शिशिर कुमार अधिकारी	हे.अ.(पाँचौं)	९८४८००३४४१	स्वा.चौ.गढी	
१७	१५	श्री मायाराम शर्मा	सि.अ.हे.व.(पाँचौं)	९८४८२६०२८५	स्वा.चौ.रतु	
१८	१५	श्री केशव शर्मा	अ.हे.व.(चौथो)	९८४४८९८३९४	शहरी स्वा.से.के.रतु	
१९	१६	श्री प्रविण वस्नेत	हे.अ.(पाँचौं)	९८४८१६८५७०	स्वा.चौ.सानीलेख	

अनुसुचि -१७
नगरपालिकाका प्राविधिकहरूको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यक्षमता	सम्पर्क नं
१	इश्वरी ढकाल	इन्जिनियर	नगरपालिका	9860300756
२	हरि केसी	इन्जिनियर	नगरपालिका	9858023353
३	तेज बहादुर शाही	सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9848040521
४	किशोर कडेल	सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9858051824
५	राजन कुमार तिवारी	सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9858050963
६	उपेन्द्र लामिछाने	अ.सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9848147097
७	परशुराम तिवारी	अ.सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9848040990
८	दिपक ढकाल	अ.सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9858055057
९	दिल बहादुर चपाई	अ.सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9858050951
१०	रामचन्द्र गौतम	अ.सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9858027296
११	दिनेश कुमार पुरी	अ. सव इन्जिनियर	नगरपालिका	9848039444

विपद् पुर्वतयारी सम्बन्धि सम्बन्धि जानकारीमुलक सन्देश

“जुटेर मात्रै सम्भव छ, विपद् जोखिम न्यूनीकरण”

विरेन्द्रनगर नगरपालिकामा हुन सक्ने देहायका विपद् बाट सुरक्षित हुन निम्नानुसार पुर्वतयारी गरौ

१ भूकम्प	२ वाढि तथा झुवान	३ आगलारी	४ पहिरो
- भूकम्प पूर्व, आइरहेको खत र भूकम्प पश्चात आउनु पनि सुरक्षात्मक उपायहरूका बारेमा सामुदायीक सचेतना अभिवृद्धि गर्ने । - भौतिक संरचना निर्माण तथा पुन निर्माण गर्दा भूकम्पीय सुरक्षा प्रविधि हर अपनाउने । - हरेक घरमा फ्लैट(Go bag) भोला घरकाल सबै सदस्यहरूले देख्ने ठाउंमा राख्ने र जानकारी गराउने , - खोज तथा उद्धार राहत, प्राथमिक उपचार तथा अस्थायी आवाज जस्ता टोसल गठन गरी निर्मेवारी तोक्ने । - घरको छत छाना जस्ता ठाउंमा गमला, पानीको ट्याइडकी आदी नराख्ने । - पड़खा , बर्ती, ठुलो ऐना फोटो जस्ता सामग्रीहरु भुण्ड्याईएमा नखस्ने गरी राख्ने । - प्रत्येक घरमा सुरक्षीत स्थानको पहिचान गर्ने तथा प्राथमीक उपचार सीप र साधनको व्यवस्था गर्ने ।	- गोजरिडरबाट नदिमा बाढीको सतह र अवस्थाको बारेमा नियमित जानकारी लिने गरौ - मोबाइल फोन नियमित चार्ज गरेर राख्नै - रेडियो र टेलिभिजनबाट आउने वर्षा र बाढी सम्बन्धि खबर/सन्देश ध्यान दिएर सुन्नै - बाढीको चेतावनी तह र खतराको सूचना पाउन साईरनको आवाज ध्यान दिएर सुन्नै । प्रत्येक पटकको साईरनको आवाज पश्चात हाते माईकको निर्देशनको ख्याल गरौ । - सतर्क हुन पहिलो पटक छोटो समय सम्म साईरन वा सिँडी बज्दा सतर्क बन्नै र तयारी अवस्थामा बस्नै । - चेतावनीका लागि दोश्रो पटक एक मिनेट सम्म लगातार र एक मिनेटको समय फरक गरी फेरी एक मिनेटसम्म लगातार साईरन बज्दा महत्वपूर्ण कागजपत्रहरु भएको भोला, सुख्खा खानेकुरा, पकाएर खाने खाद्यान्न,बालबालिका, अपाइज्ञता भएका व्यक्ति वृद्धवृद्धाहरु, गर्भवती तथा सुन्केरी महिलाहरूलाई तयारी अवस्थामा राख्नै । - सुरक्षित स्थानमा जान तेश्रो पटक दुई मिनेट सम्म लगातार र त्यसपछि आधा मिनेट रोकेपछि फेरी दुई मिनेट सम्म लगातार गरी ३ पटक सम्म साईरन बज्दा महत्वपूर्ण कागजातहरु भएको भोला, सुख्खा खानेकुरा, पकाएर खाने खाद्य सामागी सहित बालबालिका, अपाइज्ञता भएका व्यक्ति, वृद्धवृद्धाहरु, गर्भवती तथा सुन्केरी महिलाहरूलाई लिएर सुरक्षित स्थल तरफ जाओ ।	- खाना पकाईसक्ने वित्तिकै आगो, ग्यास चुलो, स्टोभ वा हिटर निभाईहालौ । - सिलिन्डरको रेग्लेटर पाईपबाट वा चरलोबाट ग्यास लिक भएको छ कि छैन भन्ने हेक्का राख्नै । ग्यास पेटोलको गन्ध आए बेवास्ता नगरौ । - चुरोट, तमाखु, चिलिम वा सुल्पा नखाओ । यसको आगो राम्ररी निभाओ । - धूपबती दियो बाल्दा नजिकै तेल, कागज र कपडा जस्ता छिँडै आगो सलिकेने बस्तु नराख्नै । - विजलिका तार , स्वीच, प्लाग तथा वाईरिड ठिक अवस्थामा छन छैनन् , नियमित जाव गरौ । सम्भव भए सम्म ६ महिनामा वा वर्ष दिनमा विजुलीको वायरिंग स्विच चेक जांच गर्ने आवशकता अनुसार परिवर्तन गर्ने - मल्टिपलग , पानी तताउने किल्ती , टिभिलगाएत विधुतिय उपकरण काम सकिने वित्तिकै बन्द गरौ । - सलाई र लाईटर जस्ता आगो सल्काउने बस्तु बालबालिकाले भेट्न सक्ने ठाउंमा नराख्नै । - गोठमा कुँडो पकाईसकेपछि राम्ररी पार्ना छ्यापेर आगो निभाओ । - खेतबारीमा आगो लगाउने काम नगरौ । - घर कार्यलयमा आगो निभाउने फायर एक्स्टिंगुइजर राख्नै, त्यसलाई प्रयोग गर्ने तरीका पनि जानी राख्नै । - सकिन्द्र भने घर कार्यलयमा फायर अलार्म जडान गरौ । - जोखिममा रहेको घरबस्ती नजिकै पोखरी, ट्याइडकी वा अरु कुनै तरिकाले पानीको जाहो गरौ, सेउला माटो बालुवा थुपारेर राख्नै	- माटो बगीरहने भिरालो जमिनमा घर नबनाओ । - घर बनाउन अधि घरेरिको माटो विज्ञबाट चेक गराओ । - उक पटक पहिरोगई सकेको ठाउंमा फेरी फेरी पहिरो जान सक्छ । त्यसैले घर बनाउन लागेको ठाउंमा पहिले पहिरो गएको छ, छैन बुझौ । पुरानो पहिरोको थुप्रो रहेको ठाउंमा घर बनाउन अत्यन्तै जोखिमपूर्ण हुन्छ । - भिरालो ठाउंमा घर बनाईएको छ भने खाली ठाउंमा जरा बलियो भएका रुख विरुद्ध रोपौ, वरपर रिटेनिङ वाल लगाओ । - घर पछाडी वा दायां बाया कमलो माटोको ठुलो कान्दो अथवा फिस्को छ भने त्यहा रिटेनिङ वाल बनाओ । - लगातार पानी परीरहेको छ भने राती चनाखो भई बसौ । पहिरो आउने संका लागेमा सुरक्षित स्थानमा आश्रय लिओ । - आफ्नो घर वरपर पहिरो जान सक्ने सम्भावित ठाउंको पहिचान गरौ । पहिरोका पुर्व संकेत देखिएको अवस्थामा भाने बाटो सहितका सुरक्षित ठाउं पहिलैनै पहिचान गरी संकेत गरेर राख्नै । - खहरे वा ठाडो खोल्साबाट नजिकै घर, गोठ नबनाओ । - बर्खाको बेला घरमाथीका सडक बाटोहरूका ढल, निकास खोल्सा खोल्सीहरु थुनिएका छन छैन देहो । थुनिएका निकास हरु खोलौ र बस्तीतर्फ भल पसनबाट रोकौ - बलिष्ठ स्वयंसेवी युवायुवतीको समूह बनाएर संकटको बेला कसरी आफु जोगिने र अरुलाई जोगाउने भनेर पूर्वभ्यास गर्ने गरौ

आपतकालिन अवस्थामा निम्न नम्वरहरूमा सम्पर्क गरौ :

आपतकालिन सञ्चालन केन्द्र सम्पर्क नम्बर : ०८३ ५२०७४९ एम्बुलेन्स सम्पर्क नम्बर : ०८३ ५२४४०३ मोबाइल नम्बर : ९७४५५०२२२२ नगर अस्पताल सम्पर्क नम्बर ०८३ ५२४४०३ दमकल सम्पर्क नम्बर : १०१ नेपाल प्रहरी सम्पर्क नम्बर १००

सन्दर्भ सामाग्री पुनरावलोकन तथा साभार

क्र सं.	सन्दर्भ सामाग्री	मुख्य सिकाई
१	सुखेत जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजना, २०७८	विपद् प्रतिकार्य योजना क्रियाशिल भई कार्यान्वय भएको छ ।
२	सुखेत जिल्ला विपद् प्रतिकार्य योजना, २०७६	विपद् प्रतिकार्य योजनाले अनमान गरे भन्दा ठुलो विपद आएकोले स्रोत अपुग भएको
३.	जिल्ला जनसंख्या पार्श्व चित्र, सुखेत, ०६८/०६९	जनगणनाको अद्यावधि तथ्यांक समावेश गरिएको ।
४	जिल्लामा विगतमा गरिएका विपद् प्रतिकार्यको अभिलेख ।	विगतका कामहरूको अभ्यासले विपद् प्रतिकार्य योजनाको लागि सहज गराएको ।
५	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७	विषयगत एवं एकिकृत विपद् प्रतिकार्य योजना बनाउन सहज ।
६	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६	राष्ट्रिय स्तरमा तयार नीतीबारे जानकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रियाबारे स्पष्टता ।
७	दैवी प्रकोप उद्धार ऐन, २०३९	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड वमोजिम विपद व्यवस्थापन गर्ने मार्गदर्शन
८	स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४	विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा स्थानीय तहको भुमिकाबारे जानकारी ।
९	स्फेरर स्टेपडर्ड	राहत मापदण्ड र आवश्यकताबारे जानकारी ।
१०	स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६८	विपद् व्यवस्थापनका स्थानीय गतिविधिहरू पहिचान र कार्यान्वयन बारे जानकारी ।
११	नगर विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६	स्थानीय विपद् व्यवस्थापनका नितिगत व्यवस्थाहरूको अनुसरण
१२	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका को नगर प्रोफाइल	जनसंख्या, भउपयोग लगाएत अन्य विस्तृत विवरण
१३	वडा स्तरिय संकटासंनता क्षमता विष्लेषण प्रतिवेदन	प्रकोपहरूको स्तरिकरण तथा संकटासंनता सम'दायको पहिचान
१४	कोभिड दैनिक अपडेट रिपोर्ट / न.पा.	प्रभावित संख्या तथा अनुमानित प्रभावीत संख्या
१५	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, कैलाली, कर्णाली प्रदेश र काठमाडौं	राष्ट्रियस्तरको विपद् अवस्था तथा जानकारी
१६	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, सर्वेत	जिल्लास्तरका तथ्याङ्क तथा अनुसंचीहरू
१७	विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन रणनितिक कार्ययोजना २०२२ देखि २०३०	जोखिम संवेदनशिल भूउपयोग योजनाका तथ्यांक तथा योजनाहरू